

Misirəxun c'eysun Bəšin əyit

«*Misirəxun c'eysun*»«*Burqesun*» girke bač'ane. *Misirəxun c'eysun* girke s'i israilluğoy tarixast'a bakala ən vacib hadisinəxune ğaç: Buxaçuğoy iz azuk' bakala israilluğo Misirəxun hetər c'evksunaxun. Şot'in İz kalaluğa, İz c'ək'p'i azuk'axun ğaç baksuna, şot'aynak' ük' bok'ospsuna metərə ak'est'i. Me girke boş bip' əsəs mövzüne bu:

1. Moiseyi q'a Q'ONÇuğoy ara;
2. Moiseyi q'a faraoni ara;
3. Moiseyi q'a azuk'i ara;
4. Azuk'i q'a Q'ONÇuğoy ara.

Me girk Q'ONÇuğoy İz azuk'a çark'est'uni saal azuk'en iz ozane ext'i öhtəlik'i baradane. Girke boş əsəs şəxs bakala Moisey İsrailluğo Misirəxun c'evkseynak' kalaluğbale c'ək'esey. Şot'in azuk'a Č'oç'a dənizəxun c'ovakest'alaney. Č'oç'a dənizəxun c'ovaksun girke dönüş hadisəne. Dənizə c'ovakalt'uxun bəş azuk' k'ul k'inək'e yəşəyinşbsay, dənizə c'ovakit'uxun oşa isə azade baki!

Me girken k'ulluğaxun azadbaki gələcəyə umuden bəğala Buxaçuğoy azuk'i müst'əgil, Buxaçuğoy k'anunen yəşəyinşbsunaxune exlətpsa.

Girke boş bakalorox:

P'rolog: İsrailluğoy k'ul baksun (1:1-22)

1. Q'ONČuğoy İsrailuğo çark'est'un (2:1-15:21)
 - A. Q'ONČux saal Moisey: Q'ONČuğoy Moiseya kalaluğbal k'inək' həzirbsun (2:1-7:7)
 - B. Moisey saal faraon: Moiseyi iz azuk'a tərbest'eynak' faraonaxun toqq'uşaksun (7:8-15:21)
 2. Azuk'i iz ozane ext'i öht'əlik (15:22-39:43)
 - A. Moisey saal azuk': Sinay buruğo taysun (15:22-18:27)
 - B. Q'ONČux saal İz azuk': İrəziluği ğaçesun (19:1-39:43)
- Ep'ilog: Q'ONČuğoy İz azuk'axun sagala baksun (40:1-38)

Buxaçuğoy "Yahveh" s'iyə barada

"Yahveh" Bibliina əşəğala Buxaçuğoy s'iyurxoxun soğone. «*Misirəxun c'eyusun*» girke 3:15-ci bəndəst'a Buxaçuğon İçine me s'iya nexə. Alimxon fikirt'unbsa ki, "Yahveh" s'i əbrani muzin "baksun" əyitəxune əqesa. "Yahveh" - "Həmişə Bakalone". "Yahveh" s'iyen ak'esest'a ki, Buxaçu x yaratmışala Buxaçu xə.

"Yahveh" Buxaçuğoy ən İvel s'ine hesab-baksa, şot'aynak'al Şot'ay azuk'en me s'iya sal içoğoy muzel tet'un eşt'a. Kot'ay gala q'erəz s'iyurxoxun: "Adonai", manu ki "bez q'ončux" upsune, "Ala Arşıyo", "Bitova Bacarbalo" saal q'erəz s'iyurxot'un əşp'est'a.

«*Misirəxun c'eyusun*» girke boş "Adonai" s'iyaxunsa "Yahveh" s'i gelene əşesa. "Yahveh" s'iyen ak'esest'a ki, Şo İz azuk'axun irəziluğ ğaçəsi şot'o çark'est'ala hamal İz əyit tadi hər

şeya bex p'ap'esp'ala Buxačuxə. Şot'aynak'al, Şot'in Misirə əzyət ak'ala İz azuk'a çark'est'i şot'oğə Kənan oçalane eçeri.

İvel Same boş əbrani muzin maya "Yahveh"ne sameşesa, Udin muza taradat'an şo kala t'arurxon "Q'ONČux" k'inək'e sameşe. Əbrani muzin maya "Adonai"ne sameşesa, Udin muza taradat'an şo mis'ik' t'arurxon "Q'ončux" k'inək'e sameşe.

İsrailluğoy Misirə bakala vəzyət

¹ İak'ovaxun, yəni İsrailaxun sagala içəğoy külfətəl ext'i Misirə hari iz ğarmoğoy s'iyurxo metərey:

² Ruven, Simeon, Levi, İuda,

³ İssak'ar, Zevulun, Binyamin,

⁴ Dan, Naft'ali, Gad, Aşer. *

⁵ İak'ovi külfəti say, Misirə bakala iz ğar İosifi külfətəxun sagala, bütüm yetmiş taney.

⁶ Vaxt' c'ovaneki, İosif, iz viçimux saal t'e nəsil p'ure.

⁷ Ama israilluyox gelebaki avuzebaksay, içəğoy sayal avuzebaksay, şorox zorbat'un baksay; t'e ölkə şot'oğoxun buyebaksay. †

⁸ Oşa t'etər sa vədəne hari ki, Misirə İosifa nu çalxala sa padçağə taxt'a laşi. ‡

⁹ Şot'in iz azuk'a pine: «Bəğanan, israilluyox içəğoy saya görə yaxun gele hamal zorbat'un.

* **1:4 1:1-4** Burq. 46:8-27 † **1:7 1:7** Ap'ost'. 7:17 ‡ **1:8 1:8** Ap'ost'. 7:18

¹⁰ Yan k'ənesa biyan buq'on, tenesa samalal avuzbakalt'un. Sa dava bakayin isə beşi düşmənxo gərbaki beş loxol eqğalt'un, yax tabi nu bakiyal ölkinəxun c'eqalt'un». §

¹¹ Metərluğən, misirluğon israilluğoy loxol q'əddar nəzərətçiyox't'un laxi ki, şot'oğö bñhi əşlen əzyətq'at'un tadi. İsrailuğonal faraoneynak' P'it'om saal Ramses uk'ala ambarla şəhərmuxt'un biq'i.

¹² Ama israilluğö əzyət tast'unen şorox t'e ölkinə samalal gelebaki avuzt'un baksay. Kot'o görəl misirluğon israilluğoxun lap gelet'un zap'esa burqi,

¹³ şot'oğö lap gele sıxışt'ırışi koruğ tast'at'un burqi.

¹⁴ Misirluğon israilluğö bñhi əşurxon - oç'i çaxçuxp'est'i, kərpiç bot'est'i, çölə hər cürə əşurxo zülüm tast'un əşp'est'i şot'oğöy yəşəyinşə ağıt'unbsay.

Faraoni mamaçığö tadi əmir

¹⁵ Misiri padçağən sunt'ay s'i Şifra, t'e sunt'ay s'i isə P'ua bakala əbrani mamaçığö pine:

¹⁶ «Bəğanən, əbrani çupuxxoy əyel bakat'an əgər əyel ğar bakayin, şot'o besp'anan, xuyərmoğö isə efanən».

¹⁷ Ama mamaçığon Buxaçuğö çalxsuna görə Misiri padçağən şot'oğö əmirbi k'inək' tet'unbsay, ğar əyloğö dirist't'un efsay.

¹⁸ T'e vədə Misiri padçağən mamaçığö k'alpest'i şot'oğö pine: «Het'aynak'nan metər bsa? Het'aynak'nan ğar əyloğö dirist' efsa?»

¹⁹ Mamaçığon faraona pit'un: «Şot'aynak' ki, əbraniğoy çupuxxo misirluğoy çupuxxo k'inək' tet'un, şorox gele elmuxlat'un, mamaçıyox eğamin şot'oğoy əyel baneksa».

²⁰ Metərluğen, Buxaçuğoy azuk' gelebaki avuzebaksay. Buxaçuğon mamaçığoval İz şaat'luğane ak'est'i.

²¹ Şot'in İçu çalxsuna görə mamaçığə ailəne tadi.

²² Faraonen bütüm iz azuk'a əmirbi pine: «Əbraniğoy nanaxun bakala bütüm ğar əyloğə Nil oqe boş bosanan, xuyərmoğə isə efanan». *

2

Moiseyi nanaxun baksun

¹ Me vədine Levin tayfınaxun sa işq'aren iz tayfınaxun sa çuuxe haq'i.

² Şə bəhi baki sa ğare eçeri. Əylin heq'ədər muç'a baksuna ak'i şot'o xib xaş c'ap'ebi. *

³ Ama ene c'ap'p'es nu baksuna ak'i sa gəşe k'ans'ara ext'i şot'o q'ir q'a k'at'ran ləəmdi əylə t'e k'ans'arin boşə laxi. Oşa t'e k'ans'arina ext'i Nil oqe t'öox bakala gəşluğa lanexi.

⁴ Əylin xunçen isə samal əxil çurpi tamaşanebsay ki, bəyn k'ə baksa.

⁵ Mone, Faraoni xuyər oqe t'öğöl hari os'k'alpseynak' oqane başi. Şot'ay çuux nökerxo isə oqe t'öox tarat'unney. Faraoni xuyəren gəşluği arane k'ans'arina ak'i iz nökerə yaq'anebi ki, şot'o eçereq'an.

* **1:22 1:22** Ap'ost'. 7:19 * **2:2 2:2** Ap'ost'. 7:20-21; Əbr. 11:23

⁶ Şot'in k'ans'arin çoya qaypi sa ğar əyele ak'i. Əyelen önenney. Faraoni xuyəren şot'o gorox hari pine: «Mo əbraniğoy əyele».

⁷ T'e vədə əylin xunçen işalayınşaki faraoni xuyərə pine: «Bərkə taşi əbrani çupuxxoxun sunt'u k'alk'az, əylə döş tadi kalabane vaynak'?»

⁸ Faraoni xuyərenal şot'o pine: «Hoo, taki. Xuyəren taşi əylin nana k'alepi.

⁹ Faraoni xuyəren şot'o pine: «Mə əylə ext'a, döş tadi zaynak' kalaba bəğa, va kot'ay haq'q'a tadoz». Çuğonal əylə ext'i döş tadi bəneği.

¹⁰ Əyel kalanebaki, çuğon şot'o faraoni xuyəri t'öğölə taşeri. Faraoni xuyəren əylə ğarluğanə ext'i. Şot'in əylin s'iya Moisey † laxi pine: «Gara xenaxun c'evksuna görə şot'o me s'iyaz tadi». ‡

Moiseyi misirluna bespsun

¹¹ Gele usenxone c'ovaki, Moisey kalanebaki. Sa kərəm şo iz azuk'i t'öğöl taşi şot'oğoy hetər bihi eş əşbsunane ak'i. Şot'in anek'i ki, sa misirlunen iz azuk'axun bakala əbranina t'ap'ene. §

¹² Moiseyen hərrəminə şuk'k'ali nu baksuna ak'i t'e misirluna besebi, izi meydə isə q'ume boş c'ap'ebi.

¹³ Əyc'indəri şo saal c'eğat'an anek'i ki, p'ə əbraninen sun-sunaxun davat'unbsa. Moiseyen haq'suz bakalt'u pine: «Vi azuk'axun bakalt'u het'aynak'en t'ap'e?»

¹⁴ T'e amdaren pine: «P'oy va şina beşi loxol kalo nəəl divanbal laxe? Bərkə misirluna bespi

† 2:10 2:10 Moisey əbrani muzin "c'evksun" upsune. ‡ 2:10

2:10 Ap'ost'. 7:20-21 § 2:11 2:11 Əbr. 11:24

k'inək' zaal bespsuni fikirvax bu?» Moiseyen q'ibi iz ük'e boş pine: «Ak'esa ki, me əşlin barada avat'un». *

¹⁵ Faraonen me əşlin barada avabakala k'inək' Moiseya bəsp'est'une çureşi. Ama Moisey faraoni kiyexun t'it'eri Midyan oçala taşi t'et'iyane mandı. †

Moiseyi Midyana yəşəyinşbsun

Sa ği Moisey sa kərizi t'öğöl arseney.

¹⁶ T'et'iya Midyani bəyinşi vüğ xuyəre hari. Şot'oğon hari kərizəxun xe c'evk'i içoğoy bavay eğel-keçiğə xe tast'eynak' nəvürxot'un buybsay.

¹⁷ Hame vədine sa hema çobanen hari şot'oğə şəp'eşi. Ama Moiseyen hayzeri xuyərmoğə köməyebi, şot'oğoy eğel-keçiğə xene tadi.

¹⁸ Xuyərmux içoğoy bava Reueli t'öğöl qaybakat'an şot'in pine: «Hetəre baki ki, ğe usumnən hari?»

¹⁹ Xuyərmoğonal pit'un: «Sa misirlunen yax çobanxoy kiyexun çark'esedi, hələ yaynak' kərizəxun xe c'evk'i eğel-keçiğəval xene tadi».

²⁰ Şot'in xuyərmoğə pine: «P'oy t'e amdar maya? Şot'o het'aynak'nən tərbi? Şot'o k'alpanan, hari şumq'an kəyi».

²¹ Moisey t'e amdari k'oya manst'una irəzine baki. Şot'inal iz xuyər Sip'p'ora Moiseyane tadi.

²² Sip'p'oran sa ğare eçeri. Moiseyen şot'ay s'iya Gerşome ‡ laxi, şot'aynak' ki, "zu q'erəz sa ölkinə q'əribəz baki" nexey.

* **2:14 2:11-14** Ap'ost'. 7:23-28,35 † **2:15 2:15** Ap'ost'. 7:29; Əbr. 11:27 ‡ **2:22 2:22** Gerşom əbrani muzin "t'et'iya q'ərib" upsune.

Buxaçuğoy israilluğoy şivana ibaksun

²³ Xeyli vaxt'e c'ovaki. Misiri padçağ p'ure. İsrailuğon isə bñhi əş əşbsuna görə şivanbi xoyinšt'unbsay. Me şivan Buxaçuğ p'anep'i.

²⁴ Buxaçuğonal şot'oğoy şivana inebaki; Avrahamaxun, İsaak'axun saal İak'ovaxunğa çesi irəziluğ Şot'ay eyexey. §

²⁵ Buxaçuğon israilluğoy k'ul baksuna anek'i, İz pula şot'oğoxun tene zapi.

3

Q'ONÇUĞOY Moiseya k'alpsun

¹ Moiseyen t'e vədə iz q'ayinba, Midyani bəyinş bakala Yet'roni * sürünəne otarişsay. Sa kərəm şot'in sürünə ams'i oçali lap t'e bel taşeri hari Buxaçuğoy burux bakala Xorevi † t'öğölə c'eri.

² Bürdən Q'ONÇUĞOY‡ angel sa ləmbin boş arux k'inək' ak'eşi. Aruğoy boş ləmbin bəc'ük'eşi nu boksuna ak'ala

³ Moiseyen için içeynak' fikirebi: «Sa bəğaz bəyn, mo hetər bakala şeyə! Me ləmbə het'u görə bok'i tene çarksa?»

§ **2:24 2:24** Me irəziluğğa çesunen Buxaçuğon israilluğō ölkə tadale, gelebi şot'oğoxunal bütüm millətxon xeyir-bərəkət haq'alt'un. Burq. 15:13-14 * **3:1 3:1** Yet'ro - Mo Reueli t'iyəmi s'ine. † **3:1 3:1** Xorev - Mo Sinay buruğoy t'iyəmi s'ine. ‡ **3:2 3:2** Q'ONÇUĞOY - Memiya əbrani muzin "YHVH" şamesa. Mo Buxaçuğoy ən İvel s'ine. Əbrani muzin maya "Yahveh" s'ine şamesasa, udin muza taradat'an şo kala t'arurxon "Q'ONÇUX" s'ine şamesa.

⁴ Q'ONčuğonMoiseyi bəğsa eysuna ak'i ləmbin boşt'an şot'o k'alpi pine: «Moisey, Moisey!» Şot'inal «zu memiyazu» pine.

⁵ Buxaçuğon pine: «Memiya ma işalayınşaka. Vi turexun torok'ala c'evk'a, şot'aynak' ki, vi çurpi ga İvele». §

⁶ Oşa pine: «Zu vi bavoğoy Buxaçuşzu: Avrahami Buxaçuşzu, İsaak'i Buxaçuşzu saal İak'ovi Buxaçuşzu». * Mot'o ibaki Moiseyen iz çoya but'ek'i, şot'aynak' ki, Buxaçuğoy loxol bəğsuna q'İnebsay.

⁷ Q'ONčuğon pine: «Mone, Zu Misirə bakala Bezi azuk'i əzyətə azk'i, nəzərətəlxoy kiyexun şot'oğoy şivana ibaki içoğoy dərdə avazbaki.

⁸ Zu şot'o görəz şiri ki, şot'oğoy misirluğoy kiyexun çark'est'i me ölkinəxun c'evk'az. Şot'oğoy geng, barlu sa oçala, muç'anaq' saal uç' barala oçala - kənanluğoy, xet'luğoy, emorluğoy, p'erizluğoy, xivluğoy saal yevusluğoy oçala taşaz.

⁹ Həysə isə israilluğoy şivan Za p'anep'i, misirluğon şot'oğoy bala zülümə azk'i.

¹⁰ Kot'o görəl taki! Va faraoni t'öğöl yaq'azbsa ki, Bezi azuk' bakala israilluğoy Misirəxun c'evk'avax!» †

¹¹ Moiseyen isə Buxaçuğoy pine: «Axırı zu şuzu ki, faraoni t'öğöl taşi israilluğoy Misirəxun c'evk'az?»

¹² Buxaçuğon pine: «Zu vaxunzu. Hun azuk'a Misirəxun c'evk'it'uxun oşa me ganu Za bul

§ 3:5 3:5 Yeş. 5:15 * 3:6 3:6 C'eys. 3:15; Mat'. 22:32; Mrk'. 12:26; Luk'. 20:37; Ap'ost'. 3:13; 7:32 † 3:10 3:1-10 Ap'ost'. 7:30-34

k'os'balnan. Moval vëynak' nišan bakale ki, va yaq'abiyo Zuzu».

¹³ Moiseyen Buxaçuğo pine: «İsrailluğoy t'öğöl taşi "za ef t'öğöl yaq'abiyo ef bavoğoy Buxaçuşe" uk'ayiz, şot'oğonal zaxun xavar haq'es bat'unkon ki, "p'oy Şot'ay s'i hik'ə?" T'e vədə zu k'ə uk'az?» ‡

¹⁴ Buxaçuğon Moiseya pine: «Zu Həmişə Bakalozu». Oşa pine: «İsrailluğoy upa ki, "Həmişə Bakalo" s'iyen bakalt'ine ef t'öğöl za yaq'abe». §

¹⁵ Buxaçuğon Moiseya saal pine: «İsrailluğoy upa: "Həmişə Bakalt'in, ef bavoğoy Buxaçuğon - Avrahami Buxaçuğon, İsaak'i Buxaçuğon saal İak'ovi Buxaçuğone za ef t'öğöl yaq'abe". Mo Bezi həmişəluğ s'ine. Barta Za nəsiləxun nəsilə metərç'at'un çalxi. *

¹⁶ Taki, israilluğoy ağsaq'q'alxo girba, şot'oğoy metər upa: «Həmişə Bakalt'in, ef bavoğoy Buxaçuğon - Avrahami Buxaçuğon, İsaak'i Buxaçuğon saal İak'ovi Buxaçuğon, za ak'eşi mot'oğone pi: "Vəx saal Misirə ef bel me əşurxo eşalt'oğoy bitova azaksa.

¹⁷ Əyitez tast'a ki, vəx Misirə bakala əzyətəxun çark'est'i kənanluğoy, xet'luğoy, emorluğoy, p'erizluğoy, xivluğoy saal yevusluğoy ölkinə - muč'anaq' saal uç' barala oçala taşoz".

¹⁸ İsraili ağsaq'q'alxon vi əyitə ümüxlaxalt'un. Hun şot'oğoxun sagala Misiri

‡ **3:13 3:13** C'eys. 6:2-3 § **3:14 3:14** İoan. 8:24, 28, 58; Qay. Əyit

1:4,8 * **3:15 3:15** Mat'. 22:32; Mrk'. 12:26; Luk'. 20:37; Ap'ost'. 3:13

padçağı t'öğöl taşı uk'alnu: "Yax əbraniğoy Buxaçux bakala Həmişə Bakalone ak'eşe. Barta yan ams'i oçala xib ğiluğ yaq' taşı t'et'iya beş Buxaçux Həmişə Bakalt'aynak' q'urban eçen".

¹⁹ Ama avazu ki, Misiri padçağa Zu Bez zorba kiin nu məcburbayız, ef taysuna tene bark'al.

²⁰ Şot'o görəl Zu Bezi kula boxodi Misirə Bezi ak'est'ala möcüzöğon duğoz, kot'oxun oşa Misiri padçağen vəxərbale.

²¹ Zu t'etər boz ki, vən misirluğoy piyes saat' ak'eğalnan, şot'oğonal vəx yaq' c'eğat'an kullams'i tet'unərbal.

²² Barta hər çuğon iz q'onşinaxun, iz q'onşin k'oya yəşəyınşalt'uxun q'ızıl-gümüş saal pal-tarq'an çureşi. Vənal şot'oğon ef ğarmoğə saal xuyərmoğə bəzəyınşalnan, metərлуğen misirluğə fūq'k'alnan». †

4

Q'ONčuğon Moiseya möcüzoox ak'est'uni ext'iyər tast'un

¹ Ama Moiseyen metəre coğab tadi: «P'oy şot'oğon za nu vėbaki, bezi əyitə nu ımuxlaxi "Q'ONçux va ak'esitene" uk'ayt'un?»

² T'e vədə Q'ONčuğon Moiseya pine: «Vi kiyel bakalo hik'ə?» Şot'in pine: «Çombağ».

³ Q'ONčuğon pine: «Şot'o oq'a bosa». Moiseyen şot'o bonesi, çombağ dizik'əne fıırıpı. Moisey qoş-qoşe baki.

† 3:22 3:21-22 C'eyş. 12:35-36

⁴ Q'ONČuĞon isə Moiseya pine: «Vi kula boxodi şot'ay oĵulaxun biq'a». Moiseyenal iz kula boxodi dizik'ə biq'at'an şo p'urum iz kiyel çombəğə baki.

⁵ Oşa Q'ONČuĞon pine: «Me nişan şot'o görəne ki, israilluğon Q'ONČuĞoy, içoğoy bavoğoy - Avrahami Buxaçux, İsaak'i Buxaçux saal İak'ovi Buxaçuğoy va ak'esuna vėbakat'un».

⁶ Oşa Q'ONČuĞon pine: «Vi kula vi q'oltuğə laxa». Moiseyen kula q'oltuğə lanexi, kula q'oltuğexun c'evk'at'an isə iz kul dirist' q'otur baft'iney, şo ĵj k'inək' mapmas'iney.

⁷ Oşa Q'ONČuĞon pine: «İsə kula p'urum vi q'oltuğə laxa». Moiseyen p'urum iz kula q'oltuğəne laxi, kula q'oltuğexun c'evk'at'an isə şo iz bədən k'inək' təmizəy.

⁸ Q'ONČuĞon saal pine: «Əğər va nu vėbakayt'un, süft'in möcüzinen içoğə nu vėdayin, oşin möcüzinen şot'oğə vėdale.

⁹ Ama əğər me p'rannal nu vėbaki vi əyitə nu ūmūxlaxayt'un, Nil oqe xenaxun ext'i q'ariluğa şipa. Oqexun ext'i xe q'ariluğa p'iya tarak'ale».

¹⁰ Moiseyen Q'ONČuĞo pine: «Ay bezi Q'ončux, zu nə t'evaxt' yönbəri əyitk'al tez bake, nəəl isə, Hun me Vi k'ulaxun əyitk'ala vəđineyal sa yönbəri əyitk'al tezu».

¹¹ Q'ONČuĞon şot'o pine: «Amdara muz tadiyo şuva? Amdara lal, kar, k'ač'i nəəl iz ak'es baksuna tadiyo şuva? Mot'o balo Zu Q'ONČux tezu ki?

¹² Həysə isə taki! Zu va köməyboz, vi k'ə upsun lazimesa va zomboz».

13 Moiseyen pine: «Ay bezi Q'ončux, xoy-inšezbsa, q'erəz sa amdar yaq'aba».

14 Q'ONČUĞON Moiseyi loxol əcuğon biq'i pine: «Axırı vi viçi Levit' Aaronal bune. Avazu ki, şot'in şaat' əyitp'es baneksa. Həysə şo vi bəşe eysa. Va ak'at'anal şo ük'in müqbakale.

15 Vi viçəxun exlətp'a, k'ə upsun lazimesa, şot'o upa. Vən p'rannanal əyitk'at'an Zu vəx köməyboz, k'ə bsun lazimesa zomboz.

16 Vi gala camaataxun Aaronen əyitk'ale. Hun şot'o Bez əyitmoğə p'ap'esp'alnu, şot'inal vi muzen camaataxun exlətp'ale.

17 Me çombağal vi kiyel ext'a, şot'ay köməyen möcüzoox ak'est'alnu».

Moiseyi Misirə qaybaksun

18 Moisey iz q'ayinba Yet'roni t'öğöl qaybaki pine: «Barta bezi Misirə bakala q'oomxoy t'öğöl qaybakaz, bəğaz bəyn şorox dirist't'un». Yet'ronen Moiseya pine: «Taki, vaynak' şaat' yaq'».

19 Moisey Midyan oçala bakat'an Q'ONČUĞON içü peney: «Misirə qaybaka, vi elmoğə haq'sun çureğalt'oğoy bito ene p'uret'un».

20 Metərluğen, Moiseyen iz çuğə q'a ğarmoğə elema arşevk'i, Buxaçuğon içü bürüşü çombağal iz kiyel ext'i Misirəne taşi.

21 Q'ONČUĞON Moiseya pine: «Bəğa, Misirə qaybakat'an Bezi va ak'est'eynak' tadi zoren bito t'e möcüzəğə faraoni bəş ak'est'a. Ama Zu şot'o inadkərboz, şot'inal azuk'a tene tərbal.

22 T'e vədə faraona uk'alnu: "Q'ONčuğon metəre nex: "İsrailluyox Bezi süft'in ğar k'inək't'un.

23 Va pizu ki, Za bul k'os'bseynek' Bezi ğara tərba! Hun isə şot'o ten çureşi tərbsun. Mot'o görə Zu vi süft'in ğara besp'oz". *

24 Yaq'a, üşe bask'i vədiñe Q'ONčux işalayınşaki, şot'o bespsune çureşi.

25 Sip'p'oran isə sa ğayin jě ext'i iz ğara sünnətebi, oşa sünnətebi yeq'a şot'ay turmoğ o laft'est'i pine: «Hun bezi p'iyə q'oomnu». †

26 T'e vədə Q'ONčuğon şot'oxun kule haq'i. Sip'p'oran ğara sünnətsuna görəne «Hun bezi p'iyə q'oomnu» pey.

Moiseyi q'a Aaroni israilluğoy ağsaq'q'alxoy t'öğöl taysun

27 Q'ONčuğon Aarona pine: «Moiseyi bəş c'eyseynek' ams'i oçala taki». Aaronenal taşi Buxaçuğoy buruğoy ‡ t'öğöl iz viçe irəst'e hari, şot'o muçepi.

28 Moiseyen Q'ONčuğoy içü hetər yaq'absuni, içü mani əyitmoğ o upsuni, hetər möcüzəğoy ak'est'uni barada pi əyitmoğ o bütümə Aarona exlətebi.

29 Şot'oğon taşi israilluğoy bütüm ağsaq'q'alxo girt'unbi.

* 4:23 4:23 C'eys. 12:29 † 4:25 4:25 - Mo damna sa ədəte, yəgin ki, p'iyə toyen günaxa os'ksune. Mot'o p'ə cürəne q'amışakes bakon: 1). İz ğare bari p'iyen Moiseya Buxaçuğone qayst'a. 2). Sip'p'oran iz ğara nex: "P'i barst'unen hun zaynak' sünnəten baki". ‡ 4:27 4:27 yəni Sinay burux

³⁰ Aaronen Q'ONČuĞon Moiseya pi əyitmoğō bitova şot'oğō exlətebi, Moiseyenal azuk'i bēš möcüzōğōne ak'est'i.

³¹ Azuk'al mot'oğō vënebaki. Şot'oğon Q'ONČuĞoy israilluğoy əzyətə ak'i İz kula şot'oğoy loxolxun nu zapsuna ibakat'an, Şot'o bult'un k'os'bi.

5

Moisey q'a Aaron faraoni saraya

¹ Oşa Moiseyen q'a Aaronen faraoni t'ōğōl taşi pit'un: «Q'ONČuĞon, israilluğoy Buxaçuğon metəre nex: "Bezi azuk'a tərba ki, taşi ams'i oçala Bez s'iyen axsibayq'at'un c'ovakeş'il!"»

² Faraonen pine: «Q'ONČux şuva ki, Şot'o ūmūxlaxi israilluğō tərbaz? Nə Q'ONČuĞō çaltezaxsa, nə israilluğō tərbala fikir tezax bu».

³ Şot'oğon pit'un: «Yax əbraniğoy Buxaçuşe ak'eşe. Barta yan ams'i oçala xib ğiluğ yaq' taşi, t'iya Q'ONČuĞoynak', beşi Buxaçuğoynak' q'urban eçen ki, yax yaroğon nəəl q'ılincen maq'an əfçibi».

⁴ Misiri padçağen isə şot'oğō pine: «Ay Moisey q'a Aaron, het'aynak'nan azuk'a iz əşləxunbsa? Takinan, ef əşlə əşp'anan».

⁵ Oşa faraonen pine: «Bëğanən me ölkinə ef azuk'i say heq'ədərə, vën isə şot'oğō əşləxunbsunnan çuresa».

Faraoni israilluğō ak'est'ala q'əddarluğ

⁶ Hat'e ği faraonen nəzərətçiğō q'a əşləbəğalxo əmirbi pine:

⁷ «Mot'oxun oşa ene me azuk'a kərpic düzbseynak' neq tamadanan. Bartanan içanq'at'un taşi neq girbi.

⁸ Ama içoğoy tadala kərpic'i say həmişənin k'inək'q'an baki. Tənbəlluğaxun "tağen beşi Buxaçuğ q'urban eçen" pi şivant'unbsa.

⁹ İçoğoy əşlə samalal geleanan ki, ams'i exlətxo fikir tast'una içoğoy vaxt' maq'an baki!»

¹⁰ Nəzərətçiyox q'a əşləbəğalxoval camaati bəş c'eri pit'un: «Faraonen metərə nex: "Ene zu vəx neq tez tadal.

¹¹ Takinan, vən mayin çurnansa neqa girbanan. Ef tadala kərpic'i say isə həmişənin k'inək' mandale"».

¹² Azuk'al dirist' Misiri oçalxo baft'i neqe gala koloş girbsane burqi.

¹³ Nəzərətçigon şot'oğ məcburbi next'uniy: «Vəx neq tadeğala vədine ğiluğ heq'ədər kərpic bsananiysa, isəəl hat'eq'ədər banan!»

¹⁴ Faraoni nəzərətçigon israilluğoxun bakala əşləbəğalxo isə t'apı pit'un: «Het'aynak' ef həmişənin ğiluğ kərpic'i saya tenanbsa?»

¹⁵ T'e vədə israilluğoxun bakala əşləbəğalxon faraoni t'öğöl taşi şot'o xoyinşbi pit'un: «Yaxun het'aynak'en metər rəft'ərbasa?

¹⁶ Vi k'ulurxo neq tet'un tast'a, ama "kərpic düzbanan" next'un. Mone, vi k'ulurxo t'ap'esa, ama me günax vi azuk'i loxole».

¹⁷ Faraonen isə pine: «Tənbəlxonan, tənbəlxo, kot'o görənən "tağen, Q'ONçuğ q'urban eçen" nexə.

¹⁸ Takinan əsp'anan! Vəx neq tene tadeğal, ama ğiluğ kərpic'i saya düzbinanbuq'on».

¹⁹ İsrailu əşləbəğalxon «vəynak' laxeşi ğilug kərpic'i say tene malbakal» əyitmoğə ibakat'an içoğoy çətin vəzyətə bafst'una q'amışt'unbaki.

²⁰ Şot'oğon faraoni t'öğxun c'eğat'an şot'oğoy yaq'a bəğala Moiseya q'a Aarona ak'i

²¹ pit'un: «Barta Q'ONčuğonq'an ef k'ə bsuna ak'i, ef cazina tadi! Vən yax faraoni q'a şot'ay sarayi amdarxoy piyes pisnanbi, yax bespseynak' içoğoy kiyel q'ılincnan tadi».

Moiseyi Q'ončuğoxun umuksuluğbsun

²² Moiseyen Q'ONčuğə pine: «Ay bezi Q'onçux, het'aynak'en me azuk'a metər bəlinə badi? Za mot'o gərən yaq'abey?

²³ Faraoni t'öğöl Vi s'iyen exlətpseynak' taşit'uxun mağay şot'in me azuk'a zülümə tast'a. Hun isə Vi azuk'a ten çark'est'i».

6

Q'ONčuğoy Moiseya əyit tast'un

¹ Q'ONčuğon Moiseya pine: «Bezi faraona k'ə bsuna ak'alnu: Bezi zorba kiin t'etər bale ki, faraonen israiluğə tərbale, şot'oğə içincə ölkinəxun şəp'eğale».

² Oşa Buxaçuğon Moiseya pine: «Zu Q'ONçuxzu.

³ Zu Avrahama, İsaak'a saal İak'ova Bitova Bacarbala Buxaçuğ k'inək'ez ak'eşi, ama Həmişə Bakalo s'iyen Za şot'oğə tez çalxest'ey. *

* 6:3 6:3 C'eyS. 3:13-15

⁴ Zu şot'oğoy q'ərib k'inək' yəşəyinşi ölkinə - Kənan oçala içoğə tast'eynak' şot'oğoxun irəzilugez gəçəsi.

⁵ Həysəəl misirluğon k'ul k'inək' əşp'est'ala israilluğoy şivana ibaki Bezi şot'oğoxun gəçəsi irəziluga eyexezbadi.

⁶ Kot'o görəl israilluğə upa: "Zu Q'ONČuxzu. Vəx misirluğoy zülüməxun çark'est'oz, vəx yüke oq'axun c'evk'oz, Bezi kula boxodi, şot'oğə bīhi caza tadi vəx çark'est'oz.

⁷ Vəx Bezi c'ək'p'i azuk' booz, ef Buxaçux bakoz. T'e vədə avabakalnan ki, vəx misirluğoy zülüməxun çark'est'iyə ef Buxaçux Q'ONČux Zuzu.

⁸ Zu Avrahama, İsaak'a saal İak'ova elasp'i əyit tadi oçala vəx taşeri, t'iyana vəx mülk k'inək' tadoz. Zu Q'ONČuxzu"».

⁹ Moiseyen mot'o israilluğə p'ap'esebi. Ama şorox urufaxun bitet'uniy, əzyəti boş bak-sunaxun Moiseya saal ümüx tet'un laxi.

¹⁰ T'e vədə Q'ONČuğon Moiseya pine:

¹¹ «Misiri padçağ faraoni t'öğöl taki. Şot'o upa ki, israilluğə ölkinəxun tərbeq'an!»

¹² Moiseyen isə Q'ONČuğə pine: «İsrailluğon za tet'un ümüxlaxsasa, faraonen za ümüxlaxale? Sa yönbəri əyitp'esal tez baksa».

¹³ Q'ONČuğon isə Moiseyaxun q'a Aaron-axun israilluğoy saal Misiri padçağ faraoni barada əyitp'i əmirxone tadi ki, israilluğə Misiri oçalaxun c'evk'at'un.

Moiseyi q'a Aaroni əsil

¹⁴ İsrailuyox mot'oğoxune əmələ hare: İsraili süft'in ğar Ruveni ğarmux: Xanok', P'allu, Xesron saal K'armi. Ruvenaxun bakiyoroX moroxey.

¹⁵ Simeoni ğarmux: Yemuel, Yamin, Oxad, Yak'in, Sohar saal kənanlu çuğoxun baki ğar Şaul. Simeonaxun bakiyoroX moroxe.

¹⁶ Levin ğarmoğoy s'iyurxo kalat'uxun burqi mis'ik't't'ul şirik' metəre: Gerşon, K'ohat' saal Merari. Levi sabaç otuz vüğ usene yəşəyinşe.

¹⁷ Gerşoni ğarmux: Livni q'a Şimey saal şot'oğoxun bakiyoroX.

¹⁸ K'ohat'i ğarmux: Amram, Yişar, Xevron saal Uzziel. K'ohat' sabaç otuz xib usene yəşəyinşe.

¹⁹ Merarin ğarmux: Maxli q'a Muşi. Morox bütüm kalat'uxun burqi mis'ik't't'ul şirik' Levin nəsilə. †

²⁰ Amramen iz dəə Yok'eveda içeynak' çuuxe haq'i, Yok'evedenal şot'aynak' Aarona q'a Moiseyane eçeri. Amram sabaç otuz vüğ usene yəşəyinşe.

²¹ Yişari ğarmux: Gorax, Nefek' saal Zik'ri.

²² Uzzieli ğarmux: Mişael, Elsafan saal Sift'i.

²³ Aaronen Naxşoni xunçi bakala Amminadavi xuyər Elişevane haq'i, Elişevanal şot'aynak' Nadava, Avihuna, Eleazara saal İt'amarane eçeri.

²⁴ Goraxaxun bakiyoroX moroxe: Assir, Elk'ana saal Aviasaf. Goraxi əsil moroxe.

²⁵ Aaroni ğar Eleazaren Put'ieli xuyərmoğoxun sunt'une haq'i, şot'inal içeynak' P'inexasane eçeri. Metərluğen, Levi uk'ala tayfa mot'oğoxun əmələ hare.

† 6:19 6:16-19 Ams'i oç. 3:17-20; 26:57-58; 1 Hadis. 6:16-19

²⁶ Me Aaron q'a Moisey Q'ONčuĞon içoğo «is-railluğo dəst'inen Misiri oçalaxun c'evk'anan» pi Aaron q'a Moiseye.

²⁷ Morox hat'e israilluğo Misiri oçalaxun c'evkseynak' Misiri padçağ faraonaxun exlətp'i Moisey q'a Aaroney.

Q'ONčuĞoy Moiseya q'a Aarona tadi tapşuruğxo

²⁸ Misiri oçala Q'ONčuĞon Moiseyaxun exlətp'ala vədine

²⁹ Şot'in Moiseya pine: «Zu Q'ONçuxzu, Zu va uk'ala əyitmogo bitova Misiri padçağ faraona upa».

³⁰ Moiseyen isə Q'ONčuĞo pine: «Zu yönbəri əyitp'esal tez baksa, faraonen za ümüxelaxon ki?»

7

¹ Q'ONčuĞon Moiseya pine: «Hun faraona Bez əyitmogo p'ap'esp'alnu, vi viçi Aaronen vi gala me əyitmogo uk'ale.

² Zu va tadala əmirxo vi viçi Aarona exlətp'a. Şot'inal faraonaq'an pi ki, israilluğo iz ölkinəxun tərəbeq'an.

³ Zu isə faraona inadkər boz. Misiri oçala gele Bez nişanxo ak'est'i q'a möcüzoox bayızal, *

⁴ faraonen vəx ümüx tene laxal. T'e vədə Zu Bez kula Misiri oçala boxodi bihi cazoox yaq'abi Bezi q'oşuna - Bezi azuk' bakala israilluğo t'et'iin c'evk'oz.

* 7:3 7:3 Ap'ost'. 7:36

⁵ Bez kula Misiri oçala boxodi israilluğə şot'oğoy kiyexun çark'est'ala vədine misirluğon avabakalt'un ki, Q'ONÇux Zuzu!»

⁶ Q'ONÇuğon Moiseya q'a Aarona hetər əmirebisa, şot'oğon t'etərəl bit'un.

⁷ Faraonaxun exlətp'ala vədine Moiseyi səksən, Aaroni isə səksən xib yəşoy.

Aaroni çombağ dizik'ə fıırıpsun

⁸ Q'ONÇuğon Moiseya q'a Aarona pine:

⁹ «Faraonen vəx "za vədest'eynak' sa möcüzə ak'est'anan" uk'at'an, hun, Moiseyen Aarona upa: "Vi çombağa ext'i faraoni bəş oq'a bosa ki, dizik'əq'an fıırıpi"».

¹⁰ Metərлуğen, Moisey q'a Aaron faraoni t'öğöl hari Q'ONÇuğon hetər əmirbeneysa, t'etərəl bit'un. Aaronen iz çombağa faraoni saal şot'ay sarayi amdarxoy bəş oq'ane bosi, çombağal dizik'əne fıırıpi.

¹¹ Faraonen isə misirlu sehirbazxo q'a cadubalxone k'alpi. Şot'oğonal içoğoy sehirbazluğen hat'etər bit'un. †

¹² Hərt'in iz çombağa oq'a bosi dizik'əne fıırıdi, ama Aaroni çombağen şot'oğoy çombağxo q'uc'epi.

¹³ Ama Q'ONÇuğon pi k'inək' faraonen hələl inadkərлуğəbsay, şot'oğə ümüx tene laxsay.

Samci caza: xene p'iya tarapsun

¹⁴ T'e vədə Q'ONÇuğon Moiseya pine: «Faraonen iz uk'alt'üne bsa, azuk'a tərbsun tene çuresa.

† 7:11 7:11 2 T'im. 3:8

15 Əyc'ə savaxt'an faraon oqe tərəf tağat'an iz bəş c'eki. Dizik'ə fırık'ala çombağal vi kiyel ext'i, şot'o Nil oqe börine yaq'bəğa.

16 Oşa faraona upa: "Q'ONČuĞon, əbraniğoy Buxaçuğon za vi t'öğöle yaq'abi ki, va İzi <Bezi azuk'a tərba ki, ams'i oçala taşi Za bul k'os'bat'un!> əyitə p'ap'esp'az. Ama hun hələl Şot'ay uk'alt'u ten bsa.

17 Kot'o görəl Q'ONČuĞon metərə nex: <İsə avabakalnu ki, Q'ONČux Zuzu>. Mone, zu bezi kiyel bakala çombağa Nil oqe xena duğoz, xeyal p'iya tarak'ale. ‡

18 Oqnul bakala çəliyox k'as'eğale, oq ad-baft'ale, misirluğonal oqe xenaxun üğəs tet'un bakal"».

19 Q'ONČuĞon Moiseya pine: «Aarona metər upa: "Çombağa ext'a, vi kula Misiri oçala bakala bütüm xenurxoy - oqurxoy, arxurxoy, gölürxoy, hovuzxoy loxol boxoda ki, bütüm xeyur p'iyaq'an tarapi." Misiri oçala p'iyen haq'ale, hər gala p'i bakale! Lap durut'i q'a jəne q'avurxoy boşal».

20 Moisey q'a Aaronen Q'ONČuĞon içoğo hetər əmirbeneysa, hat'etərəl bit'un. Aaronen çombağa faraoni q'a şot'ay sarayi amdarxoy piin bəş alabi Nil oqe xena duneği. Oqe xeyal bito p'iyane tarapi.

21 Oqnul bakala çəliyox k'as'eşi, oq adebaft'i, misirluğonal t'e xena üğəs tet'un baksay. Misiri oçala hər gala p'iney.

‡ 7:17 7:17 İvel məğ. 78:44; Qay. əyit 11:6; 16:4

²² Ama Misiri sehirbazxonal içoğoy sehirbazluğen hametər bit'un. Faraonal Q'ONÇuĞon pi k'inək' lap inadkəre baki. Şot'in Moiseya q'a Aarona p'urum ümüx tene laxi.

²³ Şo fıırıpi iz sarayane taşı, me əşləl sal fikir tene tadi.

²⁴ Misirluğon isə xe c'evkseynak' Nil oqe bōrine kərizzot'un kaşpsa burqı, şot'aynak' ki, oqe xena ũğsun mŭmkŭn teney.

²⁵ Q'ONÇuĞon Nil oqeynak' caza yaq'abit'uxun oşa vŭğ ği c'ovaneki.

8

P'əmci caza: bēdalaq'xo

¹ Oşa Q'ONÇuĞon Moiseya pine: «Faraoni t'ōğōl taşı şot'o upa: "Q'ONÇuĞon metəre nex: <Bezi azuk'a tərba ki, Za bul k'os'bane!

² Əğər hun Bezi azuk'a tərbsun nu çureğayin, Zu dirist' vi oçala bēdalaq'xon buyboz.

³ Oq bēdalaq'xon q'aynayinşale, t'et'iin c'eri vi saraya, bask'ala otağa, bask'ala gala tarak'alt'un, sarayi amdarxoy q'a vi azuk'i k'ojurxo, vi tarinxoy q'a boq'oyin t'ap'ak'i boş bağalt'un.

⁴ Vi, vi azuk'i saal bütüm vi sarayi amdarxoy loxol bēdalaq'xo lağale>"».

⁵ Q'ONÇuĞon saal Moiseya pine: «Aarona metər upa: çombağa ext'a, vi kula oqe loxol, arxurxoy saal gölŭrxoy loxol boxoda. Barta Misiri oçal bēdalaq'xon buybakeq'an».

⁶ Aaronen iz kula Misiri oçala bakala xenurxoy loxol boxonedi, t'et'iinal bēdalaq'xone c'eri. Dirist' Misiri oçal şot'oğoxun buyebaki.

7 Ama sehirbazxonal içoğoy sehirbazluğen hametərt'un bi. Şot'oğonal Misiri loxol bədaləq'xot'un eçeri.

8 Faraonen Moiseya q'a Aarona k'alpi pine: «Q'ONČuĞo xoyinşbanan ki, bezi q'a bez azuk'i belxun bədaləq'xo iradbeq'an, t'e vədə zuval ef azuk'a Q'ONČuĞoynak' q'urban eş't'a tərezbon».

9 Moiseyen faraona pine: «Upa bəyn vi ük'en hevaxt'e çuresa ki, zu beş Buxaçuğoxun xoyinşbi va, vi sarayi amdarxo saal vi azuk'a me bədaləq'xoxun çark'est'az? Mot'oxun oşa saycə oqe boş bakala bədaləq'xo mandale».

10 Faraonen pine: «Əyc'ə». Moiseyenal coğabe tadi: «Vi pi k'inək' bakale. Kot'oxun avabakalnu ki, Buxačux Q'ONČux k'inək'o butene!

11 Bədaləq'xo vaxun, vi k'ojurxoxun, vi sarayaxun saal vi azuk'axun əxilbakalt'un, şorox saycə oqe boş mandalt'un».

12 Moisey q'a Aaron faraoni t'öğoxun c'ert'un.

Moiseyen Q'ONČuĞo faraoni loxol yaq'abi bədaləq'xo əfçibseynak' xoyinşebi.

13 Q'ONČuĞonal Moiseyi xoyinşa inebaki. K'ojurxo, məəloğ, çöle bakala bütüm bədaləq'xo k'as'eşi.

14 Mundarbay bədaləq'xo girbi topt'unbsay, dirist' ölkəl adebaft'i.

15 Ama faraonen ak'at'an ki, me bəlinəxun iz elmux çarek'i, şot'in Q'ONČuĞon pi k'inək'əl Moiseya q'a Aarona nu ümüxlaxi p'urum inadkərлуgebi.

Xibimci caza: mos'ak'xo

16 T'e vədə Q'ONČuĞon Moiseya pine: «Aarona upa ki, çombağa boxodi oçali toza duğeq'an. Bütüm Misiri oçali tozal fırıpi mos'ak' bakale.».

17 Şot'oğon hat'etərəl bit'un. Aaronen iz kiyel bakala çombağa boxodi oçali toza duneği, mos'ak'xoval amdarxoy q'a heyvanxoy loxole lavabaki. Bütüm Misiri ölkinə oçali toz fırıpi mos'ak'e baki.

18 Sehirbazxonal içoğoy sehirbazluğen mos'ak'xot'un eşt'un çureşi, ama mot'o tet'un bacarbi. Mos'ak'xon amdarxo q'a heyvanxo haq'layinşesay.

19 T'e vədə sehirbazxon faraona pit'un: «Me eşləst'a Buxaçuğoy kulo». Ama Q'ONČuĞon pi k'inək' faraonen p'urum inadkərлуğbi ümüx tene laxi.

Bip'imci caza: t'at'urxo

20 T'e vədə Q'ONČuĞon Moiseya pine: «Savaxt'an üşenen hayza. Faraon oqe tərəf tağat'an p'urum şot'ay bəş c'eri metər upa: "Q'ONČuĞon metərə nex: Bezi azuk'a tərba ki, Za bul k'os'bane!

21 Əgər hun şot'oğon nu tərbayın, vi, vi sarayı amdarxoy, vi azuk'i loxol saal k'ojurxoy boş sürünen t'at'urxo yaq'aboz. Misirluğoy k'ojurxo, dirist' oçalal t'at'urxon buybakale.

22 Ama t'e ği Bezi azuk' yəşəyinşala Goşen oçala sa t'at'al tene bakal! Mot'oxun avabakalnu ki, me ölkinə Q'ONČux Zuzu.

23 Vi azuk'i q'a Bezi azuk'i arane fərg laxoz. Me möcüzə əyc'ə bakale"».

24 Q'ONČuĞon hametərəl bine. Faraoni saraya, sarayi amdarxoy k'ojurxo, bütüm Misiri oçala t'at'urxoy sürünen çaxepi. T'at'e sürün kiyexun ölkə vərəne baksay.

25 Faraonen Moiseya saal Aarona iz t'öğöl k'alpi pine: «Takinan, ef Buxaçuğoynak' q'urban eçanan, ama me ölkinə - Misirə».

26 Moiseyen isə pine: «Yan metər bes teyan bakon. Axiri beşi Buxaçu bakala Q'ONČuĞoynak' q'urban şampsun misirluğoynak' irit'p'un sa şeye! Misirluğoy piin bəş me q'urbana şamk'ayan, yax jələyinşalt'un.

27 Təə, yan beşi Buxaçu bakala Q'ONČuĞoynak' İz pi k'inək', memiin c'eri ams'i oçala xib giluğ yaq' taşi t'et'iya q'urban eçalayan».

28 Faraonen pine: «Zu vəx ef buxaçu bakala Q'ONČuĞoynak' q'urban eşt'eynak' tərboz! Ama gele əxil ma takinan. Zaynak'al xoyinşbanan!»

29 Moiseyen pine: «Zu vi t'öğxun c'eğala k'inək' afırık'oz ki, Q'ONČuĞonəyc'ə va, vi sarayi amdarxo saal vi azuk'a me t'at'urxoxun çark'est'ane. Ama barta faraonenal ene ca-maata q'a yax "takinan, Q'ONČuĞoynak' q'urban eçanan" pi, oşa əfçi maq'an duği».

30 Hametər, Moiseyen faraoni t'öğxun c'eri Q'ONČuĞo xoyinşebi.

31 Q'ONČuĞonal Moiseyi xaişə bex p'ap'esebi. Şot'in faraona, şot'ay sarayi amdarxo saal şot'ay azuk'a t'at'urxoxun çark'esedi. Sa dənəl t'at' tene mandı.

32 Ama me dönəl faraonen p'urum inadkərluğəbi, azuk'a tene tərbi.

9

Qomci caza: heyvanxoy k'as'esun

¹ T'e vədə Q'ONčuğon Moiseya pine: «Faraoni t'öox taki şot'o upa: "Q'ONčuğon, əbraniğoy Buxaçuğon metərə nex: "Bezi azuk'a tərba ki, Za bulq'at'un k'os'bi!

² Əgər hun şot'oğə p'urum nu tərbi efayin,

³ Q'ONčuğoy kulen vi çölə bakala heyvanxoynak' - ěkurxoynak', elemxoynak', buşurxoynak', belineynak' saal eğel-keçigoynak' k'as'esun eçale.

⁴ Ama Q'ONčuğon israilluğoy heyvanxoy q'a misirluğoy heyvanxoy arane fərg laxale. İsrailuğoy heyvanxoxun sayco tene əfçibakal"».

⁵ Q'ONčuğon vaxt' təyinbi pine: «Q'ONčuğon mot'o me ölkinə əyc'ə bale».

⁶ Əyc'indəri Q'ONčuğon hametərəl bine. Misirluğoy bütüm heyvanxo k'as'eşi. Ama israilluğoy heyvanxoxun sayco tene əfçibaki.

⁷ Faraonen amdar yaq'abi avanebaki ki, israilluğoy heyvanxoxun həgigiyal sayco tene əfçibake. Ama şot'in p'urum inadkərluğəbi azuk'a tene tərbi.

Üqūmci caza: marbiq'i çibanxo

⁸ Q'ONčuğon Moiseya q'a Aarona pine: «Buxarinaxun hərt'in sa q'oşamağ jeq' ext'anan. Barta Moiseyen şot'o faraoni piin bəş havinaq'an muşadi.

⁹ Şot'ay tozen dirist' Misiri oçala haq'layinşale, amdarxoy q'a heyvanxoy loxolal marbiq'i çibanxo c'eğale».

¹⁰ Metərluğen, şot'oğon buxarinaxun jeq'a ext'i faraoni bəş çurt'unpi. Moiseyen jeq'a havinane muşadi, amdarxoy q'a heyvanxoy bədəneyal marbiq'i çibanxone c'eri. *

¹¹ Şehirbazxoval Moiseyi bəş çurpes tet'un baki, şot'aynak' ki, içoğoy bədənəl, bütüm misirluğoy bədənə haq'i k'inək', çibanxon haq'enedey.

¹² Ama Q'ONçuğon Moiseya pi k'inək'e baki: Q'ONçuğon faraona inadkərebi, faraonenal Moiseya q'a Aarona tene ümüxlaxi.

Vüğümcı caza: təər

¹³ Q'ONçuğon Moiseya pine: «Əyc'ə savaxt'an üşenen hayza, faraoni t'öğx taşi şot'o metər upa: "Q'ONçuğon, əbraniğoy Buxaçuğon metəre nex: Bezi azuk'a tərba ki, Za bul k'os'bane!

¹⁴ Tene, Zu me dönə vi loxol, vi azuk'i loxol, vi sarayi amdarxoy loxol bihi q'azoox yaq'aboz. Mot'oxun avabakalnu ki, bütüm dünyəne Zallarik'o butene.

¹⁵ Zu həysə çureğayiz, Bezi kula boxodi vi saal vi azuk'i loxol t'etər sa k'as'esunez yaq'abon ki, oçali çoyexun ef tume əfçibakon.

¹⁶ Ama va şot'aynak'ez q'orişi efsa ki, Bezi zora va ak'est'az, Bezi s'i bütüm dünyəne bayanbakane. †

¹⁷ Hun isə hələl Bezi azuk'i bəşinəmə bot'est'i şot'o ten tərbsa!

* **9:10 9:10** Qay. əyit 16:2 † **9:16 9:16** Rim. 9:17

¹⁸ Mone, Zu əyc'ə me vədine gele zorba sa tər yaq'aboz: t'etər sa tər ki, Misiren iz binora laxesit'uxun mağay metəro tene ak'e.

¹⁹ Həysə isə vi heyvanxo saal çölə bakala hər şeyə bona badest'a, şot'aynak' ki, qavuna bakala bütüm amdarxoy saal heyvanxoy loxol t'etər sa tər barale ki, şorox bütüm k'as'eğalt'un"».

²⁰ Faraoni sarayi amdarxoy boşt'an Q'ONÇuğoy əyitəxun q'ibit'oğon içoğoy k'ulurxo saal heyvanxo usum eçeri bonat'un badi.

²¹ Q'ONÇuğoy əyitə nu fikir tadit'oğon isə içoğoy k'ulurxo q'a heyvanxo çölə et'unfi.

²² Q'ONÇuğon Moiseya pine: «Vi kula alaba. Barta dirist' Misiri oçala - t'et'iya bakala amdarxoy, heyvanxoy saal bütüm çölə bakala bit'k'iğoy loxol tərq'an bari».

²³ Moiseyen iz çombağa göynule alabi. Q'ONÇuğonal göyen gürubsun q'a tərə yaq'abi, s'əq'ene duği; Q'ONÇuğon Misiri oçali loxol tərə şipi.

²⁴ Metərluğen, gele ost'aar sa tərə barst'ay, s'əq'ene duğsay; misirluğon içoğoy tarixast'a metər tər atet'unkey. ‡

²⁵ Tərən bütüm Misiri oçala amdarxoxun burqi çölə bakala bitk'iğol şirik' hər şeyə əfçinebi. Çölə bakala bütüm oyurxo t'ap'epi, xodurxoval xoxebi.

²⁶ Saycə israilluğoy yəşəyinqala Goşen oçala tər tene bari.

²⁷ T'e vədə faraonen Moiseya q'a Aarona iz t'öğöl k'alpest'i şot'oğə pine: «Me dönə günaxez

‡ 9:24 9:24 Qay. əyit 8:7; 16:21

əşp'est'i! Q'ONČux düzgüne, zu q'a bez azuk' isə haq'suzyan.

²⁸ Q'ONČuĞo xoyinşbanan ki, me dəhşətlü s'əq' q'a tər çurpeq'an. Vəx terezbsa, takinan, ene vəx memiya efal butene!»

²⁹ Moiseyen şot'o pine: «Şəhərexun c'eğala k'inək' bezi kula Q'ONČuĞoç alabi afırık'oz s'əq'al çurk'ale, tərəl ene tene baral. Metər avabakalnu ki, dirist' dünyə Q'ONČuĞoye.

³⁰ Ama zu avazu ki, hun saal vi sarayi amdarxon hələl Q'ONČuĞoxun tenan q'İbsa».

³¹ (Təəren kətana q'a muya əfçibeney, şot'aynak' ki, t'e vədə muyen bul c'eq'ala, kətani isə s'is'ik' qayk'ala vədəney.

³² Ama arum q'a cir arum tene əfçibakey, şot'aynak' ki, morox samal c'əyine p'ap'sa.)

³³ Moisey faraonaxun cöybaki şəhərexun c'erit'uxun oşa iz kula Q'ONČuĞoç alabi afırınepi. S'əq'en duğsun q'a tər hat'e dayğa bot'ebaki, ağalal çurepi.

³⁴ Faraonen ağalin, s'əq'en duğsuni q'a təri bot'baksuna ak'ala k'inək' p'urumal günaxe əşp'est'i: şot'in q'a iz sarayi amdarxon inadkərluğt'unbsay.

³⁵ Metərluğen, Q'ONČuĞon Moiseya pi k'inək', faraonen p'urum inadkərluğbi israiluğo tərbsun tene çureşi.

10

Muğumci caza: çərtk'ənxo

¹ Oşa Q'ONČuĞon Moiseya pine: «Faraoni t'öğx taki. Zu faraona q'a şot'ay sarayi amdarxo

inadkər bezu. Mo şot'aynak'e ki, Zu şot'oğö Bezi möcüzöğö ak'est'azax.

² Mo şot'aynak'e ki, vən Bezi misirluğö turnoq'a saksuna q'a şot'oğö ak'est'i möcüzöğö ef əyloğö saal nəvoğö exlətp'anan, Q'ONÇux Zu baksunal avabakanan».

³ Metərluğen, Moisey q'a Aaron p'urum faraoni t'ödx hari şot'o pit'un: «Q'ONÇuğon, əbraniğoy Buxaçuğon, metərə nex: "Heq'ədər metər bi Bezi bəş vi baç'ana ten k'os'bal? Bezi azuk'a tərba, Za bulq'an k'os'bi!

⁴ Əgər hun Bezi azuk'a nu tərbyayin, Zu əyc'ə vi ölkinə çərtk'ənxo yaq'aboz.

⁵ Çərtk'ənxon oçali çoya t'etər but'k'ale ki, sal oçal tene ak'eğal. Təərəxun oşa mandi sa p'ə göyinəl şot'oğon ukalt'un, çölə bakala xodurxol şirik'!

⁶ Şorox hari vi k'ojurxo, vi sarayin amdarxoy saal bütüm misirluğoy k'ojurxo buybakalt'un. Metər şey nə ef bavoğon, nəəl kalboğon me oçala məsk'ən saki ğinaxun mağay tet'un ak'ey"». Oşa Moisey fıırıpi faraoni t'ödxun c'ere.

⁷ Faraoni sarayi amdarxon isə içü pit'un: «He vaxt'al şirik' me amdari kiyexun me koruğxo zap'k'alyan? Me amdarxo tərba, barta tasi içoğoy buxaçux bakala Q'ONÇuğö bulq'at'un k'os'bi. Yəni atenkxa ki, Misir əfçinebakxa?»

⁸ T'e vədə Moiseya q'a Aarona p'urum faraoni t'öğölt'un k'alpi. Faraonen şot'oğö pine: «Takinan, ef buxaçux bakala Q'ONÇuğö bul k'os'banan. Ama upanan bəyn ef boşt'an şu tağala?»

9 Moiseyen pine: «Yan cəyil-q'oja bütüm tağalyan! Beşi ğarmoğoxun q'a xuyərmoğoxun sagala. Yaxun beşi eğel-keçiğə q'a çururxoval ext'alyan, şot'aynak' ki, Q'ONÇuĞoy s'iyal axsibay balayan!»

10 Faraonen şot'oğə pine: «Q'ONÇuxhəgigiyal vəxune buq'on ki, Zu vəx hevaxtsa çupux-əyloğoxun sagala tərbaz! Efi mani fikiren c'eysun hameyin ak'esa!

11 Ama mo bakalatene! Q'ONÇuĞobul k'os'bsun çurnansa, tək işq'arxon takinan k'ə lazımesa bannan!» Oşal Moiseya q'a Aarona t'et'iin şəp't'unşi.

12 T'e vədə Q'ONÇuĞonMoiseya pine: «Vi kula Misiri oçali loxol boxoda. Barta Misiri oçala çərtk'ənxon hücumbeq'an, tərəxun oşa mandi bütüm bitk'iğə kəyeq'an».

13 Moiseyenal iz çombağa Misiri oçali loxole boxodi. Q'ONÇuĞon dirist' sa ği q'a sa üşe bəğ c'eğala tərəfəxun eğala muşe yaq'abi. Savaxt'an me muşen içuxun çərtk'ənxone eçeri.

14 Çərtk'ənxon Misirə haq'layinşt'unbi, şorox dirist' Misiri oçala yəymışt'unbaki. Şorox t'eq'ədər gelet'unıy ki, meq'ədər sal sa vədine tene bakey, mot'oxun oşal tene bakal.

15 Çərtk'ənxo hari t'etərə buybay ki, sal oçal tene ak'esay. Şot'oğon ölkinə bakala bütüm bitk'iğə q'a tərəxun oşa mandi bütüm meyvoğə kəyt'un. Dirist' Misiri oçalal nə xodurxoy loxol sa dənə xazal, nəəl çölə sa dənə göyün tene mandi.

*

* 10:15 10:14-15 Yol. 2:2-10; Qay. əyit 9:2-3

16 Faraonen kap Moiseya q'a Aarona k'alpest'i şot'oğō pine: «Ef buxaçux bākalaQ'ONÇuğoy q'a ef beş günaxez əşp'est'i.

17 Sa kərəməl bezi günaxa bağışlayınşanan, ef buxaçuxQ'ONÇuğō xoyinşbanan ki, me dəhşətlü bəlinə zaxun əxilbeq'an».

18 Moisey faraoni t'öðxun c'eri Q'ONÇuğō xoyinşebi.

19 Q'ONÇuğōnal muşa fırıdı gele zorba bəğ batk'ala tərəfəxun eğala muşe yaq'abi. Me muşen çərtk'ənxo fupı taşeri Č'oç'a dənizəne bapı, dirist' Misirəl sa dənə çərtk'ən tene mandi.

20 Ama Q'ONÇuğōn faraona inadkərə bi, şot'inal israilluğō tene tərbi.

Vuyumci caza: bayinq'luğ

21 Oşa Q'ONÇuğōn Moiseya pine: «Vi kula göyəç boxoda. Barta Misiri oçala zülmət, gip bayinq'luğq'an baki».

22 Moiseyenal iz kula ala, göyəçe boxodi, Misiri oçalal xib ği gip bayinq'luğē baki.

23 Xib ği şuk'k'alēn nə sun-suna ak'es tet'un baksay, nə içoğoy ganuxun galpes. İsrailuğoy yəşəyınşala ganxo isə işiğluney. †

24 T'e vədə faraonen Moiseya k'alpest'i pine: «Takinan, Q'ONÇuğō bul k'os'banan. Ef əyloğoval ext'anan, ama eğel-keçin q'a belin sürü memiyaq'an mandi».

25 Moiseyen isə pine: «Hun yaxun beşi eğel-keçin q'a belin sürünəl tərbin buq'on, şot'aynak'

† 10:23 10:21-23 İvel məğ. 105:28; Qay. əyit 16:10

ki, yan beşi Buxaçux bakala Q'ONčuĞoynak' heyvanxo şampi bok'ospsuni q'urbanxo eçalayan.

²⁶ Beşi heyvanxoval yaxun tağalane: sa dənoval nu mandalane, şot'aynak' ki, beşi Buxaçux bakala Q'ONčuĞoynak' şot'oğoxun q'urban eçalayan. Heyvanxoxun mat'ay Q'ONčuĞoynak' q'urban eşt'un al t'iya p'ap'it'uxun oşa avabakalyan».

²⁷ Ama Q'ONčuĞon faraona inadkəre bi, şot'inal israilluğə tərbsun tene çureşi.

²⁸ Şot'in Moiseya pine: «İradbaka, eneyal bezi piyes ak'mayeki! Va saal ak'ayiz - biyalnu!»

²⁹ Moiseyen pine: «Düzen nex, hun za ene ten ak'al».

11

Vis'imci, ən bihi cazin barada xavardarluğ

¹ T'e vədə Q'ONčuĞon Moiseya pine: «Faraoni q'a misirluğoy loxol sa cazal yaq'aboz. Mot'oxun oşa şot'in vəx memiin tərbale, lap şəp'eğala bakale!

² Hun isə azuk'a upa ki, içəğoy boş k'ə işq'ar saal çuux bunesa, taşi içəğoy q'onşiğoxun q'ızıl-gümüşi şeyurxoq'at'un çureşi».

³ Q'ONčuĞon t'etərə bey ki, misirluğon İz azuk'i loxol pis tet'un bəğsay. Moiseya isə faraoni sarayı amdarxoy q'a adi camaati kala hörmət'oy.

⁴ Metərлуğen, Moiseyen faraona pine: «Q'ONčuĞon metərə nex: "Üşeni qıt'ust'a Zu Misiri oçalaxun c'ovakoz,

⁵ Misirə bakala bütüm süft'in ğar əyloxal biyale. Taxt'a arşi faraoni ğaraxun burqi kiin

ding əsp'est'ala çuux nökeri ğaral śirik'. Heyvanxoyal süft'in ərəkəy baloox biyale.

⁶ Dirist' Misiri oçalaxun t'etər sa şivan c'eğale ki, metəro baki tene, bakalal tene.

⁷ Ama israilluğoy q'a içoğoy heyvanxoy loxol sa xəyenal tene bəpk'al". T'e vədə avabakalnan ki, Q'ONčuğon israilluğoy q'a misirluğoy arane hetər fərge laxe.

⁸ Bütüm me vi sarayi amdarxo bezi t'öox eğalt'un, bezi bəş çökt'i xoyinşbalt'un ki, zuval, bezi azuk'al ef ölkinəxun c'eri tağayan! Mot'oxun oşa zu c'eğoz». Mot'oğoy pi Moisey gele əcuğlu faraoni t'öoxun c'ere.

⁹ Q'ONčuğon Moiseya "faraonen vəx ümüx tene laxal, Zuval t'e vədə Misiri oçala Bezi möcüzoğoy gelez" peney.

¹⁰ Moisey q'a Aaronen bütüm me möcüzoğoy faraoni bəş ak'est'et'uniy. Ama Q'ONčuğon faraona inadkər beney, şot'inal israilluğoy iz oçalaxun tene tərbsay.

12

C'ovaksuni axsibəyi q'aydoğoy laxsun

¹ Moisey q'a Aaron hələ Misirə bakat'an Q'ONčuğon şot'oğoy pine:

² «Me xaş vəynak' bütüm xaşurxoxun üst'ün bakale - useni süft'in xaş bakalane.

³ Bütüm israilluğoxun bakalt'oğoy upanan: me xaşə vis'imci ğine hər işq'aren iz k'ojeynak' sa q'uzi nəəl çəpişq'an c'ək'p'i ext'i, hər külfətə sa heyvan.

4 Əgər sa heyvan sa külfəti amdarxoy-nak' gelenesa, t'e vədə iz İsa q'onşınaxun sagalaq'an sa heyvan ext'i. Şi heq'ədər uksunal hesabbeq'at'un.

5 Heyvan sa usenin, salamat, ərkəy heyvan bakalane. Mot'oğə eğelxoy nəəl ki keçiğoy baloğoxunna c'ək'p'es bakan.

6 Şot'o me xəşə bip'es's'emci ğinal şirik' bəğanə, biyəşindəər isə israilluğoxun bakalt'oğoy bütümt'in içəğoy heyvana şampeq'at'un.

7 Oşa şot'ay p'iyaxun ext'i, t'e heyvan mani k'oya ukeğalesa, t'e k'ojin çomoy p'ə t'öğin daxt'ak'al, alin alatal ləəmdeq'at'un.

8 Yeq'a hat'e üşə, aruğoy loxol ap'esp'i, əyinsuz şumen saal ağu göyinen kəyit'un buq'on.

9 Şot'o bic'i nəəl xene boş jaldi ma ukanan, bu-laxun, turmoğoxun saal çalataxun sagala aruğoy loxol ap'esp'i ukanan.

10 Şot'oxun savaxt'ineynak' sa şey ma efanan, mandayin isə, savaxt'an bok'osp'anan.

11 Şot'o metər ukanan: efi bığ ğaç, torok'al turel, çombağ isə kiyelq'an baki. Şot'o kap ukanan ki, c'eyseynak' həzir bakanan. Mo Q'ONÇuğoyC'ovaksuni axsibayi ukune. *

12 Zu isə hat'e üşə misirluğoy loxol eğoz, şot'oğoy süft'in ğarmoğoval, heyvanxoy süft'in ərkəy baloğoval bəsp'oz. Zu Misiri bütüm buxaçuxxo caza tadoz. Q'ONÇux Zuzu.

* **12:11 12:11** - Eğeli p'iya ak'at'an Buxaçuğon israilluğə tene bəsp'i, şot'oğoy k'ojurxoy t'öğoxun c'ovaki taneşi. (Bəğa 12:13). Şot'o görə me axsibayi s'i C'ovaksuni axsibaye.

13 Ef yəşəyiñşala k'ojurxoy loxol bakala p'i sa nişan bakale. Zu t'e p'iya ak'at'an ef k'ojurxoy t'öðxun c'ovaki tağoz, Misiri loxol eğala me bəlinenal vəx biq'alatene. †

14 Me ğina ef eyex efanan, şot'o vəynak' Q'ONčuĞoys'iyal c'ovakest'ala həmişəluğ sa axsi-bay banan. Şot'o nəsiləxun nəsilə c'ovakest'i vəynak' həmişəluğ bakala axsibay banan.

Əyinsuz şume axsibayi q'aydoğo laxsun

15 Vüğ ği əyinsuz şum ukanan. T'e ğimxoy süft'in ğine ef k'ojurxoxun əyinə əfçibanan. Me vüğ ğinast'a əyinla şum ukalt'ay tura israilluğoy aranexun bot'anən.

16 Samci q'a vüğümci ğine Za bul k'os'bseynek' giresunxoq'an baki. Me ğimxo hər sunt'in içeynak' ukun həzirbsunaxun q'erəz sal sa əş maq'an biq'i.

17 Me Əyinsuz Şume axsibaya c'ovakest'anən, şot'aynak' ki, hat'e ğine vəx dəst'inən Misiri oçalaxun c'evəzk'e. Barta me ğina c'ovakest'un nəsiləxun nəsilə c'ovaki vəynak' həmişəluğ q'aydaq'an baki.

18 Əyinsuz şuma samci xəşə bip'es's'emci ğine biyəsəxun saq'o samci ğine biyəsəl şirik' ukalanan.

19 Vüğ ği ef k'oya əyin nu bakalane. Əyinla şum ukalt'ay, çuresa q'ərib, çuresa israillu, iz tur israilluğoy aranexun bot'eğalane.

20 Sal sa əyinla şey ma ukanan, ef yəşəyiñşala hər sa gala əyinsuz şum ukanan».

† 12:13 12:1-13 Lev. 23:5; Ams'i oç. 9:1-5; 28:16; K'an. 16:1-2

Samci C'ovaksuni axsibay

²¹ Oşa Moiseyen israilluğoxun bakala bütüm ağsaq'q'alxo k'alpi pine: «Takinan, ef ailineynak' q'uzi nəəl çəpiş c'ək'p'i şampanan. Mo C'ovaksuni axsibayi q'urban bakale.

²² Oşa sa çəngə issop uk'ala o ext'i ləəni boş girbi p'iya torpi, t'e p'iyen çomxoy alin alata saal t'öğin daxt'ak'xo ləəmdanan. Savaxal şirik' şuk'k'al iz k'oyaxun maq'an c'eri.

²³ Q'ONčuğonal misirluğoynak' bisun yaq'abat'an ef çomoy alin alati q'a hər p'ə t'öğin daxt'ak'i loxol p'iya ak'i çomoy t'öğxun c'ovaki tağale. Şot'in bisun eçala angela ef k'ojurxo tene bark'al. ‡

²⁴ Mot'o vəynak' saal ef nəvə-nəticoğoynak' həmişəluğ sa q'ayda bi əməlbənan.

²⁵ Q'ONčuğon vəx əyit tadi oçala p'ap'at'anal mot'o banan.

²⁶ Ef əyloğon vəxun "me axsibayi məənə hik'ə?" pi xavar haq'at'an

²⁷ şot'oğə metər upanan: "Mo Q'ONčuğoyC'ovaksuni axsibayi q'urbane. Şot'in misirluğə bəsp'at'an israilluğə tene galdı, beş k'ojurxoy t'öğxun c'ovaki taneşi"». Azuk'enal çökt'i Q'ončuğə bule k'os'bi.

²⁸ İsrailluğon Q'ONčuğoy Moiseya q'a Aarona tadi bütüm əmirxo bit'un.

Vis'imci caza: süft'in ğarmoğoy bisun

²⁹ Üşeni qıt'ust'a Q'ONčuğon Misiri oçala bakalt'oğoy bütüm süft'in ğarmoğə besebi, taxt'a arşi faraoni süft'in ğaraxun burqi zindana

bakalt'ay süft'in ğaral şirik'. Heyvanxoyal süft'in baloox murdarebay. §

³⁰ T'e üşe faraon, şot'ay sarayin amdarxo saal bütüm misirluyox hayt'unzeri. Misirəxun kala sa şivane c'eri, şot'aynak' ki, t'etər sa k'oj tenoy ki, t'et'iya biyal nu bakane.

³¹ Hat'e üşe faraonen Moiseya q'a Aarona k'alpi pine: «C'ekinan takinan! Bito israilluğoval ext'i bezi azuk'axun əxil bakanan! Takinan ef çureğalt'u banan, Q'ONčuğö bul k'os'banan.

³² Ef pi k'inək', eğel-keçiğö q'a beligö ext'i takinan. Zaal xeyir-bərəkət tadanən».

³³ Misirluğon israilluğö içöğoy ölkinəxun c'eysuna kapt'unst'ay. Şot'oğon next'uniy: «Tenesa bütüm biyalyan».

³⁴ Camaatenal əyinsuz boq'oyi q'ava içöğoy paltari boş bəc'ürpi əmnəbel taneşeri.

³⁵ İsrailluğon Moiseyi əyitəl əməlt'unbi: misirluğoxun q'ızılı, gümüşü şeyurxo q'a paltart'un çuresi.

³⁶ Q'ONčuğon t'etəre bi ki, misirluğon İz azuk'i loxol pis tet'un bəği, şot'oğoy çureğalt'u tat'undi. Hametər, israilluyox kulbuy c'eri Misirluğö hik'k'alsuzt'un efi. *

İsrailluğoy Misirəxun c'eysun

³⁷ Metərluğen, israilluyox Ramses şəhərexun c'eri Suk'k'ot' şəhəre turin yaq'at'un baft'i. Çupux-əyloğoxun q'erəz, saycə üqbaç hazar tan işq'are buy.

38 Şot'oğoxun sagala q'erəzəl gele amdarxo, içoğoy eğel-keçiğoy q'a belin sürüyoxal tanesay.

39 Şot'oğon Misirəxun c'eğat'an içoğoxun ext'i əyinsuz boq'oyaxun baldamacxot'un badi. T'e boq'oy əyinsuz, eşeşinut' boq'oyey, axırı şot'oğon Misirəxun şəp't'unsay, t'et'iya çurpi içoğoynak' ukun həzirbala vaxt' buteney.

40 İsailluyox bip'baç otuz useney ki, Misirət'unıy. †

41 Bip'baç otuz usen tamam baki gine Q'ONÇUĞoy azuk' bakala isailluyox dəst'inən Misiri oçalaxun c'ert'un.

42 T'e üşə Q'ONÇUĞoy pul İz azuk'i loxole baki! Şot'in isailluğon Misirəxune c'evksay. Şot'o görə isailluyoxal Q'ONÇUĞoy me əşlə nu eyexun c'evksuna görə həmişə, nəsiləxun nəsilə c'ovaksunen me üşə nu bask'alat'un.

C'ovaksuni axsibayi ukuni q'aydoox

43 Q'ONÇUĞon Moiseya q'a Aarona pine: «C'ovaksuni axsibayi ukuni q'aydoox metərə: sal sa q'əriben me q'urbani yeq'axun maq'an kəyi.

44 Haq'əsi k'ulen sünnət bəkit'uxun oşa şot'o ukes banekon,

45 ef arane yəşəyişala q'ərib sa amdaren, nəəl vəynak' tənqinen əşp'ala k'ulen isə şot'oxun maq'an kəyi.

46 Me yeq'a k'oya ukanan, şot'o qavuna ma c'evk'anan, iz üq'ənxoval ma xoxp'anan. ‡

† 12:40 12:40 Burq. 15:13; Gal. 3:17 ‡ 12:46 12:46 Ams'i oç. 9:12; İvel məğ. 34:20; İoan. 19:36

47 Bütüm israilluğon me axsibaya c'ovakest'alat'un.

48 Ef arane yəşəyiñşala, ama q'ərib bakala sunt'in Q'ONČuğoy me axsibaya c'ovakest'un çureğayin isə, şot'ay külfətin boş bakala bütüm işq'arxo sünnətbakalane. T'e vədə şot'inal ef oçala nanaxun baki sa amdar k'inək' me axsibaya c'ovakest'es banekon. Ama sünnətbakinut' sal sa işq'aren me axsibayi ukunaxun maq'an kəyi.

49 Vəynak'al, ef t'ödx yəşəyiñşala q'əribxoynak'al k'anun sane».

50 İsrailuğon Q'ONČuğon Moiseya q'a Aarona əmirbi k'inək' bit'un.

51 Q'ONČuğonal hat'e ği israilluğo Misirəxun dəst'inən c'evək'i.

13

Nanaxun süft'in baki't'oğoy həsrbaksun

¹ Q'ONČuğon Moiseya pine:

² «İsrailuğoy nanaxun baki bütüm süft'in ğar əyloğ, heyvanxoyal baki bütüm süft'in ərkəy baloğ Za həsrbanan. Şorox Bezine». *

Əyinsuz şume axsibayi barada

³ Moiseyen camaata pine: «Q'ONČuğon vəx İzi zorba kiin Misirəxun, efi k'ul baki oçalaxun c'evk'i ğina eyex efanan. Me ğine əyinla şum ma ukanan.

* 13:2 13:1-2 Ams'i oç. 3:13; 8:17; Luk'. 2:23

⁴ Vəñ ğe, aviv xaşest'anana † c'eysa.

⁵ Q'ONČuĞon vəx ef bavoğo əyit tadi elasp'i k'inək', kənanluğoy, xet'luğoy, emorluğoy, xivluğoy, yevusluğoy oçala tadat'an, muç'anaq' q'a uç' barala t'e oçala vəx eçat'an, mot'oğo hər aviv xaşast'a əməlbənan:

⁶ vüğ ği əyinsuz şum ukanan, vüğümci ğine isə Q'ONČuĞoy s'iyal axsibay c'ovakest'anana.

⁷ T'e vüğ ğinast'a saycə əyinsuz şum ukanan. Ef oçala sal sa gala, şuk'k'alast'a nə əyin, nəəl əyinen həzərbəki şey nu bakalane.

⁸ T'e ğine vi əylə metər upa: "Misirəxun c'eğala vədine Q'ONČuĞon zaynak' bit'u görəz mot'o bsa".

⁹ Barta me axsibaya c'ovakest'un vəynak' ef kiin saal ef k'odoğoy loxol bakala sa nişan k'inək'q'an bəki ki, Q'ONČuĞoy tadi me buyruğ ef eyexun nu c'eğane. Axırı Q'ONČuĞon vəx İzi zorba kiin Misirəxun c'evek'i.

¹⁰ Usenaxun-usena vəynak' təyinbəki vədine me q'aydına əməlbənan.

Nanaxun süft'in bəkit'oğo həsrəbseynak' q'aydoox

¹¹ Q'ONČuĞon vəx saal ef bavoğo əyit tadi elasp'i k'inək' vəx kənanluğoy oçala eçat'an, t'iyana vəx tadat'an

¹² bütüm süft'in nanaxun bəki ğar əyloğo Q'ONČuĞohəsrəbanan, ef heyvanxoy bütüm süft'in ərkəy baloxal Q'ONČuĞoyq'an bəki. ‡

† **13:4 13:4** aviv - əbrani tuməgirəst'a samci xaş. Aviv xaş xibna xaşə qit'uxun c'ovaki nəəl ki, bip'na xaşə samci ğimxoy təzə xaş ak'eğat'ane burqesa. ‡ **13:12 13:12** Luk'. 2:23

13 Elemi süft'in ərkəy balin galal sa eğeli, nəəl keçin bala tadanən. Əgər şot'ay gala mot'o nu tadaynan, t'e eleme balin ozana xoxp'anən. Efi süft'in ğar əyloğoy galal sa eğeli, nəəl keçin bala tadanən.

14 Gələcəye ef ğarmoğon vəxun "mo het'aynak'e?" pi xavar haq'at'an şot'oğə metər upanan: "Q'ONČUĞON yax Misirəxun, beşi k'ul baki ölkinəxun İzi zorba kiin c'evek'i.

15 Faraonen inadkərлуğbi yax nu tərbat'an Q'ONČUĞON bütüm misirluğoy süft'in ğarmoğə, hamal şot'oğəy heyvanxoy bütüm süft'in baləğə besebi. Mot'o görəyan yan heyvanxoy bütüm süft'in ərkəy baləğə q'urban tast'a, beş süft'in ğarmoğəy gala isə sa eğeli, nəəl keçin balayan q'urban eşt'a".

16 Barta morox vaynak' vi kiin nəəl vi k'odoğoy loxol bakala sa nişan k'inək'q'an baki ki, Q'ONČUĞON yax Misirəxun İz zorba kiin c'evksuna eyex efanən».

Buxaçuğoy israilluğə içəğəy tağala yaq'a ak'est'un

17 Faraonen israilluğə tərbit'uxun oşa Buxaçuğon şot'oğə filist'luğəy ölkinəxun c'ovakala yaq'en tene taşeri. T'e yaq' İša yaq'ey, ama Buxaçuğon pine: «Me yaq'en tağat'an filist'luyoxun davabsun lazım bakale, azuk'en isə mot'o ak'i iz fikirə badalbi Misirə qaybaksune çureğon».

18 Kot'o görəl Buxaçuğon azuk'a Č'oç'a dənizəç ams'i oçalı yaq'ene fırıdı taşeri. Şorox davina həzir bakala q'oşun k'inək't'un Misirəxun c'eri.

¹⁹ Moiseyen İosifi ũq'ėnıxoval iııuxun taneıeri, řot'aynak' ki, İosifen israilluęo «Buxaıuęon müt'lək' vėx ıark'est'ale, taęala vėdine vėxun bezi ũq'ėnıxoval memiin c'evk'anan» pi elase tadeıtey. §

²⁰ İsrailloyox Suk'k'ot'axun yaq'a baft'i hari ams'i oıalı bel bakala Et'ama ıurk'ala gat'un düzbi.

²¹ Q'ONıuęon İıine řot'oęo taıt'ay: ğenaxun asoyi sütüni boı, üıe isė iıııę sakala aruęoy sütüni boı řot'oęoy bėř taıi yaq'e ak'est'ay. Metėrluęen, řorox ham ğene iıııęen, hamal üıe yaq' tayest'un baksay.

²² Nė ğenaxun bakala asoyi sütün, nə üıe bakala aruęoy sütün azuk'i bėřt'an cöy tene baksay.

14

İsrailloy C'oc'a dənizəxun c'ovaksun

¹ Oıa Q'ONıuęon Moiseya pine:

² «İsrailloy metėr upa: "Baal-Sefoni t'öęöl Migdoli q'a dənizi arane bakala P'i-Gaxirot' řəhəri bėř ıurpanan. Ef ıurk'ala ga düz dənizi börineq'an baki".

³ Faraonen fikirbale ki, israilluęon yaq'a aıesp'et'un, ams'i oıalen řot'oęoy yaq'a bot'ene.

⁴ Zu isė faraona inadkėrboz, řoval ef baı'anexun baft'ale. Hat'e vėdė Zu faraona q'a řot'ay q'oıuna pis ğina badoz, metėrluęenal Bezi

s'iya alaboz. Bütüm misirluğun avabakalt'un ki, Q'ONÇux Zuzu». İsrailuğun hametərəl bit'un.

⁵ İsrailuğoy ölkinəxun t'ist'una Misiri padçağa hari uk'at'an şot'ay saal izi sarayi amdarxoy fikir badalebaki. Şot'oğon pit'un: «Yan het'aynak'yan metər bi? Yaynak' əşp'ala israiluğə beş kiyexun təryanbi».

⁶ Faraonen iz davin arabina həzirbest'i iz q'oşuna girebi.

⁷ Şot'in içuxun üqbaç c'ək'eşi davin araboğə saal Misirə bakala q'erəzəl bütüm davin araboğə taneşeri. Hər arabin loxol bacarağlu sa dəst'ə əsk'ərə buy.

⁸ Q'ONÇuğon Misiri padçağ bakala faraona saal inadkərebi, şoval israiluğoy baç'anexune baft'i. İsrailuyox isə içoğoy yaq'en ük'lü tat'unsay.

⁹ Misirluyox - faraoni bütüm əkla araboox, əklorox saal q'oşun - şot'oğoy baç'anexunt'un baft'i, hariyal P'i-Gaxirot'i t'öğöl, Baal-Sefoni bəş dənizi bərine israiluğoy çurpi gala p'at'unp'i.

¹⁰ Faraon İşalayınşakat'an israiluğun at'unk'i ki, mone, misirluyox içoğoy loxolt'un eysa! İsrailuyox q'iyat'un baft'i, şivanbi Q'ONÇuğə xoyinşbsat'un burqi.

¹¹ Şot'oğon Moiseya pit'un: «Misirə gərəmzoğ buteney ki, yax ams'i oçalan bisa eçeri? Yax Misirəxun c'evk'i beşi bel mo k'ən eçeri?

¹² Misirə va "yaxun kul haq'a, barta misirluğəynak' q'ulluğben!" teyan pey ki? Ams'i oçala bisunaxunsa misirluğəynak' q'ulluğbsun saat'e!»

13 Moiseyen isə azuk'a metəre pi: «Ma q'ıbanan! Ost'aar çurpanan, Q'ONÇUĞON ğe vəx hetər çark'est'una ak'alnan. Me misirluğə ene sal sa vədə tenan ak'al.

14 Ef gala Q'ONÇUĞON İçin davabale! Vən isə ef ük'ə buz k'inək' efanan!»

15 Q'ONÇUĞON Moiseya pine: «Het'aynak'en Za şivanbsa? İsrailuğə upa ki, içoğoy yaq'en taşeq'at'un.

16 Hun isə vi çombağa alaba, vi kula dənizi loxol boxodi xena cöyba. T'e vədə israiluyox dənizi boşt'an q'ari ganuxun c'ovakalt'un.

17 Zuval misirluğə inadkərboz ki, ef baç'anexunq'at'un baft'i. T'e vədə faraona, şot'ay bütüm q'oşuna, davin araboğə saal ėklat'oğə k'as'p'i Bezi s'iya alaboz.

18 Faraona, davin araboğə saal ėklat'oğə pis ğina badi Bezi s'iya alabala vədine misirluğon avabakalt'un ki, Q'ONÇUX Zuzu».

19 T'e vədə israiluğoy bəş tağala Buxaçuğoy angel şot'oğoy baç'anene c'ovaki. Asoyi sütünəl içoğoy bəşt'an baç'anene c'ovaki,

20 şo Misiri q'oşuni q'a israiluğoy aranene çurpi. Asoyen t'e üşə sa tərəfə bayinq', t'e soğə tərəfə isə işiğəbsay. Metərлуğenal dirist' üşə me azuk'xo sun-suna tet'un işalayınşaki.

21 Moiseyen iz kula dənizi loxole boxodi. Q'ONÇUĞON dirist' üşə zorba bəğ c'eğala tərəfəxun eğala muşen dənizi xena şəp'əsi şot'ay ganu q'arinebi. Xe cöyebaki.

22 İsrailuyoxal dənizi boşt'an, q'ari ganuxun c'ovat'un ki. Xe şot'oğoy yön saal tərs tərəf bari

k'inək'e baki. *

²³ Misirluyox şot'oğoy bač'anexun baft'undi. Bütüm faraoni ėkurxo, davın araboox saal ėklorox israilluğoy bač'anexun dənizət'un başı.

²⁴ Kəykəymuxey, Q'ONČuĞon aruğoy saal asoyi sütüni boşt'an Misiri q'oşuni loxol bəneği şot'oğonal içoğə açest'unbi.

²⁵ Şot'in arabogoy təkərxo t'etərə ləq'p'i ki, araboox zorint'un taysay. Misirluğon pit'un: «Ekinan israilluğoxun t'it'en, Q'ONČuĞon İçine şot'oğoy tərəf baki beşi əleyinə davabsa!»

²⁶ T'e vədə Q'ONČuĞon Moiseya pine: «Vi kula dənizi loxol boxoda ki, xe misirluğoy, şot'oğoy davın arabogoy saal ėklat'oğoy loxolq'an qaybaki».

²⁷ Moiseyen iz kula dənizi loxole boxodi. Dəniz savaxa İša iz galane qaybaki. Misirluyox xenaxun t'ist'un çureğat'an Q'ONČuĞon xena şot'oğoy loxole taşeri, metərлуğənal şorox dənizə batt'unk'i.

²⁸ İz gala qaybakala xenen arabogə, ėklat'oğə, israilluğoy bač'anexun dənizə başı faraoni bütüm q'oşuna but'k'i q'uc'epi. Şot'oğoxun sayco dirist' tene mandi.

²⁹ İsrailuyox isə dənizi tumexun, q'ari ganuxunt'un c'ovaki taşı. Xe şot'oğoy yön saal tərs tərəf bari k'inək'e bakey.

³⁰ Q'ONČuĞon t'e ği israilluğə misirluğoy kiyexun metərə çark'est'i. Şot'oğon dənizi bərine misirluğoy meyidxo,

* 14:22 14:22 1 K'or. 10:1-2; Əbr. 11:29

31 Q'ONČuĞon İz kala zoren k'ə bsuna ak'at'an
içoğō q'iyene haq'i, şot'oğon Q'ONČuĞoçalt'unxi.
Şot'oval, Şot'ay c'ək'eşi k'ul bakala Moiseyal
vət'unbaki.

15

Moiseyi q'a Maryami mǎğ

1 T'e vədə Moiseyen q'a israilluğon
Q'ONČuĞoynak' me mǎğət'un mǎğpi:
«Zu Q'ONČuĞoynak' mǎğk'oz!
Şot'in kala q'ələbəne q'azayınşı,
Əka q'a ěklat'u dənizəne bos! *

2 Q'ONČux bezi zore,
Q'ONČuĞone za mǎğpest'alo,
Q'ONČuĞon za çark'esedi.
Q'ONČux bezi Buxačuxə,
Zu Şot'ay s'iya alaboz.
Q'ONČux Bezi bavay Buxačuxə,
Zu Şot'o alxışp'oz. †

3 Q'ONČux q'oççağə,
Q'ONČuxə Şot'ay s'i.

4 Şot'in faraoni davin araboğō,
Q'oşunal dənizəne bos.
Faraoni c'ək'eşi davabalxo
Č'oç'a dənizət'un batk'i.

5 Bǎğəloy xenen içoğō but'k'i
Jě k'inək' tumel şirik' taneşeri.

6 Ay Q'ONČux! Vi yön kul ost'aar hamal zorbane.

* 15:1 15:1 Qay. əyit 15:3-4 † 15:2 15:2 İvel mǎğ. 118:14; İsa.
12:2

Ay Q'ONČux! Vi yön kiinen düşmənə k'as'p'i.

⁷ Vi loxol eğalt'oğə Hun Vi kala s'iyenen saki,
Vi əcuğ bəc'ük'eşi şot'oğə q'ari o k'inək'
bok'oşebi.

⁸ Vi bəxməğoy nəfəsen xena çurpesedi,
Şoval bari k'inək'e baki,
Dənizi posk'ala xe buz k'inək' ost'aare baki.

⁹ Düşmən lovğalayınşebaksay:

"Şot'oğə şəp'eşi biq'oz,

İçoğoy kiyel bakalt'oğə haq'i za boşevk'oz!

Bez q'ılınca c'evk'i şot'oğə əfçiboz!"

¹⁰ Ama Hun Vi nəfəsen funpi, dənizenal şot'oğə
q'uc'epi.

Q'urq'uşun k'inək' bəğəloy xene boş batt'unk'i.

¹¹ Ay Q'ONČux, buxaçuxxoy arane Vallarik'o
butene!

Vallarik' iveloval butene!

Vi kalaluğ alxışa q'a q'ıya layiğə,

Möcüzoox yaratmışal Vallarik'o butene!

¹² Vi yön kula boxondi, oçalenal düşmənxo
q'uc'epi.

¹³ Vi nu badalbakala çuresunen azuk'a çark'est'i
yaq'en ak'est'i.

Vi zoren Vi ivel ganun taşeri.

¹⁴ Azuk'xon mot'o ibaki t'ut'uk'alt'un,

Filist'luğə q'ıyen bot'ale.

¹⁵ Edomi kalaluğbalxoval t'e vədə q'ıyen haq'ale,

Moavi kalorox kala q'ıya baft'alt'un,

Kənanluyox isə q'ic'eşi mandalt'un.

¹⁶ Şot'oğə q'ıyen q'a vəlvəlinen haq'ale.

Vi azuk' c'ovakamin
Vi zorba kiin oq'a şorox jě k'inək' lal-kar
bakalt'un!

Ay Q'ONČux, Vi çark'est'i me azuk' c'ovakale!

¹⁷ Şot'oğö eçeri Vi buruğö p'ap'esp'alnu,

Vi yəşəyinşbseynak' yaratmışi gala,

Ay Q'ONČux, Vi kiin biq'i İvel gala!

¹⁸ Q'ONČuğon həmişəluğ padçağluğbale».

¹⁹ Faraoni ěkurxo, davin araboox saal ěklorox
dənizə bağat'an Q'ONČuğon dənizi xena şot'oğöy
loxol qoşe qaydey. İsrailuyox isə dənizi
biyexun, q'ari ganuxunt'un c'ovakey.

²⁰ Aaroni xunçi xavareçal Maryamen iz kiyel
dəpe ext'i. Bütüm çupuxxonal içöğöy kiyel dəp
ext'i əçik'a şot'ay baç'anexunt'un taşi.

²¹ Maryamen şot'oğöynak' me məğəne məğpi:
«Q'ONČuğöynak' məğpanan,
Şo gele kalane.

Ėka saal ěklat'oğö dənizəne bosil!»

*Q'ončuğöy amdarxon İz əyitə əməlbsuna
yoxlayinşbsun*

²² Moiseyen israiluğö Č'oç'a dənizi t'öðxun Şur
s'iyen ams'i oçalane taşeri. Şorox t'et'iya xib ği
yaq't'un taşi, ama xe tet'un bəğəbi.

²³ Mara uk'ala gala p'ap'at'an isə t'iya bakala
xena üğəs tet'un baki, şot'o görə ki, ağuney.
Kot'o görəne t'e ga Mara ‡ k'alesa.

²⁴ Azuk'en «k'ə üğən?» pi t'ot'onepi, Moiseyi
çöyel əyitpsat'un burqi.

²⁵ T'e vədə Moiseyen Q'ONČuĞo xoyinšebi, Q'ONČuĞonal şot'o sa xodin taye ak'est'i. Moiseyen şot'o xenane bosı, xeyal ũğələne baki.

T'et'iya Q'ONČuĞon israilluğoy İzi əyitə əməlsuna yoxlayınşbseynak' şot'oğoynak' q'ayda-k'anun laxi pine:

²⁶ «Əgər vən ef Buxačux bakala Q'ONČuĞo ũmũxlaxaynan, Şot'ay piyes düzgün ak'eğala əşurxo biq'aynan, Şot'ay əmirxo əməlbı k'anunxo efaynan, misirluğoy loxol hari azarxoy sayco vəynak' eğala tene. Axırı vəx q'olaybala Q'ONČux Zuzu».

²⁷ Oşa israilluyox Maraxun c'eri Elimat'un hari. T'et'iya p'as's'e xene orayın saal yetmiş xurmin xodoy. Şot'oğon t'e orayınxoy t'öğöl içoğoynak' çurk'ala gat'un düzbi. §

16

Q'ončuğoy israilluğoynak' manna q'a bildirçinxo yaq'absun

¹ Elimaxun c'erit'uxun oşa isə israilluyox hari Elimi q'a Sinay buruğoy arane bakala Sin ams'i oçalat'un p'ap'i. Mo p'əmci xəşə qos's'emci ğiney, israilluğoy Misirəxun c'eysun sa xəşey.

² Ams'i oçala p'ap'it'uxun oşa bütüm israilluğon Moiseyaxun q'a Aaronaxun p'urum t'ot'opsat'un burqi.

³ Şot'oğon next'unıy: «Q'ONČuĞon yax Misiri ölkinə besp'iyniy mot'oxun saat'ey! T'iya yeq'e levet'i t'öox arşi boşşamin şumyan uksay.

Mot'oğon isə yax me ams'i oçala busaluğaxun bəspəynak't'un eçere».

⁴ T'e vədə Q'ONČuğon Moiseya pine: «Zu vəynak' göynuxun şum şipest'oz. Barta hər ği camaaten c'eri iz ğiluğ şuma girbeq'an. Metər Zu şot'oğoy Bezi k'anuna əməlbsuna yoxlayınşoz. *

⁵ Üq ği girbeq'at'un, üqümci ğine girbiyo isə q'erəz ğimxo girbit'uxun p'əq'at gelec'an baki, hat'e ğiyal şot'o həzirbeq'at'un».

⁶ Metərluğen, Moiseyen q'a Aaronen israilluğə pit'un: «Biyəsin avabakalnan ki, vəx Misirəxun c'evk'iyo Q'ONČuxə.

⁷ Savaxt'an isə Şot'ay kalaluğa ak'alnan. Axırı Şot'in efi İçuxun t'ot'opsuna inebaki. Yan şuyan ki, yaxunnan t'ot'one?»

⁸ Oşa Moiseyen pine: «Vən metər avabakalnan ki, vəx Misirəxun c'evk'iyo Q'ONČuxə: me biyəsin Q'ONČuğon vəynak' yeq', savaxt'an isə boşşamin şum p'ap'esp'ale. Şot'in ef t'ot'oltina inebaki. Yan şuyan ki? Ef t'ot'olti yaxun təə, Q'ONČuğoxune».

⁹ Moiseyen Aarona pine: «Bütüm israilluğə upa ki, Q'ONČuğoy bəşq'at'un c'eri, şot'aynak' ki, Şot'in içəğoy t'ot'oltina inebaki».

¹⁰ Aaronen israilluğəxun əyitk'ala vədine şot'oğon, mone, ams'i oçala asoyi boş Q'ONČuğoy kalaluğat'un ak'i.

¹¹ Q'ONČuğon Moiseya pine:

¹² «Zu israilluğoy t'ot'oltina izbaki. Şot'oğə upa: "Biyəşçoye yeq' ukalnan, savaxt'an isə ef boşşamin şum bakale. T'e vədə avabakalnan ki, ef Buxaçux bakala Q'ONČux Zuzu"».

* 16:4 16:4 İoan. 6:31

13 T'e biyəsin israilluğoy çurpi ganu bildirçinxone purpi hari. Şot'oğon dirist' t'e ganu haq'layinşebi. Savaxt'an isə israilluğoy çurpi gane hərrəmine xone arşi.

14 Xo eşəsit'uxun oşa oçali çoye k'əyə oşq'ar mas'i xurupunxone ak'eşi.

15 İsrailuğon mot'o ak'at'an sun-sunaxun "mo hik'ə?" † pi xavar haq'sat'un burqi, şot'aynak' ki, mot'ay k'ə baksuna tet'un avay. Moiseyen isə şot'oğon pine: «Mo Q'ONÇuğon vəynak' yaq'abi ukune. ‡

16 Q'ONÇuğoy əmir mone: hər amdaren iz çadıra bakala amdarxoy saya görəq'an girbi. Hər amdara sa omerŞ hesabbi».

17 İsrailuğon hametərəl bit'un. Şinesa gele, şinesa male girbi.

18 Ama hari omeren usk'at'an nə gele girbit'ay avuzin, nəəl mal girbit'ay kam tene c'eri. Hərt'in iz q'ərələne girbey. *

19 Moiseyen israilluğon pine: «Savaxt'ineynak' me ukunaxun ma efanan».

20 Ama bəzit'oğon Moiseyi əyitə nu bəgi mot'oxun savaxineynak' et'unfi. Ama şo meq baft'i adebaft'i. Moiseyiyal şot'oğoy loxol əcuğone biq'i.

21 Metərluğen, israilluğon hər savaxt'an t'e ukunaxun içoğon heq'ədər lazimesa girt'unbsay, mandiyə isə bəğ gameğat'an xebaki tanesay.

† 16:15 16:15 əbrani muzin "Mo hik'ə" "manna" k'inək'e c'eysa.

Bəğa 16:31 ‡ 16:15 16:15 1 K'or. 10:3 § 16:16 16:16 sa omer

- təxminən 2,3 lit'ir * 16:18 16:18 2 K'or. 8:13-15

22 İsrailuğon me ukunaxun ũq ği girt'unbi, ũqŭmci ğine isə ũot'oxun p'əq'at avuz, p'ə omert'un girbi. Q'urumi kalaluğbalxon hari mot'o Moiseya avabakest'undi.

23 Moiseyen ũot'oğo pine: «Q'ONčuğon metəre nex: "Əyc'ə sal sa əş nu biq'ala ğine - Q'ONčuğohəsrbaki İvel Şamat' ğine. Ğe ef badala hər şeyə badanan, ğaldala hər şeyə ğaldanan, mandala ukunal əyc'ineynak' efanan"». †

24 İsrailuğonal Moiseyen içoğo əmirbi k'inək' bit'un. Şot'oğon mandi ukuna əyc'in ğineynak' et'unfi, şoval nə meq tene baft'i, nə ad tene baft'i.

25 Moiseyen pine: «Me ukuna ğe ukanan, ũot'aynak' ki, ğeyin ği Q'ONčuğohəsrbakiŞamat' ğine. Ğe oçali çoyexun ukun tenan bəğəbal.

26 Vən me ukuna ũq ği girbalnan, vŭğŭmci - Şamat' ğine isə şo bakala tene».

27 Azuk'i boşt'an bəziyorox vŭğŭmci ğineyal ukun girbseynak' c'ert'un, ama hik'k'al tet'un bəğəbi.

28 Q'ONčuğon Moiseya pine: «Hevaxt'al şirik' Bezi əmirxo saal k'anunxo tenan əməlbəl?

29 Ef eyex efanan, Q'ONčuğon vəynak' Şamat' ğine tadi. Mot'o görəl Şot'in vəynak' hər ũqŭmci ğine p'ə ğiluğ ukune tast'a. Barta vŭğŭmci ği hər soğo iz k'oya mandi sal sa gala maq'an c'eri».

30 Hametərəl, azuk'en vŭğŭmci ğine sal sa əş tene biq'say.

31 İsrailuğon me ukuni s'iya "mannane" ‡ laxi. Şo həvici şil k'inək'ey, iz irəng mas'i, iz t'ad isə

† 16:23 16:23 C'eys. 20:8-11 ‡ 16:31 16:31 C'eys. 16:15

uç'e yoxinane oşq'arst'ay. §

³² Moiseyen pine: «Q'ONČuğoy əmir mone: "Manninaxun sa omer buybi vəxun oşa eğala nəsileynak' efanan ki, Zu vəx Misirəxun c'evk'i vədine ams'i oçala tadi ukuna ak'at'un"».

³³ Metərluğen, Moiseyen Aarona pine: «Sa q'av ext'a, şot'ay boş sa omer manna bapa. Şot'o Q'ONČuğoy bəş laxa ki, yaxun oşa eğala nəsileynak' q'orişi efen».

³⁴ Aaronenəl Q'ONČuğon Moiseya əmirbi k'inək' t'e manninen buy q'ava q'orişi efseynak' irəzilügi sanduği bəş lanexi.

³⁵ İsrailuğon içoğoy ams'i oçala bakala vədine - q'ırx usen mannat'un kəyi. Şot'oğon hari Kənan oçali zahmana p'ap'amin mannat'un uk-say. *

³⁶ Sa omer - efa † uk'ala usk'uni vis' payaxun sa paye.

17

Q'ončuğoy İzi israilluğoxun baksuna p'urum ak'est'un

¹ İsrailuyox bütüm Sin ams'i oçalaxun yaq'a baft'i Q'ONČuğon əmirbi k'inək' çurk'a-çurk'a köçt'unney.

Şot'oğon hari Refidim uk'ala gala içoğoynak' çurk'ala gat'un düzbi. Ama t'iya azuk'i üğseynak' xe tene buy.

§ 16:31 16:31 Ams'i oç. 11:7-8 * 16:35 16:35 Əbr. 9:4 † 16:36 16:36 Efa - 1 efa 22 lit'ir

² T'e vədə azuk'en Moiseya "yax xe tada, yan xenezayan" pi p'urum şikəətbsane burqi. Moiseyen şot'oğə pine: «Het'aynak'nan za taxsirkər bsa? Het'aynak'nan Q'ONČUĞO sinəyinşbsa? Yəni Q'ONČUĞO ext'ibər tenanbsa?»

³ Ama azuk' t'et'iya gele xenezaney. Şot'oğon Moiseyaxun t'ot'opi, şot'ay çoye me əyitmoğot'un duğsay: «Axırı het'aynak'en yax Misirəxun c'evk'i? Beşi saal beşi əyloğoy q'a heyvanxoy memiya xenezaluğaxun biseynak'?»

⁴ Moiseyen Q'ONČUĞO k'alpi xoyinşebi: «Axırı zu me azuk'a k'ə baz? Samalal c'ovakayin, za jəlayinşalt'un!»

⁵ Q'ONČUĞON Moiseya pine: «Azuk'i boşt'an sa hema ağsaq'q'alxoval ext'i bəş taki. Nil oqa duği çombağal vi kiyel ext'a.

⁶ Zu isə Xoreva bakala q'ayani bel vi bəş çurk'oz. Q'ayana duğa, t'et'iin azuk'i uğseynak' xe c'əğale».

Moiseyenal israilluğoxun bakala ağsaq'q'alxoy piin bəş mot'o bine.

⁷ Şot'in t'e gane s'iya Massa * saal Merivane † laxi, şot'aynak' ki, israilluğon t'et'iya Q'ONČUĞOXUN t'ot'opi Şot'ay içəğoxun baki nu baksuna avabaksunt'un çuresay. ‡

Amalegluğoxun davabsun

⁸ Oşa amalegluyox Refidima israilluğoxun davinat'un c'eri.

* **17:7 17:7** Massa - əbrani muzin "yoxlayinşbsun" † **17:7 17:7** Meriva - əbrani muzin "höcətbsun" ‡ **17:7 17:1-7** Ams'i oç. 20:2-13; 1 K'or. 10:4

⁹ Moiseyen Yeşua pine: «Azuk'i boş't'an amalegluğoxun davabseynak' işq'arxo c'ək'p'a. Zu isə əyc'ə Buxaçuğoy çombağ bezi kiyel təpin bel çurk'oz».

¹⁰ Yeşuanal Moiseyen pi k'inək' bine, taşi amalegluğoxun davinane c'eri. Moisey, Aaron saal Xur isə təpin belt'un laşi.

¹¹ Moiseyen iz kulmoğə alabat'an israil-luğont'un taşt'ay, iz kulmoğə oq'abat'an isə amalegluyoxe bəş baksay.

¹² Ama Moiseyi kulmux mandak'e baksay. Kot'o görəl sa jət'un eçeri, Moisey şot'ay loxol areşi. İz sa kula Aaronen, t'e soğə kula isə Xurene biq'i efi. Moiseyi kulmuxal bəğbatk'amin ala manedi.

¹³ Hametər, Yeşuan amalegluğə q'ılincen k'as'p'i şinepi.

¹⁴ T'e vədə Q'ONČuğon Moiseya pine: «Mot'o eyex efseynak' sa gala şampa, Yeşual me əyitə p'ap'esp'a ki, Zu amalegluyox uk'ala s'iya dirist' oçali çoyexun silboz». §

¹⁵ Moiseyen sa q'urban eçala ga düzbi iz s'iya "Zaynak' q'ələbə eçala bayrağ - Q'ONČuxe" laxi

¹⁶ pine: «Kul Q'ONČuğəçə alabaki. Q'ONČuğonal nəsiləxun nəsilə amalegluğoxun davabale».

18

Yet'roni Moiseyi t'öğx eysun

¹ Midyanluğoy bəyinş bakala Moiseyi q'ayinba Yet'ronen Buxaçuğon Moiseyeynak' saal İz azuk'

israilluğoynak' bi bütüm əşurxoy barada, Q'ONčuğoy israilluğoy Misirəxun c'evksuni barada inebaki.

² T'e vədə Moiseyi q'ayinban iz xuyərə q'a şot'ay p'ə ğaral ext'i Moiseyi t'öğölə taşi. Moiseyen hələ me əşurxoxun bəş iz çuğoy Sip'p'ora q'a içoğoy p'ə ğara iz bava Yet'roni t'öğölə yaq'abey.

³ Ğarmoğoy sunt'ay s'i Gerşomey, şot'aynak' ki, Moiseyen "yad ölkine q'əribəz baki" * peney.

⁴ T'e sunt'ay s'i isə Eliezerey, şot'aynak' ki, Moiseyen "bezi bavay Buxačux bez köməyə p'ap'i za faraoni q'ılıncaxune çark'est'i" † peney.

⁵ Yet'ronen şot'oğoy ams'i oçala, Moiseyi Buxačuğoy buruğoy tumel çurpi galane eçeri.

⁶ T'iya p'ap'i isə Moiseyeynak' xavare yaq'abi: «Zu - vi q'ayinba Yet'ro, vi çuux saal vi p'ə ğar vi t'öğölyan eysa».

⁷ Moisey iz q'ayinbay bəşe c'eri, şot'ay bəş çökt'i oşa hayzeri şot'o muçepi. Şot'oğon sun-sunaxun xavar avabakit'uxun oşa çadırat'un başi.

⁸ Moiseyen iz q'ayinbaynak' Q'ONčuğon israilluğoy görə faraona q'a misirluğoy bit'oğoy, içoğoy yaq'a zapi bütüm əzyətxoy saal Q'ONčuğoy içoğoy hetər çark'est'uni barada exlətebi.

⁹ Yet'ro Q'ONčuğon israilluğoynak' bi bütüm saat'luğa saal misirluğoy kiyexun şot'oğoy çark'est'una görə müqəbaki.

* **18:3 18:3** Gerşom - əbrani muzin "t'et'iya q'ərib" † **18:3 18:2-3** C'eyS. 2:21-22; Ap'ost'. 7:29 ‡ **18:4 18:4** Eliezer - əbrani muzin "Bez Buxačux bez köməyə".

10 Yet'ronen pine: «Vəx misirluğoy saal faraoni kiyexun çark'est'i Q'ONČuĞo alxışq'an baki! Azuk'a misirluğoy kiyexun çark'est'iyə Şone.

11 Həysə avazbaki ki, Q'ONČux bütüm buxaçuxxoxun kalane, heq'ədər şot'oğon içöğə kala talşayt'un».

12 Oşa Moiseyi q'ayinba Yet'ronen Buxaçuğoynak' bok'ospsuni saal q'erəz q'urbanxone eçeri. Aaronal, israilluğoy ağsaq'q'alxoval hari Moiseyi q'ayinbaxun sagala Buxaçuğə həsr baki İvel ukunaxunt'un kəyi.

*Yet'roni maslaat
(K'an. 1:9-18)*

13 Əyc'indəri Moiseyen həmişənin k'inək' arsi azuk'i şikəətxo bəğsane burqi. Amdarxoval savaxt'inaxun biyəsəl şirik' Moiseyi hərrəminət'uniy.

14 Moiseyi q'ayinban azuk'eynak' şot'ay bala bütüm me əşurxo ak'i pine: «Hun het'aynak'en metər bsa? Het'aynak'en mot'oğoy əşlə tək bəğsa, bütüm me amdarxonal savaxt'inaxun biyəsəl şirik' vi hərrəmine çurpi yaq't'unbəğsa?»

15 Moiseyen iz q'ayinba pine: «Şot'o görə ki, azuk'en Buxaçuğoy çureğalt'u avabakseynak'e bezi t'öğölə eysa.

16 Çətin həlbakala əşurxo bakat'an amdarxo bezi t'öğölt'un eysa. Zuval şot'oğoynak' q'ərarez c'evksa, Buxaçuğoy q'ayda-k'anunxoz avabak'est'a».

17 Moiseyi q'ayinban şot'o pine: «Hun düz ten bsa.

18 Hun vaal, vi t'öğöl eğala camaatal mandak'enbsa. Axırı me əş vaynak' bîhine, mot'o savsa bes ten bakon.

19 Həysə bezi əyitə ümüxlaxa, va sa maslaa tadaz, Buxačuxal va köməyq'an baki! Hun me azuk'a içoğoy əyitə Buxačuğo p'ap'epsuna köməyba.

20 Şot'oğ o q'ayda-k'anuna zomba, içoğoy tağala yaq'a saal biq'ala əşurxo ak'est'a.

21 Azuk'i boşt'an isə bacarağlu, Buxačuğ o çalxala, ext'ibərli, haram q'azanca nu çureğala işq'arxo c'ək'p'a. Şot'oğ o hazartani, baçtani, əllitani, vis'tani kalo laxa ki,

22 həmişə azuk'axun baki, lazım baka't'an şot'oğ o divanbat'un. Barta çətin həlbakala əşə vi t'ödxq'at'un eçeri, hasand həlbala əşə isə içanq'at'un həlbi. Metər t'e amdarxon vi yükəxun samal ext'i vi əşlə suuk't'unbon.

23 Əgər hun metər bayin, Buxačuğonal va İzi əyitə me cürə p'ap'esp'ayin, hunal mandak'tenbakon, me amdarxoval içoğoy bakala gala irəzit'un tağon».

24 Moiseyen iz q'ayinban pi k'inək'əl bine.

25 Şot'in israilluğoy aranexun bacarağlu işq'arxone c'ək'p'i, şot'oğ o azuk'i loxol hazartani, baçtani, əllitani, vis'tani kalone laxi.

26 Şorox həmişə azuk'axunt'un baksay, lazım baka't'an azuk'i şikəətə bət'unğsay. Çətin həlbakala əşurxo Moiseyi t'öğölt'un eşt'ay, hasand həlbakala əşurxo isə içant'un bəğsay.

27 Oşa Moiseyen iz q'ayinba yaq'ane badi, şoval iz ölkinəne taşi.

19

Buxaçuğoy Sinay buruğoy bel šiysun

1-2 İsrailuyox Refidimaxun c'eri Sinay ams'i oçalat'un hari p'ap'i. İçoğoy Misirəxun c'eyusun düz p'ə xəşey. Memiya israiluğon buruğoy tumel çurk'ala gat'un düzbi.

3 Moisey isə buruğoy - Buxaçuğoy t'öğölə laşi. Q'ONčuğon şot'o buruğoxun k'alpi pine: «İak'ovi nəsilə, israiluğoy metər upa:

4 "Zu misirluğoy k'ə bsuna, vəx Bez t'öğöl q'ızılq'uşi q'ənədi loxol k'inək' eşt'una anank'i.

5 Əgər vən Bezi əyitə bəğaynan, Bezi vəxunğaçəsi irəzilüğa əməlbaynan, vən bütüm azuk'xoy boşt'an Bezi c'ək'p'i, Zaynak' gele əziz azuk' bakalnan. Bütüm dünyə Bezine, *

6 vən isə Za q'ulluğbala bəyinşxoy padçağluğ, İvel millət bakalnan." † Me əyitmoğoy israiluğoy upa». ‡

7 Moiseyenal hari azuk'i ağsaq'q'alxo k'alepi, Q'ONčuğon əmirbi k'inək', içü pi hər əyitə şot'oğoy p'ap'esebi.

8 Bütüm azuk'en sa tan k'inək' metərə coğab tadi: «Q'ONčuğon pit'oğoy bütümə əməlbalyan». Moiseyen azuk'i coğaba Q'ONčuğoy p'ap'esebi.

9 Q'ONčuğon Moiseya pine: «Mone, Zu boçu asoyi boş vi t'öğöl eğoz ki, azuk'en Zu vaxun

* 19:5 19:5 K'an. 4:20; 7:6; 14:2; 26:18; T'it'. 2:14 † 19:6 19:6 - yəni "Buxaçuğoy q'ulluğbi, Şot'ay İvel azuk' baki dünyəni bütüm millətxo Şot'ay zor q'a Şot'ay çuresun k'ə baksuna ak'est'un"

‡ 19:6 19:5-6 1 P'y. 2:9; Qay. əyit 1:4-6; 5:9-10

exlətpsunə ibakı va həmişə vëbakeq'an». Moiseyenal azuk'i əyitmoğə Q'ONÇUĞO p'ap'esebi.

¹⁰ Oşa Q'ONÇUĞON Moiseya pine: «Azuk'i t'öǝx taki. Ğe saal əyc'ə şot'oğə İvelba. Barta içoğoy paltarxoval os'k'i

¹¹ samaane həzirq'at'un baki, şot'aynak' ki, hat'e ği bütüm azuk'i piin bəş Zu Sinay buruğoy bel şigoz.

¹² Azuk'eynak' buruğoy hərrəmine zahman laxi upa: "Vəx buruğə laysunaxun, şot'ay tuma lafst'unaxun bəğanan. Buruğə laft'alo biyalane.

¹³ T'etərt'u kul nu laft'alane, şot'o jəlayinşi nəəl oxen duğı bəsp'anan. Çuresə heyvanq'an baki, çuresə amdar - buruğə laft'alo nu mandalane. Saycə şeyp'uri boxoy səs c'eğat'an şorox buruğə layes bat'unkon"». §

¹⁴ Oşa Moisey buruğoxun azuk'i t'öǝxe şiri. Şot'in azuk'a İvelebi. Şot'oğon içoğoy paltarxo os't'unk'i.

¹⁵ T'e vədə Moiseyen azuk'a pine: «Samanineynak' həzir bakanan, ef çupuxxoxun İşaluğmabanan».

¹⁶ Xib ği oşa savaxt'an üşenen göyen gürunepi, s'əq'en duneği. Ost'aar şeyp'uri səsə c'eri, buruğə isə boçu asoyene bəc'ürpi. Amdarxo içoğoy çurpi gala q'İyen haneq'i. *

¹⁷ T'e vədə Moiseyen azuk'a içoğoy çurpi ganuxun Buxaçuğoy bəşe taşeri, şoroxal buruğoy tume çurt'unpi.

§ 19:13 19:12-13 Əbr. 12:20 * 19:16 19:16 Qay. əyit 4:5

18 Sinay burux dirist' k'üüni boşey, şot'aynak' ki, Q'ONČux şot'ay loxol aruğoy boşe şirey. Buruğon buxarinen k'üünbala k'inək' k'üünbi ost'aar jĭk'esay. †

19 Şeyp'uri səs taysun ost'aare baksay. Moiseyen isə Buxaçuğoxun əyiteney, Şot'inal ost'aar səsən coğabe tast'ay.

20 Q'ONČux Sinay buruğoy bel şiri Moiseya iz t'öğölə k'alpi. Moiseyal t'iya laneşi.

21 Q'ONČuğon Moiseya pine: «Şiki, azuk'a tapşurba ki, Za akseynak' laxeşi zahmana maq'an c'ovaki, tenesa gelo k'as'eğale.

22 Lap Za İşalayınşakala bëyinşxonal içoğo İvelbeq'at'un ki, Zu şot'oğon nu əfçibaz».

23 Moiseyen Q'ONČuğon pine: «Azuk' Sinay buruğon lateneğon, şot'aynak' ki, Hun "buruğoy hərrəmine zahman laxi şot'o İvel ba" pi yax avabakesendi».

24 Q'ONČuğon şot'o pine: «Şiki, Aaronal ext'i miya laki. Ama bëyinşxo q'a azuk' Bez t'öğx layseynak' zahmana maq'at'un c'ovaki, tenesa şot'oğon əfçiboz».

25 Moisey azuk'i t'öğx şiri mot'o şot'oğon exlətebi.

20

Buxaçuğoy vis' əmir

(K'an. 5:1-21)

1 Oşa Buxaçuğon me əyitmoğone pi:

2 «Zu va Misiri oçalaxun, k'ul baki ganuxun c'evk'i vi Buxačux bakala Q'ONČuxzu.

† 19:18 19:16-18 K'an. 4:11-12; Əbr. 12:18-19

³ Vi Zaxun q'erəz buxaçuxxo nu bakalane!

⁴ Vaynak' sal sa binik' buxaçux ma düzba. Nə ala - göynul, nə oq'a - oçali loxol, nəəl oçali oq'a xene boş bakala hik'k'ali surata ma düzba.

⁵ Metər şeyurxo bul ma k'os'ba. Şot'aynak' ki, vi Buxaçux Q'ONÇUXZuzu, q'erəz buxaçuxxo bul k'os'bsuna nu portbala Buxaçuxzu. Günaxbi bavoğoy cazina içoğoy nəvə-nəticoğoz zapest'on.
*

⁶ Za çureşi Bezi əmirxo əməlbalt'oğə isə içoğoxun oşa hələ hazar nəsilxoval Bezi nu badalbakala çuresunaz ak'est'on! †

⁷ Vi Buxaçux bakala Q'ONÇUĞoy s'iya ams'i gala muzel ma eça, şot'aynak' ki, Q'ONÇUĞon İz s'iya ams'i gala muzel eçalt'u cazasuz tene bark'on. ‡

⁸ Şamat' ğine İvel baksuna eyex efi şot'o t'iyəmi ğimxoxun üst'ün laxa. §

⁹ Ūq ği əşp'i bütüm vi əşurxo biq'a.

¹⁰ Vüğümci ği isə vi Buxaçux bakala Q'ONÇUĞohəsrəbaki İvel Şamat' ğine. Me ği nə hun, nə vi ğaren, nə vi xuyəren, nə vi işq'ar nəəl çuux nökəren, nə vi heyvanxon, nə vi t'öox bakala q'erəz ölkənəxun bakala q'əriben sal sa əş maq'an biq'i. *

¹¹ Şot'aynak' ki, ūq ğiin boş Q'ONÇUĞon göyə, oçala, dənizə saal t'et'iya bakala k'ə bunesa yaratmışəbi, vüğümci ğine isə dincəyinşəbaki.

* **20:5 20:4-5** C'eys. 34:17; Lev. 19:4; 26:1; K'an. 4:15-18; 27:15

† **20:6 20:5-6** C'eys. 34:6-7; Ams'i oç. 14:18; K'an. 7:9-10 ‡ **20:7**

20:7 Lev. 19:12 § **20:8 20:8** C'eys. 16:23-30; 31:12-14 * **20:10**

20:9-10 C'eys. 23:12; 31:15; 34:21; 35:2; Lev. 23:3

Kot'aynak'al Q'ONÇuĞonŞamat' ğinaxeyir-bərəkət tadi şot'o t'iyəmi ğimxoxun üst'üne laxi. †

¹² Vi bava-nana hörmətba ki, Buxaçux Q'ONÇuĞon va tadi oçala vi ömür boxoyq'an baki. ‡

¹³ Besmaba. §

¹⁴ Əxlagsuzluğmaba. *

¹⁵ Başmaq'a. †

¹⁶ Şuk'k'ali əleyinə əfçidən şahidluğmaba. ‡

¹⁷ Şuk'k'ali k'oja tamaxmaba. Şuk'k'ali çuğ, iz işq'ar nəəl çuux nökerə, öküzə, elema - şot'ay sal sa şeyə tamaxmaba». §

Azuk'i Buxaçuğoy əyitpsunaxun q'ıbsun

(K'an. 5:22-33)

¹⁸ Azuk'en göye gürultina q'a şeyp'uri səsə ibaki, buruğoy k'üünəxbaksuna q'a s'əq'ə ak'i q'ıbi əxilebaki.

¹⁹ Şot'oğon Moiseya pit'un: «Yaxun hun əyitp'a, va ibaken. Ama Buxaçuğon yaxun maq'an exlətp'i, tene biyalyan». *

²⁰ Moiseyen azuk'a pine: «Ma q'ıbanan, Buxaçux şot'o görəne hare ki, İz eysunen ef

† 20:11 20:11 Burq. 2:1-3; C'eys. 31:17 ‡ 20:12 20:12 K'an. 27:16; Mat'. 15:4; 19:19; Mrk'. 7:10; 10:19; Luk'. 18:20; Rim. 13:9; İak'. 2:11; Ef. 6:3 § 20:13 20:13 Burq. 9:6; Lev. 24:17; Mat'. 5:21; 19:18; Mrk'. 10:19; Luk'. 18:20; Rim. 13:9; İak'. 2:11

* 20:14 20:14 Lev. 20:10; Mat'. 5:27; 19:18; Mrk'. 10:19; Luk'. 18:20; Rim. 13:9; İak'. 2:11 † 20:15 20:15 Lev. 19:11; Mat'. 19:18; Mrk'. 10:19; Luk'. 18:20; Rim. 13:9 ‡ 20:16 20:16 C'eys. 23:1; Mat'. 19:18; Mrk'. 10:19; Luk'. 18:20 § 20:17 20:17 Rim. 7:7; 13:9

* 20:19 20:18-19 Əbr. 12:18-19

Şot'o hetər q'arşılایnşbsuna yoxlayınşane saal vən Şot'ay zora q'a kalaluğa ak'i ene günax nu banan».

²¹ Azuk' əxil çurpeney, Moisey isə Buxačux iz boş bakala məp-məyin asoyane İşalayınşaki.

Q'urban eşt'uni q'aydoox

²² Q'ONČUĞON Moiseya pine: «İsrailluğə metər upa: "Vən anank'i ki, Zu vəxun göynuxunez əyitpi. †

²³ Vəynak' nə q'ızılaxun, nəəl gümüşəxun buxaçuxxo ma düzbanan, şot'oğə Zaxun barabar biq'i bul ma k'os'banan!

²⁴ Za bul k'os'bseynak' k'ulen düzbaki q'urban eçala ga düzbanan, bok'ospsuni q'a serluği q'urbanxo‡ eşt'eynak'al ef eğel-keçığoxun q'a belığoxun şot'ay loxol eçeri şampanan. Vi Za bul k'os'bseynak' mani ganu c'ək'k'ayiz, Zu t'iya hari va xeyir-bərəkət tadoz.

²⁵ Əgər Za bul k'os'bseynak' jənaxun q'urban eçala ga düzbayin, şot'o kişəsi jənaxun ma biq'a, şot'aynak' ki, jəne loxol ət't'əcən əşp'ayin, şot'o murdarlayınşenbon. §

²⁶ Zaynak' q'urban eçala gane loxol vi oq'axun maq'an qayesi pi şot'ay loxol piləkənen ma laki".

† 20:22 20:22 Əbr. 12:25 ‡ 20:24 20:24 Bok'ospsuni q'a serluği q'urbanxo - bok'ospsuni q'urbaneynak' israilluğun t'olaxun başq'a heyvana bütümə q'urban eçala gala bok'ost'unbsay. Serluği q'urbaneynak' eçala heyvanxo isə tet'un bok'ospsay. Şot'ay yeq'a bəyinşxoy q'a amdarxoy arane cöyt'unbsay. Me q'urbani məksəd serluğa q'a amdarxoy ara sun-sunaxun saat' baksuna təzələyinşbsuney. § 20:25 20:25 K'an. 27:5-7; Yeş. 8:31

21

¹ Hun şot'oğoy bəş me k'anunxo laxalanu:

*Əbraniğoxun bakala k'ulurxoy barada
k'anunxo*

(K'an. 15:12-18)

² Vəxun sunt'in əbranik'ul haq'ayin, t'e k'ulen
üq usen q'ulluğbeq'an, vüğümci usen isə iz ağan
t'e k'ulaxun təngə haq'inut' şot'o tərbeq'an. *

³ Əgər t'e k'ul təke hareysa, barta təkəl
taşeq'an. Ama əgər eğat'an iz çuux buneysa,
barta çuuxal şot'oxun sagala azad bakeq'an.

⁴ Əgər k'ula iz ağane çuux tadesa, oşaal
şot'oğoy əyloxe bakesa, t'e vədə çuuxal, əyloخال
ağaye, k'ul isə təke azad baksə.

⁵ Ama k'ulen uk'ayin: "Zu bezi ağa, bezi çuğə
q'a əyloğə çurezsə, şot'aynak'al azad baksun tez
çuresə,"

⁶ t'e vədə barta k'ule ağan şot'o Buxaçuğə
bul k'os'bala galaq'an eçeri. K'ula çomo nəəl
çomoy t'öğin daxt'ak'a t'ayağbi iz ümüğə bizen
deşibeq'an. T'e vədə me k'ul ömürlüğ t'e ağaye
baksə. †

⁷ Sa amdaren iz xuyərə k'ul k'inək' toydayin,
şo işq'ar k'ulurxollarik' maq'an azadbaki.

⁸ Əgər t'e xuyər ağay xoşel p'əmci çuux k'inək'
nu eğayin, ağan t'e xuyəri toya iz bavaxun
ext'i şot'o azadbeq'an. Ağay t'e xuyərə q'əribə
toyst'una ext'iyər teno, şot'aynak' ki, şot'o
feret'edi.

⁹ Əgər ağan şot'o iz gareynak' nişan tadayin,
şot'oxun iz xuyər k'inək'q'an rəft'ərbi.

* 21:2 21:2 K'an. 15:12 † 21:6 21:2-6 Lev. 25:39-46

¹⁰ Əgər t'e amdaren saal çuux haq'ayin, me k'ul-çuğoy ukuna, paltara saal izi çuux k'inək' bakala haq'q'a maq'an kambi.

¹¹ Əgər ağa t'e çuğoy me xib haq'q'a tene tast'asa, me çuux hik'k'al ödəyinşinut' c'eri taşeq'an.

Bisuna layiğ bakalorox

¹² Amdara duği bəsp'alo biyalane. ‡

¹³ Ama t'e amdaren q'əst'en tene bəsp'esa, me əşəl Buxaçuğoy əşesa, t'e vədə şo Zu təyinbi şəhəreq'an t'it'eri. §

¹⁴ Ama sa amdaren q'erəz amdara q'əst'en bəsp'ayin, t'e amdara lap Zaynak' q'urban eçala ganuxunal ext'i bəsp'anən.

¹⁵ İz bava nəəl nana kul alabala amdar biyalane.

¹⁶ Amdara başq'i toydiyo biyalane. Başq'i amdara hələ toydinut biq'əsiyoval biyalane. *

¹⁷ İz bava nəəl nana təhk'irbala amdar biyalane. †

T'iyəmint'u zədələyinşalt'aynak' bakala ca-zoox

¹⁸ Əgər davabat'an sunt'ay jənen nəəl yumbu-ruğen duği amdar gane boş mandiyal bakayin, ama nu biyayin,

¹⁹ oşa isə hayzeri çombəgen tarapesal bakayin, şot'o duği amdar cazasuze manst'a. Saycə iz duği

‡ 21:12 21:12 Lev. 24:17 § 21:13 21:13 Ams'i oç. 35:10-34; K'an. 19:1-13; Yeş. 20:1-9 * 21:16 21:16 K'an. 24:7 † 21:17 21:17 Lev. 20:9; Mat'. 15:4; Mrk'. 7:10

amdari gane boş bask'i vədin xarcaq'an zapi, q'olaybakamin şot'o bəğeq'an.

²⁰ Əgər sa amdaren iz işq'ar nəəl çuux k'ula k'ovalen duği şot'o besp'ayin, t'e amdaren iz cazina zap'k'alande.

²¹ Ama əgər işq'ar nəəl çuux k'ul hələ sa-p'ə ğiyal nu biyayin, şot'oğoy ağa caza koftenest'a, şot'aynak' ki, k'ul iz ağay əmlake.

²² İşq'arxon davabat'an sa bīhi çuğə duğayt'un, şot'inal əyel sakayin ama q'erəz ziyan şot'o nu laft'ayin, t'e çuğoy işq'ari tələben taxsırkər amdaren divanbalxon təyinbi toya ödəyinşalande.

²³ Ama əgər çuğə q'erəzəl ziyan laft'enesa, taxsırkər amdaren t'e ziyana ödəyinşeq'an: el-moğoy gala elmux,

²⁴ piin gala pul, uluğoy gala ulux, kule gala kul, ture gala tur,

²⁵ bok'uni gala bok'un, yarin gala yara, zədin gala zədə. ‡

²⁶ Ağan işq'ar nəəl çuux k'ula duği şot'ay pula k'aç'ibayin, t'e piin əvəzə şot'o tərəbeq'an.

²⁷ Əgər ağan işq'ar nəəl çuux k'ule uluğə xoxbayin, uluğoy əvəzə şot'o tərəbeq'an.

Heyvani gala iz q'onçuğoy coğab tast'un

²⁸ Öküzən işq'ara nəəl çuğə iz müq'inən duği besp'ayin, t'e öküzə jələyinşi besp'anan, şot'ay yeq'al ma ukanan. Öküzi q'onçux isə me gala günaxsuze.

‡ 21:25 21:23-25 Lev. 24:20; K'an. 19:21; Mat'. 5:38

29 Ama əgər heyvan süft'inəxunal duğala heyvane bakesa, iz q'onçuğon isə mot'o ava-ava şot'ay bəşinəmə tene haq'esa, heyvanenal işq'ara nəəl çuğə duği bəsp'enesa, t'e heyvana jəlayinşi bəsp'anan, şot'ay q'onçuxal biyalane.

30 Ama əgər heyvani q'onçuğoxun təngə çureğayt'un, iz elmoğoy gala t'e tənginə ödəyinşi çark'es banekon.

31 Ğara nəəl xuyərə mūq'ələyinşala heyvani axıral hametərq'an baki.

32 Əgər heyvanen işq'ar nəəl çuux k'ula mūq'ələyinşayın, heyvani q'onçuğon k'ule ağa otuz şək'elŞ gümüşq'an tadi, heyvana isə jəlayinşi bəsp'anan.

33 Sa amdaren kura k'aşp'est'it'uxun oşa nəəl şot'ay looxun qayp'it'uxun oşa nu but'k'ayın, t'et'iyal sa öküz nəəl sa elem baft'ayın,

34 kure q'onçuğon zərələ ödəyinşeq'an, heyvani toya iz q'onçuğə tadeq'an, murdarbaki heyvan isə t'e amdaraq'an mandi.

35 Əgər sa amdari öküzən t'iyəmint'ay öküzə duği bəsp'ayın, dirist' mandi heyvana toydi iz tənginə, t'iyəmint'ay isə yeq'a biyexun cöybeq'at'un.

36 Ama əgər t'e öküz süft'inəxunal duğala öküzə bakesa, şot'ay q'onçuğonal mot'o ava-ava şot'ay bəşinəmə tene haq'esa, barta t'e öküzü gala q'erəz sa öküz tadi zərələ ödəyinşeq'an. Murdarbaki heyvan isə içü mandalane.

22

Əmlaki barada k'anunxo

¹ Sa amdaren öküz nəəl eğel başq'i şamk'ayin nəəl toydayin, barta t'e amdaren sa öküzi gala qo öküz, sa eğeli gala bip' eğel tadi zərələ ödəyinşeq'an.

² Əgər üşe oğri sunt'ay k'oya bağat'an şot'o biq'i bəsp'ayt'un, bəsp'iyə taxsırsuze.

³ Ama əgər oğrina bəğ c'erit'uxun oşat'un bəsp'esa, bəsp'iyə taxsırkəre. Oğrinen isə zərələ k'ojin q'onçuğə müt'lək' ödəyinşalane. Ama əgər oğrin ödəyinşala hik'k'al tet'ux busa, şot'o içüq'at'un k'ul k'inək' toydi.

⁴ Əgər başq'eşi heyvan - çuresa öküz, çuresa elem, çuresa eğel-keçi - oğrin kiyel dirist' bəğəyəğayin, oğrinen p'urumal zərələ p'əq'at ödəyinşalane.

⁵ Əgər şinesa iz beliğə iz oçala otarişbsa c'evk'at'an beliğon q'ert'ay oçala nəəl t'ulluğa zərəl tadayin, şot'in iz oçali nəəl t'ulluği ən saat' məhsuli hama əvəz tadalane.

⁶ Əgər şinesa bəc'ük't'i aruğon şasluğa c'ovaki oşal yoqurxo, əkinə nəəl q'oruğa bitova əfçibayin, aruğə bəc'ük't'i amdaren zərələ ödəyinşalane.

⁷ Əgər sa amdara efseynak' tadi gümüş nəəl q'erəz şeymux şot'ay k'oyaxun başq'eğayin, oğriyal bəğəyəğayin, oğrinen zərələ p'əq'at ödəyinşalane.

⁸ Ama əgər oğri nu bəğəyəğayin, k'ojin q'onçuğon Buxaçuğə bul k'os'bala gala taşi təst'igbəq'an ki, t'e amdari amanata tene başq'e.

⁹ Hər açi sa şeyə - çuresa öküzə, çuresa elema, çuresa eğel-keçinə, çuresa paltara "mo bezine" uk'ala p'ə tərəfenal içoğoy bala davalu əşə Buxaçuğə bul k'os'bala gala eçalane. T'iya bakala divanbalxon haq'suz c'evk'ala amdarenal t'e sunt'u zərələ p'əq'atq'an ödəyinşi.

¹⁰ Əgər sa amdara efseynak' tadeşi elem, öküz, eğel-keçi nəəl q'erəz sa heyvan oşa şuk'k'alən iz piin ak'inut' murdarbakayin, yaralayınşakayin nəəl düşmənxon şot'o taşayt'un,

¹¹ barta t'e amdaren Q'ONÇUĞOY s'iyen elasp'eq'an ki, şot'in q'ert'ay amanata tene galde. Barta heyvani q'onçuğonal mot'o q'abulbeq'an, efala amdaren isə şot'o laft'i zərələ maq'an ödəyinşi.

¹² Ama əgər heyvan başq'eşenesə, şot'o efala amdaren heyvani q'onçuğə laft'i zərələ ödəyinşeq'an.

¹³ Əgər heyvana əqnə heyvanen şarpenesə, şot'o efala amdaren şareşi heyvana subut k'inək' iz q'onçuğoy t'öğölq'an eçeri, zərələl maq'an ödəyinşi.

¹⁴ Əgər sa amdaren borc ext'i heyvan şot'o qaydi qoş tadamin yaralayınşakayin nəəl murdarbakayin, barta t'e amdaren heyvani q'onçuğə laft'i zərələ ödəyinşeq'an.

¹⁵ Ama əgər me əş heyvani q'onçux iz t'öox bakala vədinene bakesə, q'onçuğə laft'i zərəl nu ödəyinşakalane. Heyvan tənginene tadeşesə, q'onçuğon iz tənginə haq'alane.

Sa hema q'erəzəl q'aydoox

16 Sa amdaren ərgən sa xuyərə ferett'i şot'oxun işalugbayin, t'e xuyəri həvginə yaq'abi şot'oval içeynak' çuux balane.

17 Əgər xuyəri bavan şot'o t'e amdara işq'ara tast'una nuval irəzi bakayin, t'e amdaren hələl ərgən xuyəri həvgin toya şot'ay bava ödəyişalane. *

18 Cadubala çuğə bəsp'anan. †

19 Heyvanxoxun işalugbalt'uval dirist' ma efanan. ‡

20 Q'ONÇUĞOXUN başq'a q'erəz buxaçuxxo q'urban eçala amdar əfçibakalane. §

21 Q'ərib amdara nə haq'suzluğ, nəəl zülüm ma banan, axırı vənəl Misiri ölkinə q'əribnan bake.

22 Süpür çuğə nəəl yetimə əzyət ma tadanən. *

23 Əgər şot'oğoxun sunt'u əzyət tadaynan şot'in Za şivanbi xoyinşbale, Zuval müt'lək' şot'ay xoyinşa ibakoz.

24 Bezi əcuğon biq'i vəx q'ılncen bəsp'est'oz. Ef çupuxxo süpür, əylux isə yetim mandalt'un.

25 Efi arane yəşəyişala, Beziyal azuk'axun bakala sa kəsibə təngə bərc tadaynan, şot'oxun fayız ma çurekinan. †

26 Əgər şot'ay xələtənən girov exst'asa, bəğ batk'amin şot'o qayda.

* 22:17 22:16-17 K'an. 22:28-29 † 22:18 22:18 K'an. 18:10-11

‡ 22:19 22:19 Lev. 18:23; 20:15-16; K'an. 27:21 § 22:20 22:20

K'an. 17:2-7 * 22:22 22:21-22 C'eys. 23:9; Lev. 19:33-34; K'an. 24:17-18; 27:19 † 22:25 22:25 Lev. 25:35-38; K'an. 15:7-11; 23:19-20

27 Şot'aynak' ki, t'e amdari me paltaraxun başq'a iz loxolxun but'k'ala hik'k'al tet'ux bu. Axırı xələtə nu qaydaynan, t'e amdaren bask'at'an het'ina iz loxolxun but'k'on? Şot'in Za şivanbi xoyinşebon, Zuval şot'ay şivana izbakon, şot'aynak' ki, Zu ük' bok'osp'alzu. ‡

28 Buxacığoy barada pis əyit ma əyitp'anan, ef azuk'i kalaluğbalal ma ləənətbanan. §

29 Ef ambarxoy q'a t'op'igoy boş bakalt'oğoxun Zaynak' bakala paya kam ma banan.

Ef süft'in ğarmoğə Za həsrbanan.

30 Ef beligoy q'a eğel-keçin süft'in baloğoval hametər banan: vüğ ği şot'oğə içoğoy nanoğoxun sagala efanan, muğumci ğine isə şot'oğə Za tadanan.

31 Vən Za həsrbaki İvel azuk'nan, kot'o görəl əqnə heyvanen çölə şarpi heyvani yeq'a ma ukanan, şot'o xəyoğə tadanan. *

23

Buxacığoy q'aydoox bitot'aynak' sa baksun

1 Əfçi əyit taramadanan. Əfçidən şahidluğbi haq'suz amdara köməymabanan. *

2 Şər əş biq'ala amdarxoy baç'anexun ma takinan. Məhk'əminə gelet'oğoy tay baki düzə k'oribi əfçi şahidluğmabanan.

3 Sa amdari saycə iz kəsib baksuna görə məhk'əminə şot'ay tərəf şahidluğmabanan. †

‡ 22:27 22:26-27 K'an. 24:10-13 § 22:28 22:28 Ap'ost'. 23:5

* 22:31 22:31 Lev. 17:15 * 23:1 23:1 C'eys. 20:16; Lev. 19:11-12; K'an. 5:20 † 23:3 23:3 Lev. 19:15

4 Efi düşməni azmışaki arak'a nəəl elema irəst'eğayin, şot'o iz q'onçuğə qaydanan.

5 Vəx nifrətbala amdari elema yüke oq'a biti ak'ayvax, şot'o ketər ma efanan. Şot'o köməybanan ki, t'e yüke oq'axun c'ereq'an. ‡

6 Məhk'əminə efi azuk'axun bakala kəsib amdari əslə bəğat'an düzgün divanbanan.

7 Amdara məhk'əminə əfçidən taxsirkər c'evksunaxun əxil bakanan. Taxsirsuzt'oğoynak' q'a düzgün amdarxoynak' şot'oğə bəsp'est'uni q'ərar ma c'evk'anan. Axırı pis amdara cazasuz tez bark'al.

8 Rüşvət ma haq'anan, şot'aynak' ki, rüşvəten ak'alt'oğə k'aç'i, düz əyitk'alt'oğəval əfçiduğəle bon. §

9 Q'əribə zülüm ma tadanən. Axırı vənəl Misirə q'ərib bakat'an, q'əribluğın k'ə baksuna hisbenan. *

Dincəyişakseynak' bakala ği q'a usen
(C'eys. 34:18-26; K'an. 16:1-17)

10 Üq usen ef oçala bit'anan iz baral girbanan.

11 Vüğümci usenast'a isə şot'o kul ma duğanan. T'e vədə ef azuk'axun bakala kəsibxon t'et'iin ukest'un bakan, avuz mandalt'u isə çölin heyvanxonq'an kəyi. Ef t'ulluğxo q'a zeytunluğxoval metər banan. †

12 Üq ği ef əşurxo banan, vüğümci ğine isə ma əşbanan ki, ef kəluxo q'a elemxo

‡ 23:5 23:4-5 K'an. 22:1-4 § 23:8 23:6-8 Lev. 19:15; K'an. 16:19

* 23:9 23:9 C'eys. 22:21; Lev. 19:33-34; K'an. 24:17-18; 27:19

† 23:11 23:10-11 Lev. 25:1-7

dincəyinşəkeq'at'un, ef k'oya bakala nökerxo q'a q'əribxoval içoğol hareq'at'un. ‡

¹³ Bezi vəx pi hər şeyə əməlbənan. Q'erəz buxaçuxxoy s'iyə ma duğanan, şot'oğoy s'iyurxo ef muzelal ma eçənan.

Hər usen c'ovakest'ala xib axsibay

¹⁴ Bez s'iyal usena xib axsibay c'ovakest'anən.

¹⁵ Əyinsuz Şumə axsibayŞ c'ovakest'anən: Zu vəx əmirbi k'inək' aviv* xaşast'a vəynək' təyinbaki vədine vüğ ği əyinsuz şum ukanən. Şot'aynak' ki, Misirəxun t'e xaşast'anən c'ere. Şuk'k'al kul ams'i Za bul k'os'bsa maq'an hari.

¹⁶ Çölə bakala əkini süft'in exaxun Exe axsibay c'ovakest'anən.

Oçalən tadi bara bitova girbit'uxun oşa useni axırast'a Bare axsibayal c'ovakest'anən. †

¹⁷ Metər, usena xib kərəm ef bütüm işq'arxo içoğoy Q'ONÇux Buxaçuğə bul k'os'bala gala eğalt'un.

¹⁸ Zaynak' eçala q'urbani p'iyə əyinen şarəsi hik'k'al laft'imaq'an.

Zaynak' eçala axsibayi q'urbanluğə piyal savaxeynak' emafanən.

¹⁹ Vi oçalaxun girbi nübərin ən saat't'u ef Buxačux bakala Q'ONÇuğə bul k'os'bala gala eçənan.

‡ **23:12 23:12** C'eys. 20:9-11; 31:15; 34:21; 35:2; Lev. 23:3; K'an.

5:13-14 § **23:15 23:15** C'eys. 12:14-20; Lev. 23:6-8; Ams'i oç.

28:17-25 * **23:15 23:15** Aviv - əbrani tumargirəst'a samci xaş. Aviv xaş xibna xaşə qit'uxun c'ovaki nəəl ki bip'na xaşə samci ğimxoy təzə xaş ak'eğat'ane burqesa. † **23:16 23:16** Lev. 23:15-21,39-43; Ams'i oç. 28:26-31

Q'uzina iz nanay muč'anaq'i boş ma ap'esp'anan. ‡

Buxaçuğoy angeli yaq' həzirbsun

²⁰ Mone, Zu ef bəş tayseynak' Bez angelaz yaq'absa ki, şot'in vəx yaq'a q'orişi Bezi vəynak' həzirbi gala taşane.

²¹ Şot'o fikir tadanən, iz əyitəl bəğanən. Şot'ay əyitəxun ma c'ekinən - şot'in tene bağışlayınşal, şot'aynak' ki, k'ə bsanesa Bez s'iyene bsa.

²² Əgər şot'o ümüxlaxi, Bezi uk'alt'uğoval əməlbaynan, Zu ef düşmənxoynak' düşmən bako, vəx nu çureğalt'oğə Zuval tez çureğal.

²³ Bezi angel ef bəş taşi vəx emorluğoy, xet'luğoy, p'erizluğoy, kənanluğoy, xivluğoy saal yevusluğoy oçala eçale. Zuval şot'oğə əfçiboz.

²⁴ Şot'oğoy buxaçuxxo bul ma k'os'banan, şot'oğə q'ulluğbiyal içoğoy ədəten ma takinan. T'e buxaçuxxo şarpi əfçibanan, şot'oğoy İvel hesabbakala jəne sütünxo k'ot'or-k'ot'or banan.

²⁵ Vən ef Buxačux Q'ONčuğə q'ulluğbanan, Zuval ef şuma saal xena xeyir-bərəkət tadoz, azarxoval vəxun əxilboz.

²⁶ Ef ölkinə nə əyel sakala, nəəl ərəmik' çuux Ş tene bakal. Ef ömürəl boxoyboz.

²⁷ Ef loxol eğala bütüm azuk'xo q'iyen q'a vəlvəlinen haq'ale. Zuval şot'oğoy arane gərgürçiluğ sakoz. Bütüm ef düşmənxoval ef bəşt'an t'it'alt'un.

‡ 23:19 23:19 K'an. 14:21; 26:2; C'eys. 34:26 § 23:26 23:26
ərəmik' çuux- əyel eçes nu bakala çuux

²⁸ Zu ef bəš elemi t'at'e sürüğö yaq'aboz ki, xivluğö, kənanluğö saal xet'luğö ef bəšt'an şəp'eğat'un.

²⁹ Ama şot'oğö sa usenen tez şəp'eğal, tene ölkə ams'ine mandon, əqnə heyvanxoval avuzbaki vəx hücumt'unbon.

³⁰ Zu şot'oğö vən avuzbaki ölkən q'onçux bakes bakala vədinəl şirik' yavaş-yavaş ef bəšt'an şəp'eğoz.

³¹ Ef zahmana Č'oç'a dənizəxun Filist' * dənizəl şirik', ams'i oçalaxun Yevfrat oqal şirik' zap'k'oz. T'e ölkinə yəşəyinşalt'oğö ef kiyel tadoz, vənəl şot'oğö ef t'öğxun şəp'eğalnan.

³² Nə şot'oğoxun, nəəl şot'oğoy buxaçuxxoxun irəziluğ mağaçekinan.

³³ Şot'oğö ef ölkinə yəşəyinşbsuna icaza ma tadanən, şot'aynak' ki, şot'oğon vəx Bezi əyitəxun c'eysuna q'a içoğoy buxaçuxxo bul k'os'bsuna zap'k'alt'un. Moval vəynak' tələ bakale».

24

Buxaçuğoy q'a israiluğoy irəziluğğaçesun

¹ Oşa Q'ONČuğon Moiseya pine: «Hun, Aaron, şot'ay ğarmux Nadav q'a Avihu saal israiluğoy ağsaq'q'alxoxun yetmiş tan Bez t'öğx buruğö lakinən. Vən Za əxil çurpi bul k'os'banan.

² Oşa isə saycə hun bez t'öğöl İşalayinşakalnu, ama azuk' memiya sal laşimaq'an».

³ Moiseyen hari Q'ONČuğoy pit'oğö saal k'anunxo azuk'a p'ap'esebi. Bütüm azuk'enal

* **23:31 23:31** *Filist' dəniz - Araluğ dəniz*

sa säsən coğab tadi pine: «Q'ONČuĞon pit'oğo bitova əməlbalyan!».

⁴ Moiseyenal Q'ONČuĞoy pi bütüm əyitmoğə samepi.

Əyc'indəri şot'in savaxt'an üşenen hayzeri buruğoy tume q'urban eçala gane düzbi saal İsraili tayfoğoy saya görə p'as's'e jəne sütüne laxi.

⁵ Oşa Moiseyen İsraili cəyilxo yaq'abi Q'ONČuĞoynak' bok'ospsuni q'urbanxo saal şerluği q'urbaneynak'* arak'xo eçest'i şampesedi.

⁶ Moiseyen heyvanxoy p'iyaxun qıt'u ext'i ləənxone bapi, qıt'u isə q'urban eçala gane loxole çəçədi.

⁷ Şot'in sameşi irəziluği şərturxo ext'i azuk'eynak' k'alepi, azuk'enal pine: «Q'ONČuĞon pi bütüm əyitmoğə bəği şot'oğə əməlbalyan!»

⁸ Oşa Moiseyen p'iya ext'i azuk'i loxol çəçədi † pine: «Mo Q'ONČuĞon bütüm me şərturxon vəxun ğaçəsi irəziluği p'ine». ‡

⁹ Mot'oğə bit'uxun oşa Moiseyen, Aaronen, Nadaven, Avihunen saal israilluğoxun bakala yetmiş ağsaq'q'alən buruğə samalal laşi

¹⁰ israilluğoy Buxačuğə at'unk'i. Şot'ay turin oq'a sapfiraxun bakala göy k'inək' qay irəngen sa şeye buy.

* **24:5 24:5** C'eys. 20:24 † **24:8 24:8** Ğaçəsi irəziluği sa tərəf Buxačux baksuna ext'i p'iyə qıt'ay q'urban eçala gane loxol çəçəst'unene ak'est'a, t'iyəmi tərəfin amdarxo baksuna isə şot'oğoy loxol şipsunen. ‡ **24:8 24:8** Mat'. 26:28; Mrk'. 14:24; Luk'. 22:20; 1 K'or. 11:25; Əbr. 9:19-20; 10:29

11 Ama Buxaçuğon israilluğoy kalaluğbalxo bestenebi. Şot'oğon Buxaçuğ at'unk'i, ama hələl ham ut'unksay, ham üt'ünğsay.

12 Q'ONÇUĞON Moiseya pine: «Bezi t'öox buruğ ləki memiya çurpa. Zuval va me azuk'en əməlbseynak' Bezi şampi, izi loxol k'anunxo q'a əmirxo bakala t'əp'ək' jəyurxo tadoz».

13 Metərлуğen, Moisey q'a iz köməyçi Yeşua Buxaçuğoy buruğ layseynak't'un həzirləyinşəki, Moiseyal buruğone laşi.

14 Şot'in ağsaq'q'alxo pine: «Yan qoş qaybakamin memiya yaq'bəğanən. Mone, Aaron q'a Xur ef t'öğölt'un - şii divanluğ əş bakayın, şot'oğoy t'öox tayer banekon».

15 Moisey buruğ lağat'an asoyen buruğ bəc'ürepı.

16 Mo Q'ONÇUĞOY tamtarağə Sinay buruğ şirey. Buruğ uq ği asoyi boşə baki. Vüğümci ğine isə Q'ONÇUĞON Moiseya asoyi boş't'an k'alepi.

17 Q'ONÇUĞOYTAMTARAĞ israilluğoy piin bəş buruğoy bel bok'osp'i şik'ala arux k'inək'e ak'esay.

18 Moisey asoyi boş başı samalal alane laşi. Şo q'ırx ği-q'ırx şü buruğone mandi. Ş

25

İvel çadıra biq'seynak' bakala şeyurxo
(C'eys. 35:4-9)

1 Q'ONÇUĞON Moiseya pine:

2 «İsrailluğ upa ki, Zaynak' payurxoq'at'un eçeri. Şii ük'in k'ə çureğayın şot'o tadeq'an. Zaynak' eçala me payurxo hun q'abulba.

³ Şot'oğoxun metər şeyurxo q'abulba: q'ızıl, gümüş, mis,

⁴ göyin, mumuşak'i q'a tünd č'oç'a irəngen t'urin k'anak'xo, nəzik' kətani parça, keçin xa,

⁵ č'oç'a irəng duğesi eğeli t'ol, nəzik' t'olurxo, yasəməni durut',

⁶ çirağa bapseynak' zeytuni c'əyin, bok'ospseynak' saal ləəməst'eynak' bakala c'əyinə həzərbseynak' şaat' adeğala oyurxo,

⁷ samci bəyinşi döşlin saal iz suruk' cuye* loxol laxseynak' oniks saal q'erəz jəyurxo.

⁸ Oşa Zaynak' İvel gaq'at'un düzbi ki, Zu içoğoy arane bakaz.

⁹ Bezi me İvel çadıra q'a şot'ay boş bakala bütüm şeyurxo Zu ak'est'ala k'inək' düzbanan».

İrəziluği sanduğa düzbsuni yön

(C'eys. 37:1-9)

¹⁰ «Barta yasəməni daxt'ak'axun sanduğq'at'un düzbi: boxoyluğ p'ənqı əm, gengluğ q'a alloyluğ isə sənqı əmq'an† baki.

¹¹ Şot'o bonaxun saal qavunaxun təmiz q'ızılən but'k'a, iz hərrəminə q'ızılı zolağ laxa.

¹² Q'ızıla q'əlibə bapi bip' dənə halq'a düzba. Şot'oğox qavunaxun sanduği bip' dönəbine - p'ə halq'ına sa tərəf, p'ə halq'ına isə t'e soğox tərəf ost'aarba.

* **25:7 25:7** *suruk' cu* - döşlin loxol gaçeğala cu. Şot'ay boş urim saal t'ummim uk'ala jəyurxone baksay. Me jəyurxon çöp boseri samci bəyinşen Buxaçuğoy q'ərarəne avabaksay. Suruk' cuye loxol 12 dənə toyexlu jəne gaçesay. Bəğa C'eys. 28:15-20

† **25:10 25:10** Sa əm 45 sant'i. İrəziluğ sanduği boxoyluğ 1 met'rə 25 sant'i, gengluğ q'a alloyluğ isə 67,5 sant'i

13 Yasəməni xodaxun durut'xo düzba, iz looxun q'ızılən but'k'a.

14 Sanduğa taşt'eynak' durut'xo sanduği börine bakala halq'oğoy lavk'a.

15 Durut'xo həmişə sanduği halq'oğoy boş lavk'q'an baki, şot'oğoy t'et'iin ma c'evk'a.

16 Zu vaxun irəzilüğ ğaç'eğat'an samesi bütüm k'anunxo me sanduği boş laxa.

17 Təmiz q'ızılaxun bağışlayınşbsuni q'apağ ‡ düzba. Şot'ay boxoyluğ p'əñqı əm, gengluğ isə səñqı əm'q'anŞ baki.

18 Bağışlayınşbsuni q'apaği p'ə bel çəküçen əşesi q'ızılaxun angelxo düzba.

19 Sa angela q'apaği sa bel, t'e sunt'u isə t'e soğoy bel t'etər düzba ki, q'apağaxun saq'at'un baki.

20 Angelxon içoğoy q'ənədxon bağışlayınşbsuni q'apağa but'k'eq'at'un. Şot'oğon çobaço çurpi q'apaği loxolq'at'un bəği.

21 Bağışlayınşbsuni q'apağa sanduği loxol laxa, Zu va tadala samesi irəzilüğa isə sanduği boş.

22 Zu t'et'iya, bağışlayınşbsuni q'apaği loxol, p'ə angelxoy arane bakoz. Hunal Bezi t'öğöl eğat'an israilluğoynak' bakala əmirxo va p'ap'esp'oz».

Q'onçuğoy həsrəbaki şumurxo laxseynek' ist'ol

‡ 25:17 25:17 *bağışlayınşbsuni q'apağ* - Me q'apaği loxol, p'ə angelxoy arane, həmişə Ala Arsiyone bake. Pakbakala ğine samci bəyinşxoy kalat'in iz kiyel amdarxoy günaxxo bağışlayınşakseynek' tadeğala q'urbani p'iya eçeri me irəzilüği sanduği q'apaği loxol çəçənəst'ay. § 25:17 25:17 boxoyluğ 1 met'rə 25 sant'i, gengluğ 67,5 sant'i

*düzbsuni yön**(C'eys. 37:10-16)*

²³ «Yaşəməni xodaxun sa ist'ol düzba: boxoyluğ p'ə əm, gengluğ sa əm, alloyluğ isə sənqi əmq'an* baki.

²⁴ Şot'o təmiz q'ızılən but'k'a. İz hərrəmine q'ızılı zolağxo laxa.

²⁵ Şot'ay hərrəmine alloyluğ bip' k'əşə bakala t'öğürgö düzba. T'öğürgöy hərrəminəl q'ızılı zolağ laxa.

²⁶ İst'oleynak' bip' dənə q'ızılı halq'a düzba, halq'oğə şot'ay bip' turaxun ost'aarba.

²⁷ Halq'oox t'öğürgö ləçəq' bakalane ki, ist'oli ganu badalbat'an durut'xoxun biq'i taşat'un.

²⁸ Durut'xo yasəməni xodaxun düzbi oşa iz looxun q'ızılən but'k'a; ist'ola t'e durut'xoxun biq'iq'at'un taşeri.

²⁹ İst'oli loxol laxseyinak' təmiz q'ızılaxun t'alik'xo q'a q'avurxo düzba. Şipseyinak' bakala payurxoynak' cürdəkxo saal camurxo düzba.

³⁰ Za həsrəbaki şumurxo həmişə ist'olin loxol Bez bəşq'an baki». †

*Q'ızılı pisosa düzbsuni yön**(C'eys. 37:17-24)*

³¹ «Təmiz q'ızılaxun sa pisos düzba. Me pisos çəküçən əşəşi təmiz q'ızılaxun bakalane. Şot'ay oq'in hissə, tur saal turin loxol bakala varde t'up'ulxo q'a xazalxo şot'oxun saq'an baki.

* **25:23 25:23** boxoyluğ 90 sant'i, gengluğ 45 sant'i, alloyluğ 67,5 sant'i † **25:30 25:30** Lev. 24:5-8

saal tünd č'oč'a irəngen bakala nəzik' kətani t'uriğon əlesi parçoğon düzba, iz loxolal angelxoy şikilen q'əşəng laxesi naxışxoq'an baki.

² Barta bütüm pərdoox sa boydaq'an baki. Hər pərdin boxoyluğ saq'o muğ əm, gengluğ isə bip' əmq'an* baki.

³ Pərdogoy qo dənə sunaxun, t'e soğə qoval sunaxunq'an əbeşi.

⁴ Samci qo əbeşi pərdin bərine bakala pərdin t'öox göyin irəngen t'urinen halq'oox düzba. T'e soğə əbeşi qo pərdin bərine bakala pərdin t'öoxal hat'etər halq'oox düzba.

⁵ Samci əbeşi qo pərdin bərine əlli dənə t'urin halq'a, t'e soğə əbeşi qo pərdin bərineyal şot'oğoxun düz eğala əlli dənə t'urin halq'a düzba.

⁶ Q'ızılaxun əlli dənə q'armağ düzba. T'e q'armağxon pərdogə ost'aarbi sun-sunaxun calağba ki, çadır saq'an baki.

⁷ İvel çadıri looxun but'kseynak' keçin xayen sas's'e dənə pərdə düzba.

⁸ Pərdogoy sas's'oval sa boydaq'an baki: boxoyluğ otuz əm, gengluğ isə bip' əm. †

⁹ Qo pərdinə cöy, t'iyəmi ũq pərdinə cöy əba. ũqumci pərdinə çadıri bağala gane bəş p'əqətbə.

¹⁰ Samci əbeşi qo pərdin bərine bakala pərdin t'öox əlli dənə, t'e soğə əbeşi ũq pərdin bərine

* **26:2 26:2** - boxoyluğ 12 met'rə 60 sant'i, gengluğ 1met'rə 80 sant'i † **26:8 26:8** - boxoyluğ 13 met'rə 50 sant'i, gengluğ isə 1 met'rə 80 sant'i

bakala pərdin t'öǝxal əlli dənə t'urinen halq'a düzba.

¹¹ Misəxun əlli q'armağ düzbi şot'oǝo halq'oǝoxun c'ovakešt'i pərdəǝo sun-sunaxun calağba ki, çadır saq'an baki.

¹² Çadıri pərdəǝoxun avuzin mandı pərdin q'ıyo İvel çadıri bač'ani tərəfəxun suruk'eşeq'an.

¹³ İvel çadıri looxun but'eğala pərdəǝoy avuzin mandı sa əm[‡] parça isə çadıri p'ə tərəfəxun suruk'eşi şot'o tam but'k'eq'an.

¹⁴ Çadıri looxun č'oč'a gombi eğeli t'olen saal q'erəz sa nəzik' t'olen xibimci q'atenal but'k'a.

¹⁵ İvel çadıreynak' yasəməni durut'axun tik çurk'ala çərçüvox düzba.

¹⁶ Hər çərçüvin boxoyluğ vis' əm, gengluğ isə sənqı əmq'an§ baki.

¹⁷ Hər çərçüvin oq'a şot'o iz laxala gala ost'aarbseynak' p'ə dənə turq'an baki. İvel çadıri bütüm çərçüvoǝo metər düzba.

¹⁸ İvel çadıri güney tərəfeynak' q'a çərçüvə

¹⁹ saal şot'oǝo ost'aarbseynak' gümüşəxun q'ırx dənə laxala ga düzba: hər çərçüvin oq'a p'ə dənə laxala ga, içəǝoy durut'in saya görə.

²⁰ İvel çadıri q'uzey tərəfeynak'al q'a çərçüvə

²¹ saal şot'oǝo ost'aarbseynak' gümüşəxun q'ırx dənə laxala ga, hər durut'i oq'a p'ə dənə laxala ga.

[‡] 26:13 26:13 sa əm - təxminən 45 sant'i § 26:16 26:16 sənqı
əmə - boxoyluğ 4 met'rə 50 sant'i, gengluğ 67,5 sant'i

22 İvel çadıri bač'aneynak', bəğ batk'ala tərəfeynak' üq çərçüvə düzba.

23 İvel çadıri bač'ani dönbineynak' isə p'ə çərçüvə düzba.

24 Morox oq'axun çüt hari ala sa halq'ina ost'aarbakalat'un. Hər p'ə dönbineynak' haketər p'ə çərçüvəq'an baki.

25 Metər, me muğ çərçüvin üqəs's'e dənə gümüşəxun laxala gaq'an baki: hər çərçüvin oq'a p'ə dənə laxala ga.

26 İvel çadıreynak' yasəməni durut'axun peşt'uvanxo düzba: hər t'öğeynak' qo peşt'uvan,

27 saal bəğ batk'ala tərəf bakala çərçüvineynak' qo peşt'uvan.

28 Bığin peşt'uvan çadıri sa belxun t'iyəmi bel şirik' baki çərçüvoğə sunaxunğačk'alane.

29 Çərçüvoğə q'a peşt'uvanxo q'ızılən but'k'a, peşt'uvanxo efala halq'oğoval q'ızılaxun düzba.

30 İvel çadıra Zu va buruğə ak'est'i k'inək' laxa.

31 Göyin, mumuşak'i saal tünd č'oč'a irəngen bakala t'uriğon q'a nəzik' ələsi kətəni parçinaxun sa pərdə düzba. İz loxol isə bacarağlu ust'an angeli şikilxon bakala naxışxoq'an düzbi.

32 Şot'o q'ızılı q'armağxoxun bip' sütüni loxol suruk'p'a. Sütünxo q'ızılən bəc'üresi yasəməni durut'axunq'an baki, içəğoy oq'a isə gümüşəxun laxala ga bakalane.

33 Pərdinə q'armağxoxun suruk'p'a, irəziluği sanduğal pərdin bač'ane laxa. Me pərdinen İvel

ganuxun ən iven bakala ganu cöybale. *

³⁴ Bağışlayınşbsuni q'apağa ən iven gala bakala irəzilügi sanduği loxol laxa.

³⁵ İst'ola pərdin t'e soğo tərəf iven çadıri q'uzey tərəfəxun laxa, pisosa isə şot'oxun çobaço iven çadıri güney tərəfəxun laxa.

³⁶ Çadıri bağala ganeynak' göyin, mumuşak'i, tünd ç'oç'a irəngen bakala t'uriğon q'a nəzik' əlesi kətani parçınaxun sa pərdə düzba, iz loxolal əbunen naxışxoq'an baki.

³⁷ Me pərdineynak'al yasəməni durut'axun qo dənə q'ızılən but'əsi sütün düzba. Şot'oğoy loxol q'ızılı q'armağxoq'an baki. Sütünxoynak' misəxun q'əliben düzeşi qo dənə laxala ga düzba».

27

*Bok'ospsuni q'urbaneynak' q'urban eçala ga
(C'eys. 38:1-7)*

¹ «Yasəməni durut'axun sa q'urban eçala ga düzba. Barta şo bip'dönbələq'an baki, iz boxoyluğ q'a gengluğ qo əm, alloyluğ isə xib əmq'an* baki.

² Q'urban eçala gane bip' dönbineyal müq'əq'an baki, şot'oğə t'etər düzba ki, şorox q'urban eçala ganuxun saq'an baki. Oşa t'e ganu tuncen but'k'a.

³ Şot'ay jeq'e q'avurxo, ist'amxo, ləənxo, çəngəlxo, xətəngəzxo - bütüm şeyurxo misen düzba.

* **26:33 26:33** Əbr. 6:19; 9:3-5 * **27:1 27:1** qo əm, xib əm - boxoyluğ 2 met'rə 25 sant'i, gengluğ 2 met'rə 25 sant'i, alloyluğ 1 met'rə 35 sant'i

⁴ Q'urban eçala ganeynak' reşotk'a - misəxun bakala set'k'a düzba. T'e set'k'in hər bip' dönbineynak'al tuncaxun halq'a düzba.

⁵ Şot'o q'urban eçala gane zolağaxun oq'a t'etər laxa ki, set'k'a şot'ay qīt'ul şirik'q'an p'ap'i.

⁶ Q'urban eçala ganeynak' yasəmənı xodaxun durut'xo düzba, iz looxunal misen but'k'a.

⁷ Me durut'xo q'urban eçala gane bōrūğo bakala halq'oğō lavk'eğale ki, iz ganu badalbat'an şot'oğoxun biq'i taşat'un.

⁸ Q'urban eçala ga iz boşt'an ams'i hamal daxt'ak'enq'an baki. Şot'o dəgig va buruğō ak'est'i k'inək' düzba».

İvel çadırı məələ

(C'eys. 38:9-20)

⁹ «İvel çadırı məəlinə cōybseynek' güney tərəfəxun boxoyluğ sabaç əm[†] bakala nəzik' kətani t'urinen ələsi pərdoox düzba.

¹⁰ Şot'oğoynak' q'a dənə sūtün saal şot'oğoy oq'a laxseynek' misəxun q'a dənə laxala ga düzba. Q'armağxo q'a halq'oox isə gümüşəxunq'an baki.

¹¹ Q'uzeyi tərəfeynak' bakala pərdin boxoyluğal sabaç əmq'an baki; şot'oğoynak'al q'a dənə sūtün saal misəxun q'a dənə laxala ga düzba. Sūtünxoy q'armağxo q'a halq'oox isə gümüşəxunq'an baki.

¹² Məəlin bəğ batk'ala tərəfeynak' bakala pərdəğoy boxoyluğ isə əlli əmq'an[‡] baki.

[†] 27:9 27:9 sabaç əm - 45 met'rə
təxminən 22 met'rə 50 sant'i

[‡] 27:12 27:12 əlli əm -

Şot'oğoynak' vis' dənə sütün saal vis' dənə laxala ga düzba.

¹³ Məlin bəğ c'eğala tərəfi gengluga əlli əmq'an baki.

¹⁴ Bağala gane sa tərəfeynak' hər sunt'ay iz laxala ga bakala xib sütünin loxol, iz boxoyluğ qos's'e əmŞ bakala pərdooxq'an baki.

¹⁵ T'e soğə tərəfeynak'al hər sunt'ay iz laxala ga bakala xib sütünin loxol, iz boxoyluğ qos's'e əm bakala pərdooxq'an baki.

¹⁶ Məlin bağala ganeynak' boxoyluğ q'a əm* bakala göyin, mumuşak'i, tünd č'oç'a irəngen t'uriğoxun q'a nəzik' kətani t'uriğon əleşi naxışla pərdə düzba. Şot'ay bip' sütün, içəğoy oq'a laxseynak'al bip' dənə laxala gaq'an baki.

¹⁷ Məlin t'öğürğoy bütüm sütünxoyğaçesunxo q'a q'armağxo gümüşəxunq'an baki, içəğoy laxala ganxo isə misəxunq'an baki.

¹⁸ Məlin boxoyluğ sabaç əm, iz gengluga isə əlli əmq'an† baki, iz nəzik' kətani t'urinen əleşi pərdin alloyluğ isə qo əm. ‡ Sütünxoy laxala ganxo misəxunq'an baki.

¹⁹ İvel çadıri boş q'ulluğeynak' əşəğala bütüm şeyurxo misəxunq'an baki. Məlin pərdəğəğəbseynak' əşəğala mixçooxal İvel çadıri pərdəğəğəbseynak' əşəğala mixçoğollarik' misəxunq'an baki».

Ş ^{27:14} ^{27:14} qos's'e əm - 6 met'rə 75 sant'i * ^{27:16} ^{27:16} q'a əm - 9 met'rə † ^{27:18} ^{27:18} Boxoyluğ sabaç əm, iz gengluga isə əlli əm - boxoyluğ 45 met'rə, gengluga 22,5 met'rə 50 sant'i ‡ ^{27:18} ^{27:18} qo əm - 2 met'rə 25 sant'i

*Çırağa bapseynak' bakala c'əyin**(Lev. 24:1-4)*

²⁰ «Hun israilluğə əmirba ki, çırağa bapsey-nak' vaynak' toxmağen č'ak'p'i c'evk'i, təmiz zeytuni c'əyinq'at'un eçeri. T'e çırağxo pisosi loxol həmişə bok'alane.

²¹ Aaronen q'a iz ğarmogənal bəğalat'un ki, me çırağxo İvel çadıri boş, irəzilüği san-duğ bakala ən İvel ganu cöybala pərdin bəş biyəsinəxun savaxt'inal şirik' bok'eq'an. Barta mo israilluğəynak' nəsiləxun nəsilə c'ovakala həmişəluğ sa q'aydaq'an baki».

28

*Bəyinşxoy paltarxo**(C'eyS. 39:1-7)*

¹ Q'ONČuğon Moiseya pine: «Hun vi viçi Aarona saal şot'ay ğarmux Nadava, Avihuna, Eleazara saal It'amara israilluğoy aranəxun vi t'öğöl eçest'a ki, şot'oğon Zaynak' bəyinşluğq'at'unbi.

² Vi viçi Aaroneynak' q'əşəng saal bəyinşluğa layiğ İvel paltarxo əbest'a.

³ Zu bacarağ tadi bütüm ust'oğə tapşurba ki, Aaron Bezi c'ək'əsi bəyinş bakseynak' şot'aynak' paltarxoq'at'un düzbi, şoval bəyinş baki Zaynak' bəyinşluğq'anbi.

⁴ Şot'oğon me paltarxo düzbalat'un: dösli q'a iz suruk' cu, dösli, xələt q'a iz oq'axun lak'ala gu-rat', çalma saal q'ayinş. Me İvel paltarxo vi viçi Aaroneynak' saal iz ğarmogəynak' əbeq'at'un ki, şot'oğonal Zaynak' bəyinşluğq'at'unbi.

⁵ Barta paltara ėbalxon q'ızılı, göyin, mu-muşak'i, tünd č'oč'a irəngen t'uri saal nəzik' kətani parçaq'at'un ext'i.

Samci bəyinşi döşli

⁶ Samci bəyinşi döşli göyin, mumuşak'i, tünd č'oč'a irəngen t'uriğon saal nəzik' kətani t'uriğon əlesi parçinenq'an baki. İz loxolal bacarağlu ust'oğon q'ızılı t'urinen naxışxoq'at'un laxi.

⁷ Şot'ay loxol əmnəbelxun tağala p'ə parçaq'an ėbeşi ki, şot'oğon döşlin p'ə bula sunaxun ğaçp'eq'at'un.

⁸ Samci bəyinşi döşlin loxol bakala q'ayınşal içuxun saq'an baki. Şoval q'ızılı, göyin, mu-muşak'i, tünd č'oč'a irəngen t'uriğon saal nəzik' əlesi kətani parçinenq'an baki.

⁹ P'ə dənə oniks uk'ala jə ext'a, şot'oğoy loxol İsraili ğarmoğoy s'iyurxo şampa.

¹⁰ Şot'oğoy s'iyurxo kalat'uxun burqi mis'ik't'ul şirik' ũqəray s'iya sa jəne loxol, ũqəray s'iyal t'e sunt'ay loxol şampa.

¹¹ İsraili ğarmoğoy s'iyurxo t'e jəyurxoy loxol jə t'ap'k'alən toyexlu jənaxun peçat düzbat'an şot'o tapk'ala k'inək' t'api şampa. Oşa t'e jəyurxo q'ızılı çərçüvoğoy boş laxa.

¹² Me p'ə jəna samci bəyinşi döşlin əmnəbelxun tağala parçinaxun biq'est'a. Morox israiluğoy eyex efseynak' bakala jəyurxone. Aaronen şot'oğoy s'iyurxo həmişə Q'ONčuğoy eyex bakseynak' iz p'ə əmnəbel taradale.

¹³ Q'ızılaxun çərçüvoox düzba,

14 təmiz q'ızılaxun p'ə dənə kəndür k'inək' ələsi zincir düzba; me zincirxo çərçüvoğoxun lavk'a.

Suruk' cu
(C'ey. 39:8-21)

15 Buxaçuğoy q'ərara avabakest'ala jəna tarast'eynak' suruk' cu düzba. T'e cuya bacarağlu ust'oğon samci bəyinşi döşli k'inək' q'ızılı, göyin, mumuşak'i, tünd č'oç'a irəngen bakala t'uriğon saal nəzik' ələsi kətani parçinenq'at'un düzbi.

16 Suruk' cu p'ə q'at parçinen, bip'dönbələq'an baki: iz boxoyluğ sa ci, * gengluğal sa ciq'an baki.

17 İz loxol bip' cörgə jə t'ak'p'a. Samci cörginə rubin, topaz, izumrud,

18 p'əmci cörginə isə birüzə, göyin rubin saal almaz,

19 xibimci cörginə giasint', agat' saal amet'ist',

20 bip'imci cörginə isə beril, oniks saal yasp'is uk'ala toyexlu jeyurxoq'an baki. Me jeyurux q'ızılaxun düzbaki çərçüvoğox' an laxesi.

21 Şorox İsraili ğarmoğoy saya görə p'as's'e dənəq'an baki. Me pas's'e ğare s'iya me jeyurxoy loxol peçat k'inək' t'etər t'ap'an an ki, hər jəne loxol sunt'ay s'iq'an baki. Morox israiluğoy pas's'e tayfin s'iyurxone.

22 Suruk' cuyeynak' təmiz q'ızılaxun kəndür k'inək' ələsi zincirxo düzba.

23 Suruk' cuyeynak' p'ə dənə q'ızılı halq'a düzbi şot'oğox cuye p'ə dönbine biq'est'a.

* 28:16 28:16 Sa ci - Təxminən 22 sant'i

24 T'e p'ə q'ızılı zincirə suruk' cuye p'ə halq'inaxun biq'est'a.

25 Zincirxoy t'e soğo bulurxo isə döşlin əmnəbel bakala çərçivoğoxun, bəşin tərəfəxun biq'est'a.

26 Saal p'ə q'ızılı halq'a düzba, şot'oğox suruk' cuye bonin p'ə dönəbine biq'est'i samci bəyinşi döşlinəxun ost'aarba.

27 Q'erəz p'ə q'ızılı halq'al düzba, şot'oğox samci bəyinşi döşlin əmnəbelxun tağala parçin oq'in tərəfəxun biq'est'a. Mo düz q'ayınşğaçeğala gane alaxune bist'a.

28 Suruk' cuye halq'oğox samci bəyinşi döşlin halq'oğoxun göyin irəngen bakala bağen t'etərğaçp'a ki, cu döşlin q'ayınşı oq'a mandi şot'oxun saq'an baki.

29 Barta Aaronen İvel gala bağat'an İsraili ğarmoğoy s'iyurxo me cuyaxun sagala iz döşe taradeq'an ki, şorox həmişə Q'ONčuğoy eyexq'at'un baki.

30 Cuye boş isə q'ərara avabakest'ala urim saal t'ummim † uk'ala jëyurxo laxa ki, Aaron Q'ONčuğoy bəş eğat'an şorox iz ük'e loxolq'an baki. Metər, Aaronen israilluğox divanbat'an Q'ONčuğoy bəş me jëyurxo həmişə iz ük'e loxol taradale.

*Bəyinşxoy t'e soğox paltarxo
(C'eys. 39:22-31)*

† 28:30 28:30 Urim saal t'ummim - Morox divanbseynak' bakala jëyurxoney. Mot'oğox köməyen çöp bosi Buxaçuğoy əyitət'un avabakey.

31 Samci bëyinşı döşlin oq'axun bakala paltara göyin irəngen parçinen ëba.

32 BİYEXUN bul c'ovakseynak' ga efa. Şot'ay t'öğürğö nu zıǵbakseynak' t'urinen ëba.

33 T'e paltari ətəyi hərrəmine göyin, mu-
muşak'i q'a tünd č'oč'a irəngen t'uriğon mis'ik'
ələmxo, içoğoy araneyal zəngürxo düzba.

34 T'e ələmxo q'a zəngürxo paltari ətəyi
hərrəmine sunay bač'anexunq'an t'ak'eşi.

35 Me xələt Aaronen q'ulluğbala vədine iz
loxolq'an baki. Barta t'e zəngürxonal şot'ay
İvel gala - Q'ONČUĞOY bəş başi-c'eğala vədine
səsbeq'at'un. Əgər şot'in metər lak'ayin, tene
biyal.

36 Təmiz q'ızılaxun sa medalyon düzbi şot'ay
loxol "Q'ONČUĞOYNak' İVELBAKİ" şama peçati
loxol t'ap'k'ala k'inək' t'api şampa.

37 Şot'o göyin bağen çalmin loxol - bəşin tərəf
ost'aarba ki,

38 t'e şama Aaronen iz k'odoğoy loxolq'an
taradi. Metər t'e İvel gala q'urbanxo q'a payurxo
eşt'unast'a sa sərf bakayin, t'e günaxa Aaronen
iz ozane ext'ale, t'e q'urbanxoval Buxaçuğon
q'abulbale.

39 Aaroneynak' nəzik' kətani parçinaxun
gurat' ëba. Çalminal nəzik' kətanaxun düzba.
Parçinaxun bakala q'ayınşı loxol t'urinen
naxışxo laxa.

40 Aaroni ğarmoğoynak'al bëyinşluğa layiğ
urbaşk'oox, q'ayınşxo saal papaq'xo ëba.

41 Me paltarxo vi viçi Aarona saal iz ğarmoğoy

lapest'a. Oşa şot'oğö c'əyin ləəmdi, ‡ bəyinş laxa. Metərluğen, Za həsrba ki, Zaynak' bəyinşluğq'at'unbi.

⁴² Bığaxun k'əḱ'əp'əl śirik' içöğoy çup'lağluğa but'kseynak' kətani parçinaxun qölöğxo əba.

⁴³ Aaronen q'a iz ğarmoğon İvel gala q'ulluğbseynak' İvel çadıra bağat'an nəəl q'urban eçala ganu İša eğat'an mot'oğö taxsırsuz baki nu biseynak' lak'alat'un. Mo Aaroneynak' q'a iz ğarmoğoynak' nəsiləxun nəsilə c'ovakala həmişəluğ q'aydaq'an baki.

29

Bəyinş bakseynak' İvelbsun

(Lev. 8:1-36)

¹ Aarona saal iz ğarmoğö Bez bəyinş baksey-nak' me q'aydinen İvelba.

Salamat sa arak' saal p'ə q'oç ext'a.

² Saal xuri berxeşi xarinaxun əyinsuz şum, zeytuni c'əyini boş şareşi əyinsuz yoxa q'a iz loxol zeytuni c'əyin ləəmdi əyinsuz k'ok'alxo həzirba.

³ Şot'oğö sa zənbili boş laxi arak'axun q'a p'ə q'oçaxun sagala eça.

⁴ Oşa Aarona q'a iz ğarmoğö İvel çadıri bağala gala eça, şot'oğö xenen os'k'a.

⁵ Aarona gurat'a, döşlin oq'axun bakala pal-tara, samci bəyinşi döşlüyə, saal suruk' cuya lapest'a, oşa q'ayınşal iz bİyex ğaçp'a.

‡ **28:41 28:41** *Ləəmdi* - əbraniğoy ədəten amdarxoy xususi vəzifinə c'ək'esuna ak'est'eynak' şot'oğö zeytuni c'əyint'un ləəməst'ay. Me ədət padçağxo bəyinşxo saal xavareçalxo c'ək'eğat'ane əşesay.

6 Şot'ay bel çalmina, çalmin loxolal İvelluği taca * ost'aarba.

7 Lăəms'teynak' bakala c'əyinə Aaroni bel lapi şot'o lăəmda. †

8 Oşa Aaroni ğarmoğoy içoğoy paltara lapest'a.

9 Aaroni saal şot'ay ğarmoğoy bİYex parçinaxun bakala q'ayinş ğaçp'a, iz ğarmoğoy bel papaq' laxa. Hametər, Aarona q'a iz ğarmoğoy bēyinş laxa. Me bēyinşluğal şot'oğoy nəsileynak' həmişəluğ sa q'aydaq'an baki.

10 Oşa arak'a İvel çadiri bēş eça. Barta Aaronen q'a iz ğarmoğon içoğoy kulmoğoy arak'i belq'at'un laxi.

11 Arak'a Q'ONÇuğoy bēş, İvel çadiri bağala gala şampa.

12 Arak'i p'iyaxun ext'a, vi k'əşinen q'urban eçala gane mŭq'ōğoy lăəmda. Mandi p'iya isə q'urban eçala gane tume şipa.

13 Heyvani boşin c'əyinə, məyin ciyəri loxol bakala c'əyinə saal p'ə gurdak'a iz loxol bakala c'əyinəxun sagala q'urban eçala gala bok'osp'a.

14 Arak'i yeq'a, t'ola saal gödənxo isə azuk'i çurk'ala ganuxun əxil bok'osp'a. Mo bēyinşxoy günaxxo os'kseynak' bakala q'urbane.

15 Q'oçurxoy sunt'u ext'a, barta Aaronen q'a iz ğarmoğon içoğoy kulmoğoy t'e q'oçe belq'at'un laxi.

16 Oşa me q'oça şampa, iz p'iyal q'urban eçala gane böroğoy çeçədə.

17 Q'oçe yeq'a k'as'p'a, iz çalata q'a turmoğoy os'k'i bulaxun sagala k'as'p'i tikoğoy t'ōğöl laxa.

* 29:6 29:6 C'eys. 28:36-38 † 29:7 29:7 C'eys. 28:41

18 Oşa q'oça bitova q'urban eçala gala bok'osp'a. Mo Q'ONčuġoynak'bok'ospsuni q'urbane. Me bok'osp'akala paye adal Şot'o irəzibala ade. ‡

19 T'e soġo q'oçal ext'a, barta Aaronen q'a iz ġarmoġon içoġoy kulmoġo şot'ay bel laxeq'at'un.

20 Oşa me q'oça şampi iz p'iyaxun samal ext'i Aaroni q'a iz ġarmoġoy yön ümōġo, şot'oġoy yön kiin saal yön turin kala k'əşinə lada. Oşa q'oçe p'iyaxun q'urban eçala gane böroġoval çəçədə.

21 Q'urban eçala ganu bakala p'iyaxun q'a ləəmst'eynak' bakala c'əyinəxun ext'i Aaroni saal şot'ay paltarxoy, iz ġarmoġoy saal şot'oġoy paltarxoy loxol çəçədə. Metər, Aaron saal şot'ay paltarxo, iz ġarmux saal şot'oġoy paltarxo pak bakale.

22 Oşa me q'oçe c'əyinə, t'ump'ak'a, boşin c'əyinə, məyin ciyəri loxol bakala c'əyinə, p'ə gurdak'al iz loxol bakala c'əyinəxun sagala saal yön buda ext'a. Şot'aynak' ki, mo bəyinşxo ivelbseynek' eçala q'oçe.

23 Q'ONčuġoy bəş bakala əyinsuz şume zənbili boşt'an sa yoxa, zeytuni c'əyinen şareşi yoxa saal sa k'ok'al ext'a.

24 Mot'oġo bitova Aaroni q'a iz ġarmoġoy kiyel tada ki, şot'oġon alabi mot'oġoy Q'ONčuġoynak' sa pay baksuna ak'est'eq'at'un.

25 Oşa mot'oġo içoġoy kiyexun ext'i q'urban eçala gala q'urbanluġi yeq'axun sagala bok'osp'a. Mo Q'ONčuġoynak'bok'ospsuni q'urbane. Me bok'ospsuni paye adal Şot'o irəzibala ade.

‡ 29:18 29:18 Ef. 5:2; Filip'. 4:18

26 Aarona bëyinş laxseynak' bakala q'urbanluği q'oçe döşe yeq'a ext'i Q'ONčuğoy bëş alabi sa pay baksuna ak'est'a. Me pay vi bakale.

27 Aarona q'a iz ğarmoğo bëyinş laxseynak' eçeri Q'ONčuğoy bëş alabi q'urbanluği q'oçe döşe yeq'e saal buda İvel baksuna bayanba.

28 İsrailuğon eçala q'urbanxoy me payurxo həmişəluğ Aaroni q'a iz ğarmoğoynak'q'an baki. Moroxal israiluğon eçala serluği q'urbanxoxunQ'ONčuğoynak'alabaki payurxoq'an baki.

29 Aaroni İvel paltarxo içuxun oşa iz nəsiləq'an mandi ki, şot'oğoval c'əyin ləəmdi bëyinşbat'an me paltarxo lapeq'at'un.

30 Barta şot'ay gala bëyinşluğa eğala ğaren İvel gala q'ulluğbseynak' İvel çadıra bağat'an vüğ ği t'e paltarxo lapeq'an.

31 Bëyinş laxseynak' bakala q'urbanluği q'oçe yeq'a ext'i sa İvel gala ğalda.

32 Aaronen q'a iz ğarmoğon t'e q'oçe yeq'a saal zənbilə bakala şuma İvel çadıri bağala gala kəyeq'at'un.

33 İçoğo bëyinş laxseynak' bakala, İvelbala, içoğoy günaxxo os'k'ala me payurxoxun şot'oğon içanq'at'un kəyi. Q'erəz amdarxon isə me payurxoxun maq'an kəyi, şot'aynak' ki, me payurxo İvele.

34 Əğər bëyinş laxseynak' bakala q'urbanluği yeq'axun q'a şumaxun savaxt'ineynak' mandayin, şot'oğo bok'osp'a, şorox nu ukeğalane, şot'aynak' ki, şorox İvele.

³⁵ Zu va hetərez əmirbesa, hat'etərəl Aarona q'a iz ğarmogə ba. Şot'oğə bəyinş laxsuni vaxt' vüĝ ği zap'k'alande.

³⁶ Hər ği şot'oğoy günaxxo os'kseynak' sa arak' q'urban eça ki, Zu şot'oğoy günaxxo bağışlayınşaz. Q'urban eçala ganuval pakbsey-nak' sa arak' q'urban eça, hamal q'urban eçala ganu c'əyin ləəmda ki, İvelq'an baki.

³⁷ Hametər, vüĝ ği q'urban eçala ganu pakbi şot'o İvelba. Oşa q'urban eçala ga ən İvel hesabbakale, şot'o laft'ala hər şeyal İvel bakale.

Hər ği eçala payurxo

(Ams'i oç. 28:1-8)

³⁸ Hər ği q'urban eçala gala sa usenluğ p'ə q'uzi eça.

³⁹ Q'uzin sunt'u savaxt'an, t'e sunt'u isə biyəsin şampa.

⁴⁰ Samci q'uzinaxun sagala me şeyurxoval q'urban k'inək' eça: hine bip' payaxun sa pay Ş zeytuni c'əyinəxun gər efin * vis' payaxun sa payarumi xari saal şipseynak' bakala pay k'inək' hine bip' payaxun sa pay fi.

⁴¹ T'e soğə q'uzinal savaxt'an eçeri q'urbanallarik' taxılı saal şipseynak' bakala payurxoxun sagala eça. Mo Q'ONçuGoynak'bok'ospsuni q'urbane, iz adal Şot'o irəzibala ade.

⁴²⁻⁴³ Me bok'ospsuni q'urbana vaxun oşa eğala nəsilxonal İvel çadıri bağala gala, Q'ONçuGoybəş həmişə eçalat'un. Hun saal israilluyox Bezi

Ş **29:40 29:40** Sa hin təxminən 3,8 lit'ir * **29:40 29:40** Sa efa - 22 lit'ir

t'öğöl eġat'anal Zu t'iya baki vëxun exlëtp'oz. Me gaal Bezi şerëfen q'a kala zoren İvel bakale.

⁴⁴ Zu İvel çadıra q'a q'urban eçala ganu İvel booz; Aarona q'a iz ġarmoġoval İvel booz ki, Zaynak' bëyinşluġq'at'unbi.

⁴⁵ Zu israilluġoy arane məsk'en saki şot'oġoy Buxačux bakoz.

⁴⁶ Şot'oġonal avabakalt'un ki, içoġoy arane bakseynak' şot'oġo Misiri oçalaxun c'evk'i Buxačux Q'ONČux Zuzu. Zu şot'oġoy Buxačux bakala Q'ONČuxzu.

30

Şaat' adeġala oyurxo bok'ospseynek' bakala q'urban eçala ga
(C'eyş. 37:25-28)

¹ Yasəməni xodaxun buxur* bok'ospseynek' q'urban eçala ga düzba.

² İz boxoyluġ q'a gengluġ sa ħm, alloyluġ isə p'ə ħmq'an baki. † İz dönboġo bakala müq'öxal içuxun saq'an baki.

³ Şot'ay çoya, t'öġürxo saal müq'öġo təmiz q'ızılən but'k'a, hərrəmine q'ızılı zolaġ laxa.

⁴ P'ə q'ızılı halq'a düzbi şot'oġo q'urban eçala gane p'ə t'öğ, zolaġi oq'axun ost'aarba. Şot'ay ganu badalbat'an me halq'oġo badi durut'xoxun biq'i taşalt'un.

⁵ Durut'xo yasəməni xodaxun düzbi q'ızılən but'k'a.

* **30:1 30:1** Buxur - bok'ospseynek' bakala şaat' adeġala oyurxo

† **30:2 30:2** - gengluġ 45 sant'i, boxoyluġ 45 sant'i, alloyluġ 90 sant'i

6 Me q'urban eçala ganu ïvel q'a ən ïvel ganu cöybala pərdin bəş laxa. Bağışlayınşbsuni q'apağ q'a ïvel sanduğ t'e pərdin baç'anene. Vən Bezi t'ögöl eğat'an Zu t'iya baki vəxun exlətp'oz.

7 Barta Aaronen me q'urban eçala gala saat' adeğala buxurq'an bok'osp'i. Ham savaxt'an çirağxo həzirbala vədine,

8 hamal biyəsin çirağxo bəc'ük't'ala vədine şot'o t'iya bok'osp'eq'an. Barta Q'ONçuğoy bəş me buxur bok'ospsun nəsiləxun nəsilə c'ovaki həmişəluğq'an baki.

9 Me q'urban eçala gane loxol maninesa ïvel nu bakala buxur, nə bok'ospsuni q'urban, nəəl taxılı pay ma eçanan; şipseynak' bakala payal ma eçanan.

10 Usena sa kərəm Aaronen iz q'a azuk'i günaxxo os'kseynak' bakala q'urbani p'iyaxun q'urban eçala gane müq'öğö ləəmdi t'e ganu pakq'anbi. Metərлуğen, usena sa kərəm nəsiləxun nəsilə c'ovaksunen mot'o banan. Me q'urban eçala ganu Q'ONçuğon ən ïvele hesabsa».

Siyəyinə haq'esuni təngə

11 Q'ONçuğon Moiseya metəre pi:

12 «İsrailluğö siyəyinə haq'at'an bəq'ələğala hər sa amdaren iz elmoğoy haq'q'a Q'ONçuğö tadeq'an ki, bəq'əlesuna görə içoğoynak' bələ maq'an hari.

13 Bəq'ələşi hər amdaren qı şək'el‡ gümüşq'an tadi (ïvel gala bakala çəkinə görə 1 şək'el 20

‡ 30:13 30:13 qı şək'el - 5,7 gram

gere). Me qı şek'elQ'ONčuğoy paye. §

¹⁴ Bõq'äleşi amdarxoxun q'a yəşəxun ala bakala hər işq'aren me paya Q'ONčuğō tadeq'an.

¹⁵ Ef elmoğoy gala bakala haq'q'a Q'ONčuğō tadat'an varlunen qı şek'elaxun gele, kəsiben isə qı şek'elaxun mal maq'an tadi.

¹⁶ Me tənginə israilluğoxun ext'i İvel çadıra q'ulluğbseynak' əsp'est'a.

Metərлуğenal israilluğon həmişə içoğoy eyex efalt'un ki, Q'ONçux hetəre içoğoy tərəf baki, içoğoy elmoğō çark'est'i».

Misnə ləən

¹⁷ Q'ONčuğon Moiseya metəre pi:

¹⁸ «Pak bakseynak' sa misnə ləən düzba. Şot'ay laxala gaal misəxunq'an baki. Şot'o İvel çadıri q'a q'urban eçala gane arane laxi xenen buyba ki,

¹⁹ Aaronen q'a iz ğarmoğon içoğoy kul-tura t'e xenen os'k'at'un.

²⁰ Şorox İvel çadıra bağala vədine içoğō xenen os'k'eq'at'un, tenesa biyalt'un. Q'urban eçala gala İşalayınşaki Q'ONčuğōynak'bok'ospsuni q'urban eçat'anal,

²¹ içoğoy kul-tura os'k'eq'at'un, tenesa biyalt'un. Mo Aaroneynak' q'a içuxun oşa eğala nəşileynak' həmişəluğ q'aydaq'an baki».

Ləəməst'eynak' bakala c'əyin

²² Oşa Q'ONčuğon Moiseya pine:

23 «Me gözəl adeğala şeyurxo ext'a: qobaç şek'el * c'urut' mirra, † şot'ay qıt'ay hama saat' adeğala darçin, hat'eq'ədərəl adeğala gəş,

24 sa qobaç şek'elal k'assia uk'ala adeğala darçin saal sa hin ‡ zeytuni c'əyin. Şek'el isə İvel gala bakala çəkinə görəq'an hesabbaki.

25 Mot'oğoxun bacarağlu ust'an ləəms'teynak' bakala İvel c'əyinq'an həzirbi; me adeğala c'əyin, ləəms'teynak' bakala İvel c'əyin bakale.

26 T'e c'əyinə İvel çadıra, irəziluği sanduğa,

27 ist'ola saal şot'aynak' bakala q'av-q'acağxo, pisosa saal bütüm iz şeyurxo, buxur bok'ospseynak' q'urban eçala ganu,

28 bok'ospsuni q'urbaneynak' q'urban eçala ganu saal şot'ay bito ət't'əcxo, misnə ləənə q'a iz laxala ganu ləəmda. §

29 Metər, me şeyurxo Buxaçuğə həsrba ki, ən İvelq'an baki; şot'oğə laft'ala hər şeyal İvel bakale.

30 Aarona q'a iz ğarmoğoval ləəmdi İvelba ki, Zaynak' bəyinşluğq'at'unbi.

31 İsrailuğə metər upa: "Me cürə həzirbaki c'əyin vəynak' həmişəluğ, nəsiləxun nəsilə c'ovak'sunen ləəms'teynak' bakala İvel c'əyin bakale.

32 Me c'əyinə bəyinşxoxun q'erəz amdarxoy bədəne ma ləəmdanan. Kot'oxun vəynak' həzirmabanan. Me c'əyin İvele, şot'o İvel hesabbanan.

* 30:23 30:23 qobaç şek'el - təxminən 6 k'ilo † 30:23 30:23 mirra - saat' adeğala oyurxoxun həzirbaki toyexlu c'əyin

‡ 30:24 30:24 sa hin - təxminən 4 lit'ir § 30:28 30:22-28 C'eys. 37:29

³³ Kot'ollarik' c'əyin içeynak' düzbi nəəl ki ke c'əyinəxun bəyinşoxun q'erəz amdarxo ləəmdala amdari tur azuk'i aranexun bot'eğalane"».

Buxur

³⁴ Oşa Q'ONÇuĞon Moiseya pine: «Me adeğala şeyurxo barabar ext'a: balzam, çəlin ümüğoxun həzirbaki onik, xalvan ukala o saal təmiz ladan.
*

³⁵ Barta mot'oğoxun bacarağlu ust'an buxurq'an düzbi; me düzbaki adeğala buxur eləxbaki, təmiz saal İvelq'an baki.

³⁶ Şot'oxun samal ext'i xuribi Zu bakala gala, İvel çadıra, irəziluği sanduği bəş laxa. Mo vəynak' ən İvelq'an baki.

³⁷ Me cürə həzirbaki buxur vəynak' həzirmabanan, mo saycə Q'ONÇuĞoynak'q'an baki, şot'o İvel hesabbanan.

³⁸ Me buxuraxun izi adbiq'seynak' həzirbala amdari tural azuk'i aranexun bot'anan».

31

İvel çadıra düzbseynak' ust'oğə təyinbsun (C'eys. 35:30-36:1)

¹ Q'ONÇuĞon Moiseya pine:

² «Bəğa, İuday tayfinaxun Xure nəvə bakala Urin ğar Besalelaz c'ək'p'i.

³ Şot'o Buxaçuğoy Urufen, müdriklüğən, q'amışaksunen, haq'ılən saal hər sa cürə bacarağən buyezbi ki,

* **30:34 30:34** ladan - bok'ospseynak' bakala şaat' adeğala q'aribaki q'ir

⁴ q'ızılən, gümüşən saal misen əşbsuna bacar-beq'an,

⁵ toyexlu jě k'as'p'i pul laxsuna, durut' kişpsuna, hər cürə bacarağa ak'est'eq'an.

⁶ Hamal Dane tayfinaxun bakala Ahisamaxi ğar Oholiaba şot'aynak' köməyçiz təyinbe. Zu ust'oğoyal bütümt'u t'etər bacarağez tadi ki, Zu va əmirbi şeyurxo Bez pi k'inək' bes bakeq'at'un:

⁷ İvel çadıra, irəziluği sanduğa q'a iz loxol bakala bağışlayınşbsuni q'apağa, çadıri bütüm şeyurxo,

⁸ ist'ola saal şot'ay q'av-q'acağa, təmiz q'ızılaxun bakala pisosa saal şot'ay bütüm lazım bakala şeyurxo, buxur bok'ospseynak' q'urban eçala ganu,

⁹ bok'ospsuni q'urbaneynak' bakala q'urban eçala ganu saal şot'ay bütüm şeyurxo, ləənə saal şot'ay laxala ganu.

¹⁰ Bəyinş Aaroneynak' q'a iz ğarmoğoynak' bakala bəyinşluği öleşi İvel paltarxoval,

¹¹ ləəməst'eynak' bakala c'əyinə q'a İvel ganeynak' bakala adeğala buxural Zu va hetərez əmirbesa, hat'e cürəl düzbeq'at'un».

Şamat' ğine İvel ği baksun

¹² Q'ONČuĞon Moiseya pine:

¹³ «Hun israilluğə metər upa: "Bezi İvel Şamat' ğimxo efanan. Şot'aynak' ki, mo Zaynak', hamal israilluğəynak' nəsiləxun nəsilə c'ovaksunen sa nişan bakale, vənal avabakalnən ki, vəx İvelbala Q'ONČux Zuzu.

¹⁴ Metərлуğən, İvel Şamat' ğina efanan, şot'aynak' ki, şo vəynak' İvele. Şot'o İvel nu

hesabbalo biyalane. T'e ği əsp'alt'aynak' azuk'i arane ga butene.

¹⁵ Ŭq ği əsp'eq'at'un. Vŭğŭmci ği isə Q'ONčuĞon təyinbi k'inək', sal sa əş nu biq'ala, İvel bakala Şamat' ğiq'an baki. T'e ği əş biq'alo biyalane. *

¹⁶ İsrailłuğon me ğina nəsiləxun nəsilə c'ovakest'unen həmişəluğ sa irəziluğ k'inək' efalat'un.

¹⁷ Mo Bezi q'a israilłuğoy arane laxesi həmişəluğ sa nişane. Me nişanenal Q'ONčuĞoy göyə q'a oçala ŭq ğiin boş yaratmışbsuna, vŭğŭmci ğine isə dincəyinşəksunane ak'est'a"». †

¹⁸ Q'ONčuĞon Moiseyaxun Sinay buruğon exlətp'i çark'it'uxun oşa İz kiin şameşi p'ə t'əp'ək' jəna Moiseyane tadi.

32

Q'ızılı arak' (K'an. 9:6-29)

¹ Azuk'en isə Moiseyi buruğoxun nu şiysuna, c'əyibaksuna ak'at'an Aaroni hərrəminə giresi şot'o pine: «Yaynak' buxaçux düzba, barta beş loxol kalaluğq'anbi. Şot'aynak' ki, yax Misirəxun c'evk'i amdari - me Moiseyi bel k'ə əş eysuna teyan ava!» *

* **31:15 31:15** C'eys. 20:8-11; 23:12; 34:21; 35:2; Lev. 23:3; K'an. 5:12-14 † **31:17 31:17** C'eys. 20:11 * **32:1 32:1** Ap'ost'. 7:40

² Aaronen şot'oğö coğabe tadi: «Efi çupuxxoy, ğarmoğoy, xuyərmoğoy ũmũxxoxun q'ızılı sırığanxo c'evk'i bezi t'öğöl eçanan».

³ Camaatenal içoğoy ũmöğö bakala q'ızılı sırığanxo c'evk'i Aaroni t'öğölt'un eçeri.

⁴ Aaronen şot'oğoxun me q'ızılxo ext'i xebi q'ələibəne bapı, oşa isə t'api arak'i surate düzbi. Amdarxonal sun-suna "ay israilluyox, mone vəx Misiri oçalaxun c'evk'i buxaçux!" pit'un. †

⁵ Aaronen mot'o ak'i arak'i bəş sa q'urban eçala ga düzbi bayanebi: «Əyc'ə Q'ONčuğoy s'iyal sa axsibay bakale».

⁶ Əyc'indəri azuk'en savaxt'an üşenen hayzeri bok'ospsuni q'a serluği q'urbanxone şampi. Şot'oğon arşi kəyi-üt'ünği, oşa isə əxlagsuzluğbsat'un burqi. ‡

⁷ T'e vədə Q'ONčuğon Moiseya pine: «Usum baka, buruğoxun şiki, şot'aynak' ki, vi Misirəxun c'evk'i azuk'en günax əşp'est'i Za t'ööxebi.

⁸ Zu şot'oğoynak' laxi yaq'axun he usumt'un c'eri? İçoğoynak' xebi q'ızılən arak' düzbi şot'o bult'un k'os'bsa, q'urban şampi next'un: "Ay israilluyox, mone yax Misiri oçalaxun c'evk'i buxaçux!"»

⁹ Q'ONčuğon saal Moiseya pine: «Azaksa ki, me azuk' inadkər azuk'e.

¹⁰ Həysə isə Za ma qoşba, Zu me azuk'i loxol əcuğləyinşəki şot'o əfçiboz. Vaxun isə kala sa millət əmələ eçoz».

† 32:4 32:4 Neh. 9:18; Ap'ost'. 7:41 ‡ 32:6 32:6 1 K'or. 10:7

¹¹ Ama Moiseyen iz Buxačux Q'ONčuĞo xoy-inšbi pine: «Ay Q'ONčux, Vi əcuĞo Vi azuk'i loxol ma šipa. Axırı Hunen šot'oĞo Vi kala zoren q'a Vi zorba kiin Misirəxun c'evk'i.

¹² Het'aynak'q'at'un misirluĞon "šot'oĞo pis niyəten, buruĞo besp'i oçali çoyexun əfçibseynak'e memiin c'evk'i" pi? Xoyinšezbsa, Vi əcuĞa bask'est'a. Vi azuk'a gorox eki, šot'o ma əfçiba.

¹³ Vi k'ul bakala Avrahama, İsaak'a saal İsraila Vi elmoĞo elaspı tadi əyitə eyex bada: "ef nəsilə göynul bakala muč'uliĞoy hama geleboz, Zu əyit tadi bütüm me ölkinə ef nəsilə tadoz, šot'oĞonal me ölkinə həmişəluĞ miras haq'alt'un"». §

¹⁴ MetərluĞen, Q'ONčux İz azuk'a əfçibsunı niyətəxun qoşəbaki. *

¹⁵ Moiseyal fırpı iz kiyel p'ə dənə İrəzilüĞi jə buruĞoxun šire. Jəyurxoy p'ə tərəf - p'ə çoval şameşiney.

¹⁶ Šot'oĞo BuxačuĞon İzi kiine düzbey, iz loxol bakala t'ap'eşi şamal Šot'ay şamey.

¹⁷ Şorox šığat'an Yeşuan azuk'i səs-küyə ibaki Moiseya pine: «Azuk' çurk'ala ganuxun davın səse eysa».

¹⁸ Moiseyen coĞabe tadi:
«Mo nə davına təşerit'oĞoy,
Nəəl davına təşest'it'oĞoy səs tene.
Zu məĞə səsez ibaksa».

¹⁹ Moisey hari azuk' çurk'ala gala İşalayınşakat'an arak'a saal šot'ay hərrəmine

§ 32:13 32:13 Burq. 17:8; 22:16-17 * 32:14 32:11-14 Ams'i oç. 14:13-19

bakala əçina anak'i. Şot'ay əcuğon biq'i jëyurxo buruğoy tume iz kiyexun boşeri şot'oğə k'ot'or-k'ot'ore bi.

²⁰ Şot'in azuk'i düzbi arak'a ext'i xenebi. Şot'o toz bakamin č'ak'p'it'uxun oşa xene çoyel şarpi t'e xena israilluğə ŭğěsedı.

²¹ Moiseyen Aarona pine: «Me azuk'en va k'ə be ki, şot'o metər kala günaxan badi?!»

²² Aaronen coğabe tadi: «Bezi ağay əcuğon maq'an biq'i. Hunal me azuk'a çalenxsa, avanu ki, usumt'un yaq'nuxun c'eysa.

²³ Şot'oğon za pit'un: "Yaynak' buxaçux düzba ki, beş loxol kalaluğq'an bi. Şot'aynak' ki, yax Misiri oçalaxun c'evk'i amdari - me Moiseyi bel teyan ava k'ə əşə hare!" †

²⁴ Zu isə şot'oğə pizu: "Şust'a q'ızılı şeymux bunesa, şot'oğə c'evk'eq'an". Azuk'en iz q'ızıla zane tadi. Zuval şot'o aruğoz bosı, hametər me arak'e haq'esi».

²⁵ Moiseyen anak'i ki, azuk' içuxun c'erene. Aaronen azuk'a tərbsunen düşmənxone müqt'ey.

²⁶ Moiseyen azuk' çurk'ala gane bağala ganuxun k'alepi: «Q'ONčuğoy tərəf bakalorox bezi t'öğölq'an hari!» Levin tayfinaxun bakala bitoval şot'ay t'öğöle giresi.

²⁷ T'e vədə Moiseyen şot'oğə pine: «Q'ONčuğon, İsraili Buxaçuğon metərə nex: "Ef q'ilıncxo ext'anan! Azuk' çurk'ala gane sa belxun başı t'e belxun c'ekinan! Barta ef boş'tan

† 32:23 32:23 Ap'ost'. 7:40

hərt'in iz viçey, dost'e, q'onşin loxol taşi şot'o bəsp'eq'an!"».

²⁸ Leviğonal Moiseyen əmirbi k'inək' bit'un. T'e ği xib hazar tana İsa amdare k'as'eşi.

²⁹ Moiseyen şot'oğoy pine: «Ğe vən efi ğarmoğoy saal viçimoğoy p'iyə toyen Q'ONÇUĞO q'ulluğbseynak' c'ək'eşi xeyir-bərəkətnan haq'i».

³⁰ Əyc'indəri Moiseyen azuk'a pine: «Vən gele kala günaxnan əşp'est'i. Ama zu Q'ONÇUĞOY t'öğöl laşi xoyinşboz, bərkə şot'in ef günaxxo bağışlayınşane».

³¹ Şot'in qaybaki Q'ONÇUĞO pine: «Düze, me azuk'en içeynak' q'ızılən buxaçux düzbsunen kala günaxe əşp'est'i.

³² Ama xoyinşezbsa, şot'oğoy günaxxo bağışlayınşa. Tene, bezi s'iyal Vi girkəxun silba».

³³ Q'ONÇUĞON isə Moiseya pine: «Şiin Bezi əleyinə taşi günax əşp'est'enesa, Zu şot'ay s'iya Bezi girkəxun silboz. ‡

³⁴ İsa taki, azuk'a Bezi pi gala taşa. Bez angelen vəx taşale. İz vaxt' eğat'an isə şot'oğoy içoğoy günaxxo görə caza tadoz».

³⁵ Q'ONÇUĞONAL Aaroni arak' düzbsuna saal içoğoy bi me əşurxo görə israilluğ caza tadeney.

33

Azuk'i yas efsun

‡ 32:33 32:32-33 İvel məğ. 69:28; Qay. əyit 3:5

¹ Q'ONÇUĞON Moiseya pine: «Misirəxun vi c'evk'i azuk'al ext'i memiın c'eki. Zu Avrahama, İsaak'a saal İak'ova elas tadi "şot'o vi nəsilə tadoz" pi oçala takinan. *

² Bez yaq'abi angelen vi bəş taşi kənanluğə, emorluğə, xet'luğə, p'erizluğə, xivluğə saal ye-vusluğə t'et'iin şəp'eğale.

³ T'e muç'anaq' saal uç' barala oçala takinan. Ama Zu vəxun tez tağal, tene yaq'a vəx ef inadkərluğa görə əfçiboz!»

⁴ Azuk'en me cürə əyitməğə ibaki yase efi, şot'oğon içəğoy bəzəyxoval c'evt'unk'i.

⁵ Axiri Q'ONÇUĞON Moiseya peney: «İsrailluğə metər upa: "Vən inadkər azuk'nan, Zu vəxun samalcəl tağayiz, vəx əfçiboz. İsə ef bəzəyxo c'evk'anan, Zuval bəğoz, bəyn vəx k'əz bsa"».

⁶ Hametər, Xorev buruğoy tume israilluğon içəğoy bəzəyxo c'evk'i eneyal şot'oğə tet'un lavk'i.

Moisey Q'onçuğoxun exlətpseynak' bakala çadır

⁷ Moiseyen həmişə sa çadır ext'i şot'o azuk' çurk'ala ganuxun t'öğx - əxil lanexoy. Şot'o Q'onçuğoxun exlətpseynak' bakala çadır s'ine tadey. Q'ONÇUĞOXUN maslaatbsun çureğalt'inal amdarxoy çurk'ala ganuxun c'eri me çadırane taysay.

⁸ Moisey Q'onçuğoxun exlətpseynak' bakala çadıra tağat'an bütüm azuk' içəğoy çadırı

* 33:1 33:1 Burq. 12:7; 26:3; 28:13

bağala gane bəş turel çurpi Moisey t'e çadıra bağamin iz bac'anexun bəneğsay.

⁹ Moisey Q'onçuğoxun exlətpseynak' bakala çadıri boş bakala vədine asoyi sütün şiri çadıri bağala gala çureney, Q'ONÇUĞONAL Moiseyaxun exlətebsay.

¹⁰ Azuk'en Q'ONÇUĞOXUN exlətpseynak' bakala çadıra bağala gala asoyi sütünə ak'at'an, bitot'in içoğoy çadıra bağala gala çurpi bule k'os'bsay.

¹¹ Q'ONÇUĞON Moiseyaxun çobaço, sa amdaren iz İsa dost'axun exlətp'ala k'inək'e exlətpsay. Oşa Moisey azuk' çurk'ala galane qaybaksay. Şot'ay cəyil köməyçi Nune ğar Yeşua isə çadıraxun tene c'eysey.

Moiseyi Q'onçuğoy kalaluğa aksun çuresun

¹² Moiseyen Q'ONÇUĞO pine: «Hun za "me azuk'a c'evk'a" penuy, ama zaxun sagala şu yaq'abalnusa ten avabakest'ey. Hun penuy ki, za saat'en çalxsa, zu Vi piyes saat'ez ak'esa.

¹³ Əgər zu, həgigiyal, Vi piyes saat'ez ak'esasa, xoyinşezbsa, Vi fikirə za avabakest'a ki, zuval Va çalxaz, Vi piyes me saat'luğa həmişə q'azayinşes bakaz. Ama me camaatiyal Vi azuk' baksuna eyexun ma c'evk'a».

¹⁴ Q'ONÇUĞON isə Moiseya coğabe tadi: «Zu vaxun bako. Hunal Zaxun irəətlüğ bəğəbalnu».

¹⁵ T'e vədə Moiseyen Q'ONÇUĞO pine: «Əgər yaxun Hun nu tağayın, yax memiin ma c'evk'a.

¹⁶ Bezi saal me azuk'i Vi piyes saat'luğ q'azayinşsuna hetər avabakalyan? Vi yaxun taysunenen yax t'iyəmi azuk'xoxun üst'ün laxsuna ak'est'on».

¹⁷ Q'ONČuĞon Moiseya coğabe tadi: «Hun Zaxun çureşi me şeya booz. Şot'aynak' ki, hun Bezi ük'el basenksa, vaal şaat'ez çalxsa».

¹⁸ T'e vədə Moiseyen xaişebi: «Vi kalaluğa za ak'est'a».

¹⁹ Q'ONČuĞon pine: «Zu bütüm Bezi xeyirx-axluğa va ak'est'oz, Q'ONČux s'iyal va bayan-boz. Şuu çurezsasa şot'oz şaat'luğ ak'est'a, şuu çurezsasa şot'oz gorox eysa. †

²⁰ Ama Bezi çoya hun ak'es batenkon, şot'aynak' ki, Za ak'ala amdar dirist' tene mandon».

²¹ Oşa Q'ONČuĞon pine: «Mone, Bezi t'öğöl gane bu, hamemiya, me q'ayani loxol çurpa.

²² Zu va Bez kalaluğa ak'est'at'an va me q'ayani q'ate sa t'öğx efoz, Zu c'ovakaminal va Bezi kiin but'k'oz.

²³ Zu c'ovakit'uxun oşa isə Bez kula ext'oz. Hun Za bač'anexun ak'alnu, ama Bezi çoya ten ak'al».

34

Təzə t'əp'ək' jěyurxo

(K'an. 10:1-5)

¹ Q'ONČuĞon Moiseya pine: «Süft'in jěyurxo oşq'ar p'ə dənə t'əp'ək' jě kişp'a; hun xoxp'i süft'in t'əp'ək' jěne loxol şameşi əyitmoğə təzə jěne loxol şamk'oz.

² Savaxt'an həzir baka. Sinay buruğə laşi buruğoy bel Bezi bəş çurpa.

³ Şuk'k'al vaxun maq'an laşi, buruğə sal sa amdar maq'an ak'eşi. Buruğoy tume lap eğel-keçi nəəl beliyal ma otarişanan».

† 33:19 33:19 Rim. 9:15

4 Moiseyen Q'ONČuĞon içü bürmişi k'inək' süft'int'oğō oşq'ar p'ə dənə t'əp'ək' j'əne kişp'i. Savaxt'an üşenen hayzeri isə, şot'oğō ext'i Sinay buruğōne laşi.

5 Q'ONČuxal asoyi boş şiri Moiseyi t'öğöl çurepi. Oşa İz s'iya bayanbsun

6 Moiseyi bəşt'an c'ovaki pine: «Q'ONČux, Q'ONČux, Zu ük' bok'osp'ala, şaat'luğ ak'est'ala Buxačuxzu. Zu səbürlü, İçust'a çuresun gele bakala saal Bez əyitə ğaç Buxačuxzu. *

7 Zu hazarxon nəsilə Bezi nu badalbakala çuresunaz ak'est'a, yaq'nuxun c'eySuna, k'anunsuzluğa saal günaxa bağışlayınşezbsa. Ama taxsır bakalt'u cazasuz tez bare: bavoğoy cazina xibimci-bip'imci nəsiləl şirik' nəvə-nəticəğoz tast'a». †

8 Moisey hat'et'iya oq'a past'eşi Q'ONČuĞo bul k'os'bi

9 pine: «Ay Q'ončux, əgər Vi piyes şaat'luğ bəğəbezusa, xoyinşezbsa, Hun, Q'ončux, yaxun taki. Yan inadkər sa azuk' baalkayan, beşi yaq'nuxun c'eySuna saal günaxxo bağışlayınşa, yax Vi azuk' k'inək' q'abulba».

İrəzilüğa təzələyinşbsun

(C'eyS. 23:14-19; K'an. 7:1-5; 16:1-7)

10 Q'ONČuĞon Moiseya pine: «Mone, Zu vəxun irəzilügez ğaçesa. Bütüm azuk'i piin bəş t'etər möcüzoox ak'est'oz ki, dünyəne sal sa gala, sal sa milləti boş metəro tene bake. Ef

* 34:6 34:6 Ams'i oç. 14:18; Neh. 9:17; İvel məğ. 86:15; 103:8; 145:8; Yol. 2:13; İon. 4:2 † 34:7 34:6-7 C'eyS. 20:5-6; Ams'i oç. 14:18; K'an. 5:9-10; 7:9-10

hərrəminə bakala bütüm azuk'xonal ak'alt'un ki, Zu, Q'ONčuğon vaynak' bala əşurxo kalane.

¹¹ Zu ğe vəx tadala əmirxo əməlbanan. Zuval ef bəşt'an emorluğ, kənanluğ, xet'luğ, p'erizluğ, xivluğ saal yevusluğ şəp'eğoz.

¹² Vəx ef tağala oçala yəşəyinşala amdarxoxun irəzilüğ ğaçesunaxun efanan, tenesa mo vəynak' sa tələ bakale.

¹³ Şot'oğoy q'urban eçala ganxo şarpanan, içoğoy İvel jəne sütünxo xoxp'anan, çuux-buxaçux Aşera efala sütünxo bot'anan. ‡

¹⁴ Q'erəz sal sa buxaçuxxo bul ma k'os'banan, şot'aynak' ki, Q'ONčuğoy s'i Nu Portbale, Şo q'erəz buxaçuxxo nu portbala Buxaçuxe.

¹⁵ Bəğanan, t'e oçala yəşəyinşalt'oğoxun irəzilüğ ma ğaçekinan. Tene, şot'oğon içoğoy buxaçuxxoynak' q'urban eçeri Za xəyanətbat'an vəxal içoğoy t'öğöl k'alk'alt'un, vənal şot'oğoy q'urbani yeq'axun ukalnan.

¹⁶ Şot'aynak' ki, vən şot'oğoy xuyərmoğ ef ğarmoğoynak' haq'alnan şot'oğonal içoğoy buxaçuxxoynak' q'urban eçat'an ef ğarmoğoval Za xəyanətbest'alt'un.

¹⁷ Vəynak' q'əliben buxaçuxxo ma düzbanan. §

¹⁸ Əyinsuz Şume axsibay* c'ovakest'anan: vüğ ği Zu vəx əmirbi k'inək' əyinsuz şum ukanan. Mot'o aviv xəstəst'a banan, şot'aynak' ki, hat'e xəstəst'anan Misirəxun c'ere.

‡ 34:13 34:13 K'an. 16:21 § 34:17 34:17 C'eys. 20:4; Lev. 19:4; K'an. 5:8; 27:15 * 34:18 34:18 C'eys. 12:14-20; Lev. 23:6-8; Ams'i oç. 28:16-25

19 Bütüm nanaxun süft'in baki ğarmux saal bütüm ef heyvanxoy - belin, eĝeli, keçinal süft'in baki ərəkəy baloox Bezine. †

20 Süft'in baki eleme balin galal sa eĝeli nəəl keçin bala tadan. Əgər tades nu bakaynan, t'e eleme balin ozana xoxp'anan. Ef süft'in ğare galal sa eĝeli nəəl keçin bala tadan.

Şuk'k'al Bezi bəş ams'i kiin maq'an hari. ‡

21 Ŭq ği ef əşurxo banan, vŭğŭmci ğine isə ma əşp'anan. Eze q'a exe vədineyal mot'o əməlbanan. §

22 Çölə bakala əkini süft'in exaxun Exe axsibay * c'ovakest'anan. Payizin axı rast'a isə Bare axsibaya† c'ovakest'anan.

23 Usena xib kərəm ef bütüm işq'arxo Q'ONÇuĞoy, israiluğoy Buxaçuğoy bəşq'at'un hari.

24 Vən ef Buxaçu baxala Q'ONÇuĞoy bəş c'eĝat'an şuk'k'al en ef oçalxo tene ext'al, şot'aynak' ki, Zu ef oçalaxun q'erəz millətxo şəp'eğoz. Ef oçalxoval gele bakale.

25 Bəğanan ki, əyinen həzirbaki hik'k'al Zaynak' eçala q'urbani p'iya maq'an laft'i. C'ovaksuni axsibayi q'urbani yeq' savaxal şirik' maq'an mandı. ‡

26 Ef oçalaxun ğireşi ən şaat' nübərə ef Buxaçu Q'ONÇuĞoy k'oya eçanan.

† 34:19 34:19 C'ey. 13:2 ‡ 34:20 34:20 C'ey. 13:13 § 34:21 34:21 C'ey. 20:9-10; 23:12; 31:15; 35:2; Lev. 23:3; K'an. 5:13-14

* 34:22 34:22 Lev. 23:15-21; Ams'i oç. 28:26-31 † 34:22 34:22 Lev. 23:39-43 ‡ 34:25 34:25 C'ey. 12

Q'uzina iz nanay muč'anaq'i boş ma ap'esp'anan». §

²⁷ Oşa Q'ONčuğon Moiseya pine: «Me əyitmoğó śampa, şot'aynak' ki, me şərturxonez Zu vaxun saal bütüm israilluğoxun İvel irəzilüğ ğaçesa».

²⁸ Moiseyal Q'ONčuğoxun sagala q'ırx ği-q'ırx şü manedi, hik'k'al tene kəyi, hik'k'al tene ũğı. Şot'in jəne loxol irəzilüğı əyitmoğó - Vis' əmirəne śampi.

Moiseyi Sinay buruğoxun śiysun

²⁹ Moiseyen p'ə dənə irəzilüğı jəna iz kiyel biq'i Sinay buruğoxun śığat'an tene avay ki, Q'ONčuğoxun əyitp'it'uxun oşa iz çoyen s'alest'a.

³⁰ Aaronen q'a israilluğon Moiseyi çoyen s'alst'una ak'at'an, şot'o İşalayınşaksuna qıt'unbi.

³¹ Ama Moiseyen şot'oğó k'alepi. Aaron q'a q'urumi kaloroxal İşalayınşaki Moiseyaxun exlətt'unbi.

³² Oşa camaatal bitó şot'o İşalayınşebaki. Moiseyen Q'ONčuğon Sinay buruğó içü pi əmirxo bitova şot'oğó p'ap'esebi.

³³ Moiseyen exlətə çark'i iz çoya çalminen but'ek'i.

³⁴ Şot'in iz çoya saycə Q'ONčuğoxun exlətpseynak' Şot'ay bəş tağat'ane qayey. C'erit'uxun oşa Moiseyen Buxacuğoy əyitmoğó israilluğone p'ap'epsay,

³⁵ şot'oğonal izi çoyen s'alst'una at'unksay. Moiseyen isə eğala dönüş Q'ONčuğoxun

exlətpseyinak' bona bağamin p'urum iz çoya
çalminen but'eksay. *

35

Şamat' ğineynak' bakala k'anun

¹ Moiseyen israilluğoy bütüm q'uruma girbi
şot'oğō pine: «Q'ONČuĞon vəx me şeyurxo
əməlbəsunane əmirbe:

² ũq ği əşp'anan, vŭğŭmci ği isə
Q'ONČuĞohəsrəbaki İvel Şamat' ğine, sal sa əş
nu biq'ala ğine. T'e ği əş biq'alt'u bəsp'anan. *

³ Şamat' ğine ef yəşəyinşala gala sal aruxalma-
banan».

İvel çadıra biq'seynak' eçala şeyurxo

(C'eys. 25:1-9)

⁴ Moiseyen bütüm israilluğoy q'uruma pine:
«Q'ONČuĞon metərə əmirbi:

⁵ vəst'a bakala şeyurxoxun Q'ONČuĞoynak'
sa pay eçanan. Barta iz ũk'en çureğalt'in
Q'ONČuĞoynak' me şeyurxoq'an eçeri: q'ızıl,
gümüş nəəl mis,

⁶ göyin, mumuşak'i nəəl tünd č'oč'a irəngen
t'uriyox, nəzik' kətani parça q'a keçin xa,

⁷ č'oč'a irəng duğəsi eğeli t'ol q'a q'erəzəl
nəzik' t'olurxo, yasəmənəni durut',

⁸ çirağa bapseynak' zeytuni c'əyin,
ləəmst'eynak' bakala c'əyineynak' q'a
bok'ospseynak' saat' adeğala oyurxo,

* 34:35 34:29-35 2 K'or. 3:7-16 * 35:2 35:2 C'eys. 20:8-11; 23:12;
31:15; 34:21; Lev. 23:3; K'an. 5:12-14

⁹ samci bəyinşi döşlin saal suruk' cuye loxol laxseynak' oniks saal q'erəz toyexlu jəyurxo.

¹⁰ Barta Q'ONčuĞon bacarağ tadi ust'oğon hari Şot'ay əmirbi bütüm me şeyurxo düzbeq'at'un:

¹¹ İvel çadıra q'a iz loxolxun but'kseynak' bakala q'aturxo, iz q'armağxo, çərçüvoğ, peşt'uvanxo, sütünxo saal iz turmoğ,

¹² sanduğa saal şot'o taşt'eynak' bakala durut'xo, bağışlayınşbsuni q'apağa, İvel ganu ən İvel ganuxun cöybala pərdinə;

¹³ ist'ola saal şot'o taşt'eynak' bakala durut'xo, iz bütüm q'av-q'acağxo, Q'onçuğ həsrbakala şumurxo;

¹⁴ pisosa q'a şot'o lazım bakala şeyurxo, çırağxo saal şot'o bapseynak' bakala c'əyinə;

¹⁵ buxur q'urban eçala ganu saal şot'o taşt'eynak' lazım bakala durut'xo; ləəms't'eynak' bakala c'əyinə; bok'ospseynak' bakala saat' adeğala oyurxo; çadıra bağala ganeynak' bakala pərdinə;

¹⁶ bok'ospsuni q'urban eşt'eynak' q'urban eçala ganu, şot'ay misnə reşot'k'ina, durut'xo saal bütüm lazım bakalt'oğ; ləənə saal şot'o laxala ganu;

¹⁷ məəlin pərdəğ, sütünxo saal şot'ay turmoğ, məəlin bağala ganeynak' bakala pərdinə,

¹⁸ çadıri mixçoğ, məəlneynak' bakala mixçoğ, şot'oğoynak' bakala kəndürxo;

¹⁹ İvel gala q'ulluğbseynak' bakala əleşi paltarxo: bəyinş Aaronseynak' İvel paltarxo saal iz ğarmoğoynak' bəyinşluği paltarxo».

²⁰ Hametər, israilluyox Moiseyi t'öğölxun

śart'unśi.

²¹ Oşa taśi iz űk'en ċureğalt'in ĳvel ċadıra biq'seynak', űot'ay boű bakala q'ulluğeynak' saal ĳvel paltarxo düzbseynak' Q'ONċuĞoynak' műq-műq pay eűt'at'un burqi.

²² Ćureğalorox bito et'unsay - iűq'arxoval, ċupuxxoval. űot'oğon iċoğoy q'ızılı broűk'oğ, sırığanxo, boğočalxo saal śepurxot'un eűt'ay. űot'oğon me q'ızılı űeymoğo alabi mot'oğoy Q'ONċuĞoynak' sa pay baksunat'un ak'est'ay.

²³ űust'a göyűn, mumuűak'i saal tűnd ċ'oċ'a irəngen t'uri, nəzik' kətan, keċin xa, ċ'oċ'a irəng duğesi eğeli t'ol saal q'erəz nəzik' t'ol buneysa, mot'oğone eűt'ay.

²⁴ Bakalt'in Q'ONċuĞoynak' gűműű nəəl mise eűt'ay. űust'a yasəməni durut' buneysa, űot'one ċadıreynak' lazım bakala űeyurxo düzbseynak' pay tast'ay.

²⁵ Buxaċuğon bacarağ tadi ċupuxxon iċoğoy kiin urtt'i göyűn, mumuűak'i, tűnd ċ'oċ'a irəngen t'uri q'a nəzik' kətani parċat'un eűt'ay.

²⁶ İċoğoy kiyexun ayeğala saal me əű iċoğoy űk'exun c'ovakala ċupuxxon isə keċin xayaxunt'un t'uri urtt'i eűt'ay.

²⁷ Azuk'i kalat'oğonal samci bėyinűi dűűlin q'a suruk' cuye loxol laxseynak' oniks saal q'erəz toyexlu ĳeyurxo,

²⁸ bok'ospseynak' bakala űaat' adeğala oyurxo, pisoseynak' q'a lűűmst'eynak' bakala c'əyineynak' űaat' adeğala oyurxo saal zeytuni c'əyint'un eűt'ay.

²⁹ Hametər, israillu bakala iűq'arxon q'a

çupuxxon Q'ONčuğon Moiseyaxun içoğō
p'ap'esp'it'oğō əməlt'unbi. Şot'oğon k'ə
et'unşt'aysa ük'int'un eşt'ay.

İvel çadıra biq'seynak' ust'oox
(C'eys. 31:1-11)

³⁰ Moiseyen israilluğō pine: «Bəğanan,
Q'ONčuğon İuday tayfinaxun Xure nəvə bakala
Ürin ğar Besalela c'ək'p'i

³¹ şot'o Buxaçuğoy Urufen, müdrikluğen,
q'amışaksunen, haq'ilen saal hər sa cürə
bacarağen buybene ki,

³² q'izilen, gümüşen saal misen əşbsuna,

³³ toyexlu jə kişp'i pul laxsuna, durut'en
əşbsuna bacarbeq'an, iz kiyexun hər cürə əş
ayeşeq'an.

³⁴ Q'ONčuğon şot'o saal Dane tayfinaxun
bakala Ahisamaxi ğar Oholiabina q'erəzt'oğō
zombsuni bacarağal tadene.

³⁵ Şot'oğō durut' kişbsuni, naxış c'evksuni,
göyin, mumuşak'i saal tünd č'oç'a irəngen
t'urinen naxış laxsuni, nəzik' kətani parçına
əlst'uni bacarağē tade ki, içoğoy kiyexun hər şey
ayeşeq'an.

36

¹ Metərлуğen, barta Besalelen, Oholiaben saal
bacarağlu ust'oğon - Q'ONčuğon me əşleynak'
bacarağ saal müdrikluğ tadi me amdaxon
- Q'ONčuğon əmirbi k'inək' İvel ganu biq'sa
burqeq'at'un».

² Moiseyen Besalela, Oholiaba saal Q'ONčuğon
içoğō müdrikluğ tadi, me əşlə ük'in bsun

çureğala bütüm bacarağlu amdarxo iz t'öğöle k'alpi.

³ Şot'oğon İvel ganu biq'seynak' israilluğon eçeri bütüm payurxo Moiseyaxun ext'undi. Ama israilluğon hælæl hər savaxt'an mûq-mûq payurxot'un eşt'ay.

⁴ T'e vədə İvel ganu biq'ala bacarağlu ust'oğon içoğoy əşlə efi

⁵ Moiseyi t'öğx hari pit'un: «Azuk'en Q'ONÇUĞON əmirbi əşurxoynak' lazım bakalt'uxun gele şeye eşt'a».

⁶ Moiseyenal əmirbi bayanbesedi ki, nə işq'arxon nəəl çupuxxon İvel ganeynak' ene sal sa pay maq'at'un eçeri. Azuk'enal ene hik'k'al tene eçeri,

⁷ Şot'aynak' ki, me əşləynak' gireşi şeyurxo lazım bakalt'uxun avuzey.

İvel çadıra düzbsun

(C'eys. 26:1-37)

⁸ Metərluğen, bütüm bacarağlu ust'oğon gireşi göyin, mumuşak'i, tünd ç'oç'a irəngen t'uriğon vis' dənə nəzik' kətani pərdət'un əldi. İz loxol isə angeli şikilen naxışxot'un düzbi.

⁹ Bütüm pərdoox sa boydaney: boxoyluğ saq'o muğ əm, gengluğ isə bip' əm. *

¹⁰ Pərdəğoy qoara sunaxun, t'e soğə qoaral sunaxun ət'unbi.

¹¹ Samci qə əbəşi pərdin bərine bakala pərdin t'öğx göyin irəngen t'urinen halq'ooxt'un düzbi.

* 36:9 36:9 - boxoyluğ 12 met'rə, gengluğ 1 met'rə 80 sant'i

Hat'etərəl t'e soğə pərdin t'öxt'un halq'oox düzbi.

¹² Samci ėbeşi qə pərdin bōrine əlli dənə t'urin halq'a, t'e soğə ėbeşi qə pərdin bōrineyal şot'oğoxun düz eğala əlli dənə t'urin halq'at'un düzbi.

¹³ Oşa q'ızılaxun əlli dənə q'armağt'un düzbi. T'e q'armağxon ėbeşi pərdəğə sunaxun calağt'unbi ki, ėvel çadır saq'an baki.

¹⁴ Ėvel çadırı looxun but'kseynak' keçin xayaxun bakala t'urinen sas's'e dənə pərdət'un əldi.

¹⁵ Sas's'e pərdəl sa boydaney: boxoyluğ otuz əm, gengluğ isə bip' əm. †

¹⁶ Qə pərdinə cōy, ũq pərdinəl cōyt'un ėbi.

¹⁷ Oşa samci ėbeşi pərdin dōnbineyal, t'e soğə ėbeşi pərdin dōnbineyal əlli dənə t'urin halq'at'un düzbi.

¹⁸ Çadır saq'an baki pi, misəxun əlli dənə q'armağ düzbi t'e pərdəğə sunaxun calağt'unbi.

¹⁹ Çadırı looxun but'kseynak' č'oč'a irəng duğəsi eğeli t'olaxun saal q'erəz nəzik' t'olaxun pərdooxt'un düzbi.

²⁰ Ėvel çadıreynak' yasəmənı durut'axun tik çurk'ala çərçüvəxt'un düzbi.

²¹ Hər çərçüvin boxoyluğ vis' əm, gengluğ isə sənqı əmey. ‡

²² Şot'oğoy hər soğə sunaxun ġaç p'ə dənə durut'axuney. Ėvel çadırı bütüm çərçüvoğə metərt'un düzbi.

† 36:15 36:15 - boxoyluğ 13 met'rə 50 sant'i, gengluğ 1 met'rə 80 sant'i ‡ 36:21 36:21 - Boxoyluğ 45 met'rə, gengluğ 67,5 sant'i

23 İvel çadıri güney tərəfeynak' q'a çərçüvə

24 saal şot'oğoy oq'a laxseynak' gümüşəxun q'ırx dənə laxala gat'un düzbi. Hər çərçüvin oq'a p'ə dənə laxala ga, içoğoy durut'in saya görə.

25 İvel çadıri q'uzey tərəfeynak'al q'a çərçüvə

26 saal şot'oğoy ost'aarbseynak' gümüşəxun q'ırx dənə laxala gat'un düzbi. Hər çərçüvin oq'a p'ə dənə laxala ga, içoğoy durut'in saya görə.

27 İvel çadıri baç'aneynak', bəğ batk'alaç tərəfeynak' üq,

28 İvel çadıri baç'ani dönboğoynak' isə p'ə çərçüvət'un düzbi.

29 Morox oq'axun çüt hari ala sa halq'inene ost'aarbaksay. Hər p'ə dönbineynak'al hametər çərçüvoxt'un düzbi.

30 Metər, me muğ çərçüvin oq'a laxseynak' üqəs's'e dənə gümüşü laxala gat'un düzbi - hər çərçüvin oq'a p'ə dənə laxala ga.

31 Yasəməni durut'axun peşt'uvaxot'un düzbi: İvel çadıri hər t'öğeynak' qo peşt'uvan,

32 bəğ batk'alaç bakala baç'ani tərəfeynak'al qo peşt'uvan.

33 Bığin peşt'uvana çadıri sa belxun t'iyəmi bel t'etərt'un laxi ki, çərçüvoğoy sunaxun çaçk'ane.

34 Çərçüvoğoy q'ızılən but'tunk'i, q'ızılaxun peşt'uvaxo efala halq'ooxal düzt'unbi. Oşa peşt'uvaxo içoğoval q'ızılən but'tunk'i.

35 İvel ganu ən İvel ganuxun cöybseynak' bakala pərdinə göyün, mumuşak'i, tünd c'oç'a irəngen t'uriğon q'a nəzik' kətani t'uriğont'un əldi, iz loxol isə bacarağlu ust'an angeli şikilxon naxışxone düzbi.

³⁶ Şot'aynak' yasəməni durut'axun bip' dənə sütün düzbi şot'oğə q'ızılən but't'unk'i. Oşa şot'oğəynak' q'ızılı q'armağxo saal şot'oğəy oq'a laxseynak' q'əliben bip' dənə gümüşi laxala gat'un düzbi.

³⁷ Çadıri bağala ganeynak' nəzik' kətani t'uriğon pərdət'un əldi, iz loxol isə göyin, mu-muşak'i, tünd ç'oç'a irəngen bakala t'uriğon əbunən naxışxot'un düzbi.

³⁸ Oşa me pərdineynak' iz loxol q'armağxo bakala qə dənə sütün düzbi şot'oğəy bulurxo q'ızılən but't'unk'i. Sütünxoy oq'a laxseynak' isə misəxun bakala qə dənə laxala gat'un düzbi.

37

İvel sanduğa düzbsun (C'eys. 25:10-22)

¹ Besalelen yasəməni daxt'ak'axun sanduğə düzbi. Sanduği boxoyluğ p'əñqı əm, iz genglüğ q'a alloyluğ isə səñqı əmey. *

² Şot'o bonaxun saal çoyexun təmiz q'ızılən but'ek'i, iz hərrəmine isə q'ızılı zolağə laxi.

³ Oşa q'əliben bip' q'ızılı halq'a düzbi şot'oğə sanduği bip' dönəbine, p'ə halq'ına sa tərəf, p'ə halq'ına isə t'e soğə tərəf ost'aarebi.

⁴ Yasəməni xodaxun durut'xo düzbi iz looxun q'ızılən but'ek'i,

⁵ oşa şot'oğə sanduği dönboğə bakala halq'oğə lavek'i ki, sanduğa təşes bakat'un.

* **37:1 37:1** - boxoyluğ 1 met'rə 25 sant'i, genglüğ q'a alloyluğ 67,5 sant'i.

6 Təmiz q'ızılən bağışlayınşbsuni q'apağane düzbi. Şot'ay boxoyluğ p'əñqı əm, gengluğ isə səñqı əmey. †

7 Bağışlayınşbsuni q'apağı p'ə buleynak' q'ızılaxun çəküçən əşesi p'ə angele düzbi.

8 Sa angela q'apağı sa bel, t'e sunt'u isə t'e soğo bel t'etərə düzbi ki, q'apağaxun sat'un baki.

9 Angelxoy ala qayegala q'ənədxon bağışlayınşala q'apağa but't'unksay. Şot'oğon çobaço çurpi q'apağaçt'un bəğsay.

Q'onçuğə həsrbakala şumurxoynak' ist'ola düzbsun
(C'eys. 25:23-30)

10 Besalelen yasəməni daxt'ak'en ist'ole düzbi; şot'ay boxoyluğ p'ə əm, gengluğ sa əm, alloyluğ isə səñqı əmey. ‡

11 Şot'o təmiz q'ızılən but'ek'i. İz hərrəmine q'ızılı zolağə laxi.

12 Şot'ay hərrəmine alloyluğ bip' k'əşə bakala t'öğürxone düzbi. T'öğürxoy hərrəmine isə q'ızılı zolağə laxi.

13 İst'oleynak' q'əliben bip' dənə q'ızılı halq'a düzbi şot'oğə ist'olin bip' turaxun ost'aarebi.

14 İst'oli ganu badalbat'an durut'xoxun biq'i taşes bakeq'at'un pi, halq'oox ist'oli t'öğürxoxuney ləçəq'.

15 İst'ola taşt'eynak' bakala durut'xo yasəməni xodaxun düzbi şot'oğə q'ızılən but'ek'i.

† 37:6 37:6 - boxoyluğ 1met'rə 25 sant'i, gengluğ 67,5 sant'i

‡ 37:10 37:10 - boxoyluğ 90 sant'i, gengluğ 45 sant'i, alloyluğ 67,5 sant'i

16 İst'olin loxol laxseynak' təmiz q'ızılaxun t'alik'xo, q'avurxo, şipseynak' bakala payurxoy-nak' cürdək'xo saal camurxone düzbi.

Q'ızılı pisosa düzbsun
(C'eys. 25:31-40)

17 Besalelen təmiz q'ızılaxun sa pisose düzbi. Me pisos çəküçen əşəsi təmiz q'ızılaxuney. Şot'ay oq'in hissə, tur saal ture loxol bakala varde t'up'ulxo q'a xazalxo şot'oxun saney.

18 Pisosaxun ũq taye c'eysay - xibo sa t'öŕxun, xiboval t'e soŕo t'öŕxun.

19 ũq taye hər sunt'ay loxol xib dənə badami s'is'ik'xo oşq'ardala t'up'ulxo saal vardurxone buy.

20 Pisosı ture loxol vardla saal t'up'ulla badami s'is'ik'ə oşq'ardala bip' kasane buy.

21 Me t'up'ulxoy soŕo pisosı turexun c'eğala süft'in p'ə taye oq'a, t'e soŕo p'əmci c'eğala p'ə taye oq'a, xibimciyo isə xibimci c'eğala p'ə taye oq'aney. Metər, şorox pisosı turexun c'eğala ũq taye oq'al but'unıy.

22 T'up'ulxo q'a tayurxo pisosaxun sat'unıy; çəküçen əşəsi təmiz q'ızılaxunt'unıy.

23 Pisoseynak' təmiz q'ızılaxun vŭğ dənə zeytuni c'əyinen bok'ala çırağ, maşoox q'a xətəngəzxot'un düzbi.

24 Pisosa saal şot'o lazım bakala bütüm şeyurxo düzbseynak' sa t'alant'Ş təmiz q'ızile əşəsi.

Buxur bok'ospseynak' q'urban eçala ganu düzbsun

(C'eys. 30:1-5; 30:22-38)

²⁵ Yasəməni daxt'ak'axun buxur bok'ospseynak' q'urban eçala gat'un düzbi. İz boxoyluğ q'a gengluğ sa əm, alloyluğ isə p'ə əmey. * İz dönboğə bakala müq'öox isə içuxun saney.

²⁶ Şot'ay çoya, bəriğə saal müq'öğə təmiz q'ızılent'un but'k'i, iz hərrəmine isə q'ızılı zolağt'un laxi.

²⁷ Q'urban eçala ganu durut'xoxun biq'i taşt'eynak' iz p'ə bərine, zolağı oq'a p'ə q'ızılı halq'at'un düzbi.

²⁸ Durut'xo yasəməni xodaxun düzbi q'ızılent' but't'unk'i.

²⁹ Bacarağlu ust'oğon ləəməst'eynak' bakala İvel c'əyinə saal bok'ospseynak' bakala şaat' adeğala oyurxoval həzirt'unbi. †

38

Bok'ospsuni q'urbaneynak' q'urban eçala gane düzbsun

(C'eys. 27:1-8)

¹ Yasəməni daxt'ak'axun bok'ospsuni q'urbaneynak' q'urban eçala gat'un düzbi. Şəo bip' dönbələney, iz boxoyluğ q'a gengluğ qə əm, alloyluğ isə xib əmey. *

* **37:25 37:25** - gengluğ q'a boxoyluğ 45 sant'i, alloyluğ isə 90 sant'i † **37:29 37:29** C'eys. 30:22-38 * **38:1 38:1** - boxoyluğ q'a gengluğ 2 met'rə 25 sant'i, alloyluğ isə 1met'rə 35 sant'i

² Q'urban eçala gane bip' dönbineyal mûq'öğö t'etært'un düzbi ki, şorox q'urban eçala ganuxun sat'un baki. Oşa t'e ganu misen but't'unk'i.

³ Şot'ay jeq'e q'avurxo, ist'amxo, lænxo, çəngəlxo, xətəngəzxo - bütüm şeyurxo misent'un düzbi.

⁴ Şot'oğon q'urban eçala ganeynak' misəxun reşot'k'at'un düzbi. Şot'o q'urban eçala gane zolağaxun oq'a t'etært'un laxi ki, reşot'k'inen şot'ay qıt'uxune duğsay.

⁵ Me misnə reşot'kin bip' dönbine durut'xo c'ovakest'eynak' q'əliben düzbaki bip' dənə misnə halq'ane buy.

⁶ Yasəmənı xodaxun durut'xo düzbi iz looxun misen butt'unki.

⁷ Durut'xo q'urban eçala gane p'ə bōrine bakala halq'oğö lavt'unk'i ki, şot'o biq'i taşes bakan. Q'urban eçala ganu daxt'ak'axunt'un düzbey, şot'ay boşt'an ams'iney.

Misnə lænə düzbsun
(C'eys. 30:18)

⁸ Oşa pak bakseynak' sa misnə læn q'a şot'o laxseynak' gat'un düzbi. Şot'o İvel çadıri bağala gala q'ulluğbala çupuxxoy misnə güzgüğoxunt'un düzbi.

İvel çadıri məəlnə düzbsun
(C'eys. 27:9-19)

⁹ Oşa İvel çadıri məəlin güney tərəfeynak' boxoyluğ sabaç əm† bakala nəzik' kətani t'urinen əleşi pərdooxt'un düzbi.

† 38:9 38:9 - 45 met'rə

¹⁰ Şot'oğoynak' q'a dənə sütün saal şot'oğoy oq'a laxseynek' misəxun q'a dənə laxala gat'un düzbi. Q'armağxo q'a halq'oğə isə gümüşəxunt'un düzbi.

¹¹ Q'uzeyi tərəfeynak'al bakala pərdin boxoyluğ sabaç əmey; şot'oğoynak'al q'a dənə sütün saal misəxun q'a dənə laxala gat'un düzbi. Sütünxoy q'armağxo q'a halq'oox isə gümüşəxuney.

¹² Məəlin bəğ batk'ala tərəfeynak' bakala pərdəğoy boxoyluğ isə əlli əmey; † şot'oğoynak' vis' dənə sütün saal vis' dənə laxala gat'un düzbi. Q'armağxo q'a halq'oğə isə gümüşəxunt'un düzbi.

¹³ Məəlin bəğ c'eğala tərəfiyal boxoyluğ əlli əmey.

¹⁴ Bağala gane sa tərəf, hərt'ay iz laxala ga bakala xib sütüni loxol, içəğoy boxoyluğ qos's'e əm§ bakala pərdooxe buy.

¹⁵ T'e soğə tərəfəl hərt'ay iz laxala ga bakala xib sütüni loxol içəğoy boxoyluğ qos's'e əm pərdooxe buy.

¹⁶ Məəlin hərrəmine bakala bütüm pərdoox nəzik' kətani parçinaxuney.

¹⁷ Məəlin sütünxoy laxala ganxo misəxun,ğaçesunxo q'a q'armağxo isə gümüşəxuney; sütünxoy bulurxo gümüşent'un but'k'ey. Məəlin bütüm sütünxoyğaçesunxo gümüşəxuney.

¹⁸ Məəlin bağala ganeynak' boxoyluğ q'a əm, alloyluğ isə məəlin pərdəğoy alloyluğallarik'

† 38:12 38:12 - 22 met'rə 50 sant'i § 38:14 38:14 - 6 met'rə 75 sant'i

qo əm* bakala pərdət'un düzbi. Şo göyin, mumuşak'i, tünd č'oč'a irəngen t'uriğon saal nəzik' kətani t'uriğone ələsey, iz loxol naxışxoval buney.

¹⁹ Bağala gane bip' sütünə buy, hərt'ay oq'al izi misnə laxala gane buy; şot'oğoy gəçesunxo q'a q'armağxo isə bütüm gümüşəxuney. Sütünxoy bulurxoval gümüşent'un but'k'ey.

²⁰ İvel çadiri mixçoox isə məəlin hərrəmine bakala pərdəgo gəçbəseynak' əşəğala bütüm mixçoğollarik' misəxuney.

İvel çadıreynak' əşp'est'i şeyurxo

²¹ Moiseyi əmiren bəyinş Aaroni gər İt'amari kalaluğen leviğon İvel irəziluği çadıreynak' əşp'est'it'oğoy siyəyinət'un biq'i.

²² Hametər, İuday tayfinaxun Xure nəvə bakala Urin gər Besalelen Q'ONÇuĞon Moiseya əmirbi hər şeyə düzbi çark'eney.

²³ İçu Dane tayfinaxun bakala ust'aluğa, kişbsuna saal göyin, mumuşak'i, tünd č'oč'a irəngen t'urinen nəzik' kətani parçin loxol naxış laxsuni əşurxo bacarbala Ahit'amaxi gər Oholi-abenal köməybeney.

²⁴ İvel ganu biq'seynak' əşəşi q'ızılı çəki saq'o vuy t'alant' saal vüğbaç otuz şək'eley. † Mo İvel gala bakala şək'eli çəkinə görəney. Me q'ızıl Q'ONÇuĞoynak' sa pay baksuna ak'est'eynak' alabaki q'ızıley.

* **38:18 38:18** - 9 met'rə, alloyluğ 2 met'rə 25 sant'i † **38:24 38:24** saq'o vuy t'alant' saal vüğbaç otuz şək'el - təxminən 1000 k'ilo.

25 Siyəyinə haq'eşi amdarxoy tadi gümüşi çəki isə sabaç t'alant' saal sa hazar vüğbaç yetmiş qo şək'eley. ‡ Mo İvel gala bakala şək'eli çəkinə görəney.

26 Siyəyinə haq'eşi hər q'a saal q'a yəşəxun ala bakala üqbaç xib hazar qobaç əlli işq'ara qı şək'ele koft'ey. Mo İvel gala bakala şək'eli çəkinə görəney. §

27 Me giresi gümüşi sabaç t'alant'* İvel çadıri q'a iz boş bakala İvel ganu ən İvel ganuxun cöybala pərdin sütünxoy laxala ganxo q'əliben düzbseynak'e əşəsi: sabaç dənə laxala ganey-nak' sabaç t'alant', hər laxala ganeynak' sa t'alant'.

28 Sa hazar vüğbaç yetmiş qo şək'el † isə sütünxoy gəçesunxo q'a q'armağxo düzbseynak' saal şot'oğoy bula but'k'seynak'e əşəsi.

29 Q'ONÇUĞOYNak' alabaki pay tadeşi mise çəki yetmiş t'alant' saal p'ə hazar bip'baç şək'eley. ‡

30 Şot'oxun İvel çadıri bağala gane sütünxoy laxala ganxo, misnə q'urban eçala ganu, şot'ay misnə reşot'k'ina saal me q'urban eçala ganey-nak' bütüm lazım bakalt'oğot'un düzbi.

31 Mandi misəxun isə məəlin hərrəmine bakala sütünxoy oq'a bakala laxala ganxo, bağala gane sütünxoy laxala ganxo, çadıreynak' saal məəlin hərrəmineynak' əşəsi bütüm mixçoğot'un düzbi.

‡ 38:25 38:25 - təxminən 3440 k'ilo. § 38:26 38:25-26 C'eys.

30:11-16; Mat'. 17:24 * 38:27 38:27 - təxminən 3400 k'ilo.

† 38:28 38:28 - təxminən 30 k'ilo. ‡ 38:29 38:29 - təxminən 2425 k'ilo.

39

Bëyinšxoynak' paltarxo düzbsun

(C'eys. 28:1-14)

¹ Q'ONčuĞon Moiseya əmirbi k'inək' göyin, mumuśak'i saal tünd č'oč'a irəngen t'uriğon İvel gala q'ulluğbseynak' bëyinšxoynak' q'a Aaroneynak' İvel paltarxot'un ěbi.

² Samci bëyinši dōşlinə q'ızılaxun, göyin, mumuśak'i, tünd č'oč'a irəngen t'uriğon saal nəzik' kətani parçınaxunt'un düzbi.

³ Mot'aynak' q'ızıla t'api t'əp'ək'p'i şot'oğoxun t'urit'un k'as'p'i. Oşa t'e t'uriğoxun q'a göyin, mumuśak'i saal tünd č'oč'a irəngen bakala t'uriğon nəzik' kətani parçin loxol naxışxot'un c'evk'i.

⁴ Oşa t'e dōşlin p'ə t'ōğə sun-sunaxun ğačbseynak' əmnəbelxun tağala p'ə dənə parçat'un düzbi.

⁵ Şot'ay loxol bakala q'ızılı, göyin, mumuśak'i saal tünd č'oč'a irəngen t'uriğon q'a nəzik' kətani parçinen əleşi q'ayınş şot'oxun saney. Q'ONčuĞon Moiseya əmirbi k'inək'əl baneki.

⁶ Şot'oğon oniksi jëyurxoval q'ızılı çərçüvoğoy boş laxi şot'oğoy loxol İsraili ğarmoğoy s'iyurxo peçat düzbat'an t'ap'k'ala k'inək' t'api şamt'unpi.

⁷ Oşa şot'oğə dōşlin əmnəbelxun tağala parçoğoy loxol ost'aart'unbi ki, morox israil-luğu eyex efseynak' bakala jëyurxoq'an baki. Q'ONčuĞon Moiseya əmirbi k'inək'əl baneki.

Suruk' cuya düzbsun

(C'eys. 28:15-30)

⁸ Suruk' cuyal döşli k'inək' q'ızılı, göyin, mu-
muşak'i, tünd č'oc'a irəngen t'uriğon saal nəzik'
kətani parçinen düzbi iz loxol naxışxot'un laxi.

⁹ Suruk' cu p'əq'at parçinen, bip'dönbələney:
iz boxoyluğ q'a gengluğ sa ciney. *

¹⁰ İz loox bip' cörgə toyexlu jëyurxot'un
t'ak'p'i: samci cörginə rubin, topaz, izumrud;

¹¹ p'əmcı cörginə birüzə, göyin rubin saal
almaz;

¹² xibimci cörginə giasint', agat' saal amet'ist';

¹³ bip'imci cörginə isə beril, oniks saal yasp'is.
Me jëyurxo q'ızılı çərçüvoğone laxeşey.

¹⁴ Şorox İsraili ğarmoğoy saya görə p'as's'e
dənəney. P'as's'e tayfin hər sunt'ay s'i me
jëyurxoy loxol peçat k'inək' t'ap'eşeney.

¹⁵ Suruk' cuyeynak' təmiz q'ızılaxun kəndür
k'inək' ələsi zincirxot'un düzbi.

¹⁶ Q'ızılaxun p'ə dənə çərçüvə saal p'ə dənə
halq'at'un düzbi. Oşa me halq'oğə suruk' cuye
p'ə t'öğəxun biq'est'i

¹⁷ t'e p'ə q'ızılı zincirə suruk' cuye p'ə
halq'inaxun lavt'unk'i.

¹⁸ Zincirxoy t'e soğə bulurxo isə suruk' cuye
əmnəbel bakala parçin bəşin tərəf bakala
çərçüvoğoxunt'un ost'aarbi.

¹⁹ Saal p'ə dənə q'ızılı halq'at'un düzbi,
şot'oğəval suruk' cuye p'ə t'öğəxun samci
bəyinşi döşliyəxun sagala bonaxun biq'est'undi.

²⁰ Q'erəz p'ə q'ızılı halq'al düzt'unbi, şot'oğə
samci bəyinşi döşlin əmnəbelxun tağala parçin

* 39:9 39:9 Sa ci - təxminən 22 sm.

bəşin tərəf, oq'a, döşlin q'ayınşaxun ғаңеғала galat'un ost'aarbi.

²¹ Suruk' cuye halq'oğo q'a döşlin halq'oğo göyin irəngen bakala bağen t'etərt'un ғаңp'i ki, cu döşlin q'ayınşı oq'aq'an mandi. Q'ONČuĞon Moiseya əmirbi k'inək'əl baneki.

Bəyinşxoy q'erəz paltarxo düzbsun
(C'ey. 28:31-43)

²² Samci bəyinşi döşlin oq'axun bakala paltara göyin irəngen parçınaxunt'un əbi.

²³ BİYexun bul c'ovakseynak' gat'un efi. Şot'ay t'öğürxo nu zıǵbakseynak' t'urinen əlt'undi.

²⁴ T'e paltari ətəyi hərrəmine göyin, mu-muşak'i, tünd č'oč'a irəngen t'uriğon saal nəzik' kətani parçinen mis'ik' ələmxot'un düzbi.

²⁵ Təmiz q'ızılaxun mis'ik' zəngürxoval düzbi me ələmxoy arane ət'unbi.

²⁶ Metərluğen, İvel gala q'ulluğbseynak' bakala me paltari ətəyi hərrəmine ələmxo q'a zəngürxo sunay bač'anexune t'ak'esey. Q'ONČuĞon Moiseya əmirbi k'inək'əl baneki.

²⁷ Aaroneynak' q'a iz ǵarmoğoynak' nəzik' kətani parçınaxun guratxot'un əbi.

²⁸ Oşa kətani parçınaxun çalmoox, papaq'xo saal qölöğxo,

²⁹ göyin, mumuşak'i saal tünd č'oč'a irəngen bakala t'uriğon q'a nəzik' kətani parçınaxun q'ayınşal əbi iz loxol naxışxot'un laxi. Q'ONČuĞon Moiseya əmirbi k'inək'əl baneki.

³⁰ Təmiz q'ızılaxun İvəlluği tac bakala sa meda-lyon düzbi şot'ay loxol "Q'ONČuĞoynak' İvel

baki" sama peçati loxol t'ap'k'ala k'inək' t'api
samt'unpi.

³¹ Oşa şot'o çalminaxun ost'aarbseyrak' iz
loxol göyin bağıt'un laxi. Q'ONÇUĞON Moiseya
əmirbi k'inək'əl baneki.

Moiseyi İvel çadıra iz piyexun c'ovakest'un
(C'ey. 35:10-19)

³² Metərluğən, İvel çadıreynak', yəni irəziluği
çadıreynak' bakala bütüm əşurxo çarek'i.
Q'ONÇUĞON Moiseya hetər əmirbeneysa, israil-
luğon me əşə t'etərəl bit'un.

³³ Oşa İvel çadıreynak' düzbi bütüm şeyurxo
Moiseyi bəşt'un eçeri: pərdəgo, halq'oğə,
çərçüvoğə, sütünxo, sütünxoy laxala ganxo,
peşt'uvaxo,

³⁴ ç'oc'a irəng duğesi eğeli t'olen düzbaki
pərdinə, q'erəz nəzik' t'olen düzbaki pərdinə,
İvel ganu ən İvel ganuxun cöybala pərdinə,

³⁵ irəziluği sanduğa saal şot'ay durut'xo,
bağışlayınşbsuni q'apağa,

³⁶ ist'ola saal şot'ay loxol laxala q'av-q'acağa,
Q'ONÇUĞO həsrbakala şuma,

³⁷ təmiz q'ızılaxun bakala pisosa q'a iz çirağxo
saal c'əyinə,

³⁸ q'ızılaxun bakala q'urban eçala ganu,
ləəmsə'eyrak' bakala c'əyinə, adeğala buxura,
çadıri bağala ganeyrak' bakala pərdinə,

³⁹ misnə q'urban eçala ganu, şot'ayrak' bakala
misnə reşot'k'ina, şot'ay durut'xo saal şot'ay
bütüm lazım bakala şeyurxo, ləənə saal şot'ay
laxala ganu,

⁴⁰ məəlin pərdəğə, sütünxo q'a şot'oğoy lax-ala ganxo, məəlin bağala ganeynak' bakala pərdinə saal şot'ay kəndürxo q'a mixçoğə. Morox bito İvel çadıra, yəni irəziluği çadıri boş q'ulluğbseynak' bakala şeyurxoney.

⁴¹ İvel gala q'ulluğbseynak' bakala İvel paltarxo - bəyinş Aaroni saal iz ğarməğoy bəyinşluğbseynak' əbəsi paltarxoval et'unçeri.

⁴² Q'ONÇUĞON Moiseya hetər əmirbeneysa, is-railluğon hat'etərəl bet'uniy.

⁴³ Moiseyenal mot'oğə bitova iz piyexun c'ovakešt'i anek'i ki, şot'oğon bütümə Q'ONÇUĞON əmirbi k'inək't'un be. Şot'o görəl Moiseyen me əşurxo bi amdarxo xeyir-bərəkətə tadi.

40

İvel çadıra girbsun q'a şot'o İvelbsun

¹ Oşa Q'ONÇUĞON Moiseya pine:

² «Samci xəşə samci ğinə İvel çadıra, yəni irəziluği çadıra girba.

³ İrəziluği sanduğa çadıri boş laxi pərdinen iz bəşt'an but'k'a.

⁴ Oşa ist'ola eçeri iz loxol lazım bakala şeyurxo laxa. Pisosa eça, çirağxoval iz loxol laxa.

⁵ Buxur bok'ospseynak' bakala q'ızılı q'urban eçala ganu irəziluği sanduği bəş laxa. Çadıri bağala gala pərdinəl suruk'p'a.

⁶ Bok'opsuni q'urbanxoynak' bakala q'urban eçala ganu İvel çadıri - irəziluği çadıri bağala gane bəş laxa.

⁷ Ləənə İvel çadıri q'a t'e q'urban eçala gane arane laxa, iz boşal xe bapa.

⁸ Çadıri hërrəmine məələ düzba, bağala gane pərdinəl suruk'p'a.

⁹ Oşa ləəms'teynak' bakala c'əyinə ext'i İvel çadıra saal iz bona bakala hər şeyə ləəmda. Metər, şot'o saal bütüm iz lazım bakala şeyurxo İvelba ki, şoroxal İvelq'at'un baki.

¹⁰ Bok'ospsuni q'urbanxoynak' bakala q'urban eçala ganu, şot'o lazım bakala şeyurxoval ləəmdi İvelba ki, şo İvelxoy İveloq'an baki.

¹¹ Ləənə saal şot'ay laxala ganu c'əyin ləəmdi İvelba.

¹² Oşa Aaronə saal şot'ay ğarmoğə İvel çadıri bağala gala eçeri xenen os'k'a.

¹³ Aaronə İvel paltarxo lapest'a. Şot'o c'əyin ləəmdi İvelba ki, Zaynak' bəyinşluğq'anbi.

¹⁴ Oşa Aaroni ğarmoğə eçeri şot'oğə gurat' lapest'a.

¹⁵ İçoğoy bava c'əyin ləəmdi k'inək' şot'oğoval c'əyin ləəmda ki, Zaynak' bəyinşluğq'at'unbi. Me ləəms'tun şo upsune ki, bəyinşluğbsun şot'oğoy nəsilə həmişəluğə tadeşe».

¹⁶ Moiseyenə Q'ONÇuğon içü əmirbi k'inək' bine.

¹⁷ İsrailuğoy Misirəxun c'eysun p'əmcı usena bağat'an, t'e useni samcı xəşə samcı ğinə İvel çadır laxəşi.

¹⁸ Moiseyen çadıra ğirebi: çərçivoğə içəğoy oq'a bakala laxala ganxoxun ost'aarebi, peşt'uvaxo saal sütünxone alabi.

¹⁹ Oşaal İvel çadıri looxun but'k'i iz looxun p'əmcı saal xibimci q'atal lanexi. Q'ONÇuğon Moiseya əmirbi k'inək'əl baneki.

20 Mot'oxun oşa şot'in İrəziluği sama ext'i sanduği boşe laxi. Durut'xo sanduğa lavek'i, bağışlayınşbsuni q'apağal sanduği loxole laxi.

21 Sanduğa İvel çadıri boş eçeri İvel ganu ən İvel ganuxun cöybala pərdinə suruk'p'i irəziluği sanduği bəşt'an bineq'i. Q'ONÇUĞON Moiseya hetər əmirbeneysa hat'etərəl baneki.

22 İst'ola eçeri İvel çadıri boş, q'uzey tərəf, pərdin bəş lanexi.

23 Şumal şot'ay loxol, Q'ONÇUĞOY bəş lanexi. Q'ONÇUĞON Moiseya əmirbi k'inək'əl baneki.

24 Pisosa isə İvel çadıri boş, ist'olaxun çobaço, çadıri güney tərəfe laxi.

25 Çırağxoval pisosi loxol, Q'ONÇUĞOY bəş lanexi. Q'ONÇUĞON Moiseya əmirbi k'inək'əl baneki.

26 Q'ızılı q'urban eçala ganuval İvel çadıri boş, pərdin bəş laxi

27 şot'ay loxol adeğala buxure bok'osp'i. Q'ONÇUĞON Moiseya əmirbi k'inək'əl baneki.

28 Çadıri bağala gala pərdəne suruk'p'i.

29 Bok'ospsuni q'urbanxoynak' bakala q'urban eçala ganuval ext'i İvel çadıri, yəni irəziluği çadıri bağala ganu İša lanexi; şot'ay loxol bok'ospsuni q'urbanxo q'a taxılı payurxone eçeri. Q'ONÇUĞON Moiseya əmirbi k'inək'əl baneki.

30 Ləənə İvel çadıri saal q'urban eçala gane arane laxi iz boş bəyinşxoy pak bakseynak' xene bapi.

31 Moiseyen, Aaronen saal iz ğarmoğon t'et'iya içoğoy kula-turat'un os'ksay.

³² Şot'oğon İvel çadıra bağat'an saal q'urban eçala ganu İşalayınşakat'an mot'o bsat'unıy. Q'ONÇUĞON Moiseya əmirbi k'inək'əl baneki.

³³ Moiseyen çadıri q'a q'urban eçala gane hərrəminə bineq'i, məəlin bağala gane pərdinəl suruk'ebi.

Metərlüğən, Moiseyen əşurxo çarek'i.

İvel çadıri loxol eğala asoy

(Ams'i oç. 9:15-23)

³⁴ T'e vədine asoyen irəzilüği çadıra bəc'ürepı, Q'ONÇUĞONALİzi tamtarağən q'a kalaluğən İvel çadıra buyebi. *

³⁵ Moisey irəzilüği çadıra bayes tene baki, şot'aynak' ki, asoy çadıri loxoley, Q'ONÇUĞONİzi tamtarağən q'a kalaluğən çadıra buybeney.

³⁶ İsrailıyox t'e asoy çadıri loxolxun ala əqəğat'ant'un yaq' c'eyşay; †

³⁷ Q'ONÇUĞOY asoy nu əqəğat'an isə, yaq' tet'un c'eyşay, t'e asoyi əqesunat'un yaq'bəğşay.

³⁸ Metərlüğən, ğenaxun me asoy çadıri loxoley, üşə isə t'e asoyi boş aruxə boksay, israiluğonal mot'o içoğoy piin at'unksay. Heq'ədər ki şorox ams'i oçalat'unıy, mo metərey.

* **40:34 40:34** 1 Padç. 8:10-11; 2 Hadis. 5:13-14; İsa. 6:4; Yez. 43:4-5; Qay. əyit 15:8 † **40:36 40:36** Ams'i oç. 9:17

Udi Bible
Udi Scripture translation

copyright © 2020 Translation Services International Ltd. and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Udi)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 9 Jul 2025

174556f0-71b4-5f1c-b512-2117b07ebbf0